

Tampereen yliopisto
Johtamiskorkeakoulu
Politiikan tutkimuksen tutkinto-ohjelma

VAKAAT VAI MUUTOKSELLE ALTTIIT USKOMUKSET?

Obaman ja Putinin operationaaliset koodit Syyrian kontekstissa

Sofia Härkönen
Kansainvälisen politiikan pro gradu -tutkielma
Ohjaaja: Tuomas Forsberg

Tampereen yliopisto
Johtamiskorkeakoulu
Politiikan tutkimuksen tutkinto-ohjelma

HÄRKÖNEN, SOFIA: Vakaat vai muutokselle alttiit uskomukset? Obaman ja Putinin operationaaliset koodit Syyrian kontekstissa

Pro gradu –tutkielma, 78 s. + 1 liitesivu
Politiikan tutkimuksen tutkinto-ohjelma/Kansainvälisen politiikan opintosuunta
Joulukuu 2017

Työssä tarkastellaan ulkopoliittista päätöksentekoa poliittisen psykologian näkökulmasta. Ensimmäisenä tavoitteena on selvittää, millaisina presidentti Vladimir Putinin ja presidentti Barack Obaman operationaaliset koodit näyttävät Syyrian sodan kontekstissa. Operationaalisilla koodeilla on merkitystä ulkopoliittisen päätöksenteon muotoutumisessa, sillä ne pitävät sisällään monimutkaisia yhdistelmiä uskomuksia, tunteita, arvoja ja käsityksiä, jotka rakentavat päätöksentekijöiden todellisuutta. Kansainvälisen politiikan tutkimuskenttä tarvitsee tuoreempia kontribuutioita Putinin ja Obaman operationaalisista koodeista, sillä niitä ei ole juurikaan tutkittu. Työn toinen tavoite on tutkia, onko presidenttien operationaalisissa koodeissa tapahtunut muutosta verrattuna aiempiin tulkintoihin. Muutos operationaalisessa koodissa on merkityksellistä, sillä operationaaliset koodit voivat olla väline jopa poliittisen toiminnan ennakoimiseen. Esimerkiksi Ukrainan kriisi näytti, kuinka ulkopoliittisten päätösten ennakoiminen ei aina kuulu kansainvälisen politiikan tieteenalan vahvuuksiin. Tietämys ulkopoliittisten päättäjien operationaalisista koodeista sekä ymmärrys uskomusten muutoksesta voivat tarjota ratkaisuja tieteenalan ennakoitavuuden vahvistamiseksi.

Operationaalisen koodin analyysi käyttää menetelmänä määrällistä *Verbs in Context System* (VICS) -sisällönanalyysia. VICS-sisällönanalyysin avulla tuotetaan määrällisiä vastauksia viiteen instrumentaaliseen ja viiteen filosofiseen uskomukseen. Näiden vastausten avulla voidaan analysoida, millaisina Putinin ja Obaman operationaaliset koodit näyttävät. Määrälliset vastaukset mahdollistavat vertailun sekä aiempaan tutkimukseen että Obaman ja Putinin operationaalisten koodien peilaamisen toisiinsa. Tutkimus rajautuu Syyrian sotaan, joka alkoi vuonna 2011 ja joka ei ole vielä saanut loppuaan. Tutkimusaineisto koostuu presidentti Putinin ja presidentti Obaman julkisista puheista, jotka käsittelevät Syyrian kriisiä. Aineisto on kerätty aikavälillä 7.5.2012–19.1.2017 ja lähteinä on käytetty YK:n, Valkoisen talon ja Kremlin verkkosivuilla julkaistuja, englanninkielisiä puheita. Aineiston aikarajaus perustuu siihen ajanjaksoon Syyrian kriisin kontekstissa, jolloin presidentti Putin ja presidentti Obama ovat olleet yhtäaikaista virassa.

Eroavia näkemyksiä korostavasta Syyrian kontekstista huolimatta presidenttien operationaalisissa koodeissa korostuvat yhtäläisyydet. Molemmat näkevät itsensä sekä yhteistyön että vihamielisyyden värityksessä poliittisessa maailmassa, jossa täytyy valita moninaisia strategioita ja taktiikoita poliittisten tavoitteidensa saavuttamiseksi. Vaikka sattumalla on vain vähän merkitystä, poliittinen maailma on vaikeasti ennakoitavissa ja kumpikaan presidentti ei ole optimistinen tavoitteidensa toteutumisesta. Putinin operationaalinen koodi on pysynyt hyvin muuttumattomana verrattuna aiempaan tulkintaan, mutta Obaman operationaalisessa koodissa on tunnistettavissa muutoksia. Lisäksi muutosta on tapahtunut sellaisissa uskomuksissa, joiden kognitiivisen konsistenssin teorian mukaan pitäisi olla hyvin vastustuskykyisiä muutokselle. Havainnon avulla voidaan suositella jatkotutkimusta, joka voisi laajemmin kritisoida operationaalisen koodin vakautta sekä käyttökelpoisuutta ulkopoliittisten päätösten ennakoimiseksi.

Sisällys

1.	JOHDANTO	1
1.1.	Merkitys kansainvälisen politiikan tieteenalalle	1
1.2.	Työn rakenne ja tutkimuskysymykset	3
1.3.	Konteksti: Syyria	4
2.	TEORIA.....	8
2.1.	Inhimillinen päätöksenteko ja rationaalisuus	8
2.2.	Valtionpäämiehen merkitys ulkopolitiikan muotoutumisessa	10
2.3.	Uskomukset.....	12
2.4.	Operationaalinen koodi.....	14
2.5.	Muutos, uskomukset & operationaalinen koodi	15
3.	TULKINTOJA OBAMAN JA PUTININ OPERATIONAALISISTA KOODEISTA.....	18
3.1.	Barack Obama	20
3.2.	Vladimir Putin.....	25
4.	MENETELMÄ JA AINEISTO.....	30
4.1.	Miten VICS tuottaa vastauksia	33
4.2.	Aineiston esittely.....	40
4.3.	Menetelmän ja aineiston rajoitukset	41
5.	AINEISTON ANALYYSI	43
5.1.	Obaman operationaalinen koodi	45
5.2.	Putinin operationaalinen koodi.....	53
6.	POHDINTA	58
6.1.	Hypoteesit	58
6.2.	Analyysin rajoitukset	64
7.	LOPPUPÄÄTELMÄT.....	65
	LÄHTEET	71
	LIITTEET	79

1. JOHDANTO

Tässä työssä tarkastellaan ulkopoliittista päätöksentekoa poliittisen psykologian näkökulmasta. Tutkimuksen kohteena ovat Yhdysvaltain presidentti Barack Obaman sekä Venäjän presidentti Vladimir Putinin operationaaliset koodit Syyrian kriisin kontekstissa. Operationaalisella koodilla tarkoitetaan tiivistetyksi poliittista maailmaa koskevien uskomusten muodostelmaa (Renshon 2008, 821). Analyysini tuloksena saatuja operationaalisia koodeja verrataan aiempaan tutkimukseen Obaman ja Putinin operationaalisista koodeista ja tutkitaan, onko niissä tapahtunut muutosta. Työn tavoitteena on siis tuottaa kahtalaista arvoa tieteenalalle. Ensimmäinen arvo on sisällöllistä tietoa Putinin ja Obaman operationaalisista koodeista, mikä auttaa heidän päätöksentekonsa selittämisessä sekä jatkotutkimuksen tekemisessä. Toinen arvo on oman kontribuution tuottaminen teoreettiselle keskustelulle operationaalisten koodien vakaudesta ja hyödyllisyydestä poliittisen päätöksenteon tutkimisessa.

Tutkimus rajautuu Syyrian sotaan, joka alkoi vuonna 2011 ja joka ei ole vielä saanut loppuaan. Syyrian kriisin puitteissa aineisto rajataan vielä täsmällisemmin presidentti Putinin kolmannen presidenttikauden alusta (7.5.2012) presidentti Obaman toisen kauden loppuun (19.1.2017). Rajauksen avulla saadaan kattavin mahdollinen tarkastelujakso, jona he ovat olleet yhtäaikaaisesti presidentin virassa. Aineiston rajaus Syyrian kriisin mukaisesti on perusteltua siksi, että operationaalisten koodien on epäilty olevan kontekstisidonnaisia (mukaillen Walker, Schafer & Young 2003). Syyria on konteksti, joka tarjoaa riittävän määrän materiaalia aineiston keräämistä varten ja joka on koskettanut sekä Putinia että Obamaa heidän presidenttikausillaan. Aineiston rajauksen lisäksi Syyria on toimiva konteksti sen tarjoaman vastakkainasettelun kautta. Kuten pian Syyrian kontekstiin perehdyttäessä nähdään, Yhdysvallat ja Venäjä ovat kriisin vastakkaisilla puolilla ja maiden välit ovat kriisin aikana tulehtuneet. Tästä lähtökohdasta on kiinnostavaa tehdä joitakin huomioita myös siitä, miten Obaman ja Putinin operationaaliset koodit suhteutuvat toisiinsa Syyrian kontekstissa.

1.1. Merkitys kansainvälisen politiikan tieteenalalle

Työssä argumentoidaan toimijakeskeisen analyysin puolesta, vaikka rakenteiden merkitystä ei pyritä ohittamaan. Toimijakeskeinen analyysi ulkopoliitikassa on perusteltua, koska Yhdysvallat ja Venäjä ovat

molemmat valtioita, joissa presidenteillä on paljon valtaa. Venäjän perustuslain mukaan presidentti on valtionpäämies, jolla on valta päättää ulkopoliittikan suuntaviivat (Venäjän PL 4. 80 §). Myös Yhdysvalloissa presidentti nauttii laajoja valtaoikeuksia, ja presidentin painoarvo Yhdysvaltain ulkopoliittikan muotoutumisessa on noteerattu myös kansainvälisen politiikan alalla tutkimuksissa (ks. esim. Harvey 2012). Operationaalisen koodin tutkijat ovat myös argumentoineet, että ulkopoliittisen johdon operationaalisisista koodeista on löydettävissä yhteyksiä maiden valitseman politiikan välillä (mukaillen Malici 2011, 131). Tästä näkökulmasta Venäjän ja Yhdysvaltain kaltaisten valtioiden johtajien merkitystä ei voi ohittaa kansainvälisessä politiikassa.

Siksi Obaman ja Putinin operationaalisten koodien tutkiminen on tärkeää. Operationaaliset koodit ovat merkityksellisiä, sillä ulkopoliittikan johtajien mieli ei ole *tabula rasa*. Sen sijaan ne pitävät sisällään monimutkaisia yhdistelmiä uskomuksia, tunteita, arvoja ja käsityksiä (Hudson & Vore 1995, 217). Nämä uskomukset rakentavat päätöksentekijöiden todellisuutta ja niillä on valtava merkitys sille, miten johtajat tulkitsevat tietoa ja tekevät päätöksiä (Renshon 2008, 821). Kansainvälisen politiikan tutkimuskenttä tarvitsee tuoreempia kontribuutioita Putinin ja Obaman operationaalisisista koodeista, joita ei ole tieteellisesti juurikaan tutkittu. Viimeisimpänä Ukrainan kriisi lienee osoittanut, kuinka suurella osalla tutkijayhteisöä ei ollut välineitä ennakoida Venäjän tai sen presidentin seuraavia siirtoja (ks. esim. Forsberg & Pursiainen 2017, 221). Operationaaliset koodit ovat mahdollisia työkaluja politiikan ennakoimisessa ja niitä on käytetty muun muassa terrori-iskujen ennakoimiseen (Walker 2011d). Operationaaliset koodit ovat arvokkaita tulkintakehyksiä poliittisen päätöksenteon tutkimiseen (ks. mm. Renshon 2008, 821), ja siksi tarvitaan päivitetymppää ymmärrystä tämän päätöksenteon tutkimiseksi ja kenties jopa ennakoimiseksi.

Tärkeä kysymys liittyen operationaalisiin koodeihin on kysymys niiden vakaudesta. Muutos operationaalisisissa koodeissa on merkittävä kysymys, koska operationaalisten koodien hyödyllisyys poliittisen toiminnan ennustamisessa perustuu niiden vakauteen (ks. esim. Renshon 2008). Operationaalisten koodien vakaudesta ei ole kuitenkaan saavutettu yhteisymmärrystä. Tämä voi johtua siitä, että uskomusten muutoksen tutkiminen on viime vuosiin saakka jäänyt vähäiselle huomiolle niin sosiaalisen ja kognitiivisen psykologian kuin poliittisen psykologiankin alla (Renshon (2008, 821). Työni tavoitteena on jatkaa keskustelua operationaalisten koodien vakaudesta vertailemalla omia tuloksiani aiempaan tutkimukseen.

1.2. Työn rakenne ja tutkimuskysymykset

Työssä siis hyödynnetään toimijakeskeiseen ulkopoliittikan päätöksentekoon sekä uskomuksiin perustuvaa teoriapohjaa yhdessä operationaalisen koodin analyysin kanssa. Teoriapohjan rakentaminen aloitetaan inhimillistä päätöksentekoa ja rationaalisuutta koskevasta kirjallisuudesta. Tämä keskustelu on tarpeellista, jotta voidaan perustella valtionpäämiehen merkityksellisyys ulkopoliittikan muotoutumisessa. Sen jälkeen siirrytään teorian tärkeimpään sisältöön eli uskomuksiin ja operationaaliseen koodiin sekä muutoksen pohtimiseen uskomuksissa. Teoriaosion jälkeen tehdään katsaus aiempaan tutkimukseen Obaman ja Putinin operationaalisisista koodeista, jotta tätä aikaisempaa tutkimusta voi vertailla omiin tuloksiini. Aiempaan tutkimuksen perehtymisen jälkeen siirrytään menetelmään ja aineistoon. Menetelmänä toimii kvantitatiivinen *Verbs in Context System* (VICS) - sisällönanalyysi ja aineistona Obaman ja Putinin Syyriaa käsittelevät puheet aikarajauksella 7.5.2012–19.1.2017. Menetelmän ja aineiston esittelyn jälkeen siirrytään aineiston analyysiin sekä pohdintaan, joissa vastataan tutkimuskysymyksiin ja hypoteeseihin. Lopulta työ vedetään yhteen loppupäätelmissä, jossa tehdään myös suosituksia jatkotutkimuksesta.

Teorian, menetelmän ja aineiston avulla vastataan seuraaviin tutkimuskysymyksiin:

Millaisina presidentti Vladimir Putinin ja presidentti Barack Obaman operationaaliset koodit näyttäytyvät Syyrian kontekstissa?

Onko presidentti Vladimir Putinin ja presidentti Barack Obaman operationaalisisissa koodeissa havaittavissa muutosta aiempiin tulkintoihin verrattuna?

Jälkimmäiseen tutkimuskysymykseen liittyvät seuraavat hypoteesit:

1) *Obaman ja Putinin operationaalisisissa koodeissa ei ole havaittavissa muutosta. Todennetaan vertaamalla aiempaan tutkimukseen.*

2) *Mikäli ensimmäinen hypoteesi ei toteudu ja muutosta tapahtuu, muutos on instrumentaalisisissa uskomuksissa ja filosofiset uskomukset pysyvät muuttumattomina. Todennetaan vertaamalla aiempaan tutkimukseen.*

Viimeiseksi pohditaan, millaisia syitä mahdolliselle muutokselle olisi löydettävissä aiemman teorian perusteella. Tässä nojataan aiempaan kirjallisuuteen ja oletetaan, että mahdollinen muutos johtuu joko 1) kontekstisidonnaisuudesta, 2) merkittävästä muutoksesta asemassa (Obaman kohdalla) tai 3) virassa oppimisesta (Putinin kohalla). Merkittävä muutos asemassa koskee ainoastaan Obamaa siksi, että aiempi tutkimus hänen operationaalista koodistaan perustuu aikaan, jolloin hän oli vielä senaattori. Obaman rooli on siis merkittävästi muuttunut hänen noustuaan presidentiksi. Virassa oppiminen taas koskee ainoastaan Putinia siksi, että aiempi tutkimus on tehty hänen ollessaan vastavalittu presidentti 16 vuotta sitten. Oletuksia muutoksen syistä ei pyritä todentamaan, vaan niitä ainoastaan pohditaan tulosten valossa. Hypoteesit ja oletukset muutoksen syistä ovat laadittu mukailien muun muassa Renshonin (2008, 828) tutkimusta, jossa ei havaittu merkittävää muutosta presidentti George Bushin operationaalisisessa koodissa.

Vaikka tutkimuksen tarkoitus ei ole varsinaisesti vertailla Obaman ja Putinin operationaalisia koodeja toisiinsa, tutkimusasetelma mahdollistaa joidenkin havaintojen tekemisen myös operationaalisten koodien suhtautumisesta toisiinsa. Siksi osana johtopäätöksiä todetaan yleisellä tasolla, korostuvatko Putinin ja Obaman operationaalisisissa koodeissa yhtäläisyydet vai eroavaisuudet. Pohdinta on erityisen olennaista, kun kontekstina toimii Syyrian kriisi, jossa maat ovat olleet hyvin erimielisiä ja asettuneet vastakkaisille puolille.

1.3. Konteksti: Syyria

Taustoituksessa tehdään tiivis katsaus siihen, millaisen kontekstin Syyrian kriisi tarjoaa tälle työlle. Syyrian kriisin sai alkunsa vuosikymmeniä jatkuneen hätätilan, poliittisen pysähtyneisyyden ja sosioekonomisen tilanteen heikkenemisen vuoksi osana laajempaa arabikevään kontekstia (Abboud 2016, 39). Mielenosoitukset Ba'ath-puolueen hallintoa vastaan alkoivat helmikuussa 2011, ja aseistautuminen alkoi jo levottomuuksien alkutaipaleella. (Abboud 2016, 43). Aseellisen vastarinnan synnystä sai juurensa myös terroristijärjestö Isis¹ (Sharp & Blanchard 2013a, 19). Osion tarkoituksena

---

¹ Isis tunnettiin aiemmin nimellä *Islamic State Of Iraq And Al-Sham* tai vaihtoehtoisesti *Islamic State in Iraq and Syria* ja *Islamic State in Iraq and the Levant* (ISIL), mutta järjestö lyhensi nimensä vuonna 2014. Järjestöstä käytetään myös lyhennettä Daesh, joka tulee sen aiemmasta arabiankielisestä nimestä *ad-Dawlah al-Islāmiyah fi 'l-'Irāq wa-sh-Shām*. Lyhenne Isis valikoitui työhön sen suomenkielisessä mediassa melko vakiintuneen aseman vuoksi.

on avata erityisesti Yhdysvaltain ja Venäjän toimia Syyriassa, ja tuoda esiin maiden vastakkaiset lähtökohdat ja näkemykset tässä kontekstissa. Viimeiseksi avataan lyhyesti väitteitä, joita Obaman ja Putinin politiikasta on esitetty Syyrian kontekstissa. Näihin väitteisiin palataan työn loppupäätelmissä, kun Syyriassa toteutettua politiikkaa peilataan omiin tuloksiini presidenttien operationaalisista koodeista.

Elokuussa 2012 Yhdysvallat ilmaisi, että kemiallisten aseiden käyttäminen Syyriassa olisi peruuttamaton raja, jonka jälkeen hallinto ei voisi välttyä seurauksilta (Obama 2012). Vuotta myöhemmin, 21. elokuuta 2013 Syyrian hallinto käytti kemiallisia aseita ampumalla sariinia sisältäviä ohjuksia opposition hallitsemmalle Ghoutan alueelle (Sharp & Blanchard 2013a, 3). Tarkka tietoa iskun tuhoista ei saatu, mutta arviot uhriluvusta vaihtelevat useasta sadasta pariin tuhanteen menehtyneeseen (Abboud 2016, 86; Sharp & Blanchard 2013a, 7). Iskut eivät kuitenkaan johtaneet Syyrian opposition odottamaan ulkomaiseen sotilaalliseen interventioon. Sotilaallisen intervention sijaan Yhdysvallat vastasi tilanteeseen poliittisesti ja neuvotteli Venäjän kanssa sopimuksen, jonka tarkoitus oli varmistaa hallinnon riisuminen kemiallisista aseista ja niiden tuhoaminen kesäkuuhun 2014 mennessä (OPCW 2013). Sopimuksen jälkeen YK:n turvallisuusneuvosto hyväksyi päätöslauselman, joka sisälsi valtuutuksen interventioon vastauksena kemiallisiin iskuihin (YK 2013). Klausuulia ei koskaan pantu käytäntöön, vaikka elokuuhun 2016 mennessä oli *Syrian Network for Human Rights*in mukaan raportoitu jo 139 sopimusrikkomusta (SNHR 2016). YK:n turvallisuusneuvosto on myöntänyt kemiallisten aseiden käytön jatkuneen Syyriassa päätöslauselmasta huolimatta (YK 2015).

Yhdysvallat yhdessä muiden länsimaiden kanssa on tuominnut al-Assadin hallinnon ja edellyttänyt hallinnon vaihtumista sekä poliittista muutosta (Abboud 2016, 81; Sharp & Blanchard 2013a, 20). Länsimaat ovat olleet vastahakoisia aseistamaan kapinallisia siinä pelossa, että toimitetut aseet kääntyisivät alueen länsimaisia sotilaita vastaan (Abboud 2016, 83; Sharp & Blanchard 2013a, 11). Vaikka Yhdysvallat oli pitkään haluton puuttua konfliktiin aseellisesti, elokuussa 2014 Yhdysvalta-johtoinen arabiliittouma aloitti ilmaiskut Isisiä vastaan välttämättä kontaktia hallinnon joukkojen kanssa (Abboud 2016, 85). Lokakuussa 2015 Obama julisti lähettävänsä pienen erikoisjoukkojen ryhmän Syyriaan tukemaan kapinallisjoukkoja (NY Times 30.10.2015). Vuonna 2016 Yhdysvallat lähetti lisää joukkoja tukemaan kapinallisia taistelussa Isisiä vastaan muun muassa kouluttamalla ja avustamalla paikallisia joukkoja (NY Times 10.12.2016; Reuters 25.4.2016).

Venäjä puolestaan kuuluu muun muassa Iranin ja Hizbollahin ohella al-Assadin hallinnon liittolaisiin, jotka ovat ottaneet lähtökohdaksi nykyhallinnon säilyttämisen (Abboud 2016, 74). Venäjän tukea hallinnolle selittävät muun muassa huoli salafistisen ja jihadistisen ekstremismin lisääntymisestä etenkin Kaukasuksella sekä strategia taistella Isisiä vastaan muualla kuin Venäjän maaperällä (Bodansky 2015, 16; Notte 2016, 65). Venäjän tukea on selitetty myös taloudellisten sitoumusten kautta: Syyrian hallinto on ollut merkittävä venäläisten aseiden ostaja (Mintz & Wayne 2016, 141). Joidenkin näkemysten mukaan Venäjä halusi näyttäytyä Syyriassa rakentavana toimijana, joka puolustaisi kansainvälisen oikeuden peruseriaatteita ja YK:n peruskirjaa. Esimerkiksi veto-oikeuden käyttäminen YK:n turvallisuusneuvostossa kehystettiin Venäjän puheissa YK:n yhdeksi peruspilariksi, joka ylläpitää vallan tasapainotusta. (Averre & Davies 2015, 828, 832.) Venäjä on linjannut, että kansainvälisten rauhanneuvottelujen tulisi pohjautua Geneve I:n julkilausumaan, joka ei eksplisiittisesti sulje pois al-Assadin osallisuutta siirtymähallituksessa (Sharp & Blanchard 2013, 14). Tämä on päinvastainen kanta verrattuna Yhdysvaltoihin, joka ei näe al-Assadilla roolia tulevassa hallituksessa (ibid.)

Venäjän laivasto-operaatiot Syyriassa alkoivat hiljalleen keväällä 2012 keskittymällä tekniseen ja strategiseen tukeen Syyrian asevoimille (Bodansky 2015, 9). Kun Yhdysvalta-vetoiset ilmaiskut jihadistiteja vastaan olivat käynnissä syksyllä 2014, Venäjä painosti al-Assadia olemaan puuttumatta operaatioon (Bodansky 2015, 10). Vuoden 2015 alussa Yhdysvallat ja Euroopan unioni syyttivät Venäjää haitan aiheuttamisesta läsnäololla Syyrian ilmapuolustustiloissa. Venäjä reagoi tähän toimittamalla Syyriaan viimeisimmän teknologian, pitkän matkan ilmapuolustusvälineistöä. Kesällä 2015 Venäjän ja Yhdysvaltain väliset jännitteet kasvoivat, kun Putin ilmaisi voimakkaan vastustuksensa Yhdysvaltain mahdollista interventiota kohtaan, ja Obama varoitti Venäjää olemaan puuttumatta Yhdysvaltain tapaan hoitaa kriisi. (Bodansky 2015, 10–11.) Varoituksesta huolimatta syyskuussa 2015 Venäjä toimitti Syyriaan lupaamiaan taisteluhelikoptereita ja hävittäjiä, joiden toimittaminen oli viivästynyt Yhdysvaltain painostuksen vuoksi, ja Venäjän joukot osallistuivat ensimmäistä kertaa taisteluihin (Bodansky 2015, 12; Souleimanov 2016, 108). Venäjän mukaan ilmaiskut oli tarkoitettu tukemaan Syyrian hallintoa Isisin kukistamisessa (Venäjän puolustusministeriö 2015). Ilmaiskut saivat kuitenkin osakseen voimakasta kritiikkiä erityisesti Yhdysvalloilta. Päivälleen vuosi Venäjän puututtua sotilaallisesti konfliktiin tarkkailujärjestö *Syrian Observatory for Human Rights* oli dokumentoinut 9 364 menehtynyttä Venäjän tekemissä ilmaiskussa. Arvioiden mukaan menehtyneistä vain 2 746 oli Isisin

taistelijoita, mutta kapinallisia menehtyi 2 814 ja siviileitä jopa 3 804, joista lähes tuhat oli alaikäisiä, (SOHR 2016.)

Vaikka Isis näyttäytyy yhteisenä viholliselle niin Venäjälle ja Yhdysvalloille, yhteistä näkemystä terrorismin uhkan torjumiseksi Syyriassa ei ole saatu aikaan. Näkemykset konfliktin ratkaisusta ovat täysin vastakkaiset Yhdysvaltain peräänkuuluttaessa poliittista muutosta ja Venäjän tukiessa nykyhallintoa. Yhdysvaltain silloinen puolustusministeri Ash Carter moitti Venäjän lähestymistapaa bensan kaatamiseksi liekkeihin (Carter 2015). Maiden välit ovat kärjistyneet konfliktin aikana huomattavasti. Yhdysvaltain senaatin asevoimia valvovan komitean puheenjohtaja John McCain varoitti marraskuussa 2016, että yhteistyö Syyriassa Venäjän kanssa voisi tarkoittaa osallisuutta ”teurastuksiin” (McCain 2016). Koska molemmat maat ovat osallisia konfliktissa sen eri puolilla ja edustavat eri intressejä, asetelma on nähty vaarallisen lähellä sijaissotaa (Mintz & Wayne 2016, 141).

Obaman strategiaa Syyriassa on leimannut tietynlainen kahtiajako. Vaikka Obama on käyttänyt puheissaan jyrkkiäkin sanankäänteitä ja lopulta aloitti ilmaiskut Syyriassa Isisiä vastaan, hän korosti strategiassaan paljon myös paikallisten joukkojen kapasiteetin vahvistamista ilman vahvaa amerikkalaista puuttumista konfliktiin. (Mintz & Wayne 2016, 147). Strategian kahtalaisuudesta johtuen myös taktisissa päätöksissä oli havaittavissa horjumista. Obaman hallinnossa nähtiin tarve sekä Yhdysvalta-johtoisille sotilaallisille toimille että poliittisen ratkaisun löytymiselle (Mintz & Wayne 2016, 149). Putinin kohdalla puolestaan Syyrian konteksti on antanut lisämateriaalia keskusteluun siitä, miten Putin suhtautuu riskeihin ulkopoliittisessa päätöksenteossa. Tutkijoilla on hyvin kahtalaisia näkemyksiä siitä, kaihtaako Putin riskejä päätöksenteossaan vai onko hän sittenkin riskinottaja (mukaillen Forsberg & Pursiainen 2017, 234). Putin on lausunut Syyrian viitaten, että taistelun ollessa välttämätön tulisi itse olla taistelun aloitteellinen osapuoli (Putin 2015d). Syyria onkin Venäjälle tärkeä pelikenttä terrorismin vastaisessa taistelussa, sillä taistelua ei käydä Venäjän maaperällä. Putinia on kuvattu laskelmoivaksi, rationaaliseksi ajattelijaksi, jonka vihan tunteet kuitenkin nousevat pintaan erityisesti terrorismiin liittyen (Forsberg & Pursiainen 2017, 238, 240). Tästä näkökulmasta Syyrian kriisi voi toimia Putinille erityisen tunteina herättävänä kontekstina.

2. TEORIA

Koska tutkimuksen teoreettisena viitekehyksenä on ulkopoliittinen päätöksenteko, tutkimus sijoittuu ulkopoliitiikan analyysin tutkimusperinteeseen. Ensimmäisessä osiossa käsitellään siksi lyhyesti ulkopoliitiikan analyysin ominaispiirteitä ja perustellaan, kuinka poliittinen psykologia istuu ulkopoliitiikan tutkimukseen. Seuraavaksi aletaan rakentaa teoreettista viitekehystä rationaalisuuden käsitteen kautta. Taustaoletuksena on Merceriä (2005, 80–81) mukaillen, että uskomukset ovat osa rationaalisia päätöksiä, sillä ne vaikuttavat tiedon tulkintaan. Tällaista ajatusta on esitetty osana kansainvälisen politiikan behavioralistista koulukuntaa. Osana behavioralistista tutkimusta ovat muun muassa teoriat siitä, kuinka johtajien uskomusjärjestelmät ovat yksi osa-alue johtajien päätöksiä rakentumisessa (Mintz 2007, 159). Rationaalisuuden käsitteen jälkeen argumentoidaan, miksi yksilötason analyysi on relevanttia ja miksi johtajilla on merkitystä Yhdysvaltain ja Venäjän ulkopoliitiikan rakentumisessa. Tämän pohjustuksen päälle aletaan rakentaa teoreettisen viitekehyksen ydintä. Ensin käsitellään uskomuksia ja uskomusjärjestelmiä, jotka Herron & Jenkins-Smith (2002, 452) ovat määritelleet kaavamaisina uskomuksina tai uskomusten yhdistelmänä. Näiden käsitteiden avulla liikutaan kohti tutkimuksen teoreettista ydinkäsitettä, operationaalista koodia, jonka Renshon (2008, 821) määrittelee yksilön poliittiseen universumiin kohdistuvien uskomusten osajoukkona.

2.1. Inhimillinen päätöksenteko ja rationaalisuus

”Kaikki, mitä valtioiden välillä ja valtioiden halki tapahtuu, pohjautuu yksilöiden tai ryhmien inhimilliseen päätöksentekoon.”²

Inhimillisen päätöksenteon prosesseja ja tuloksia käsitellään erityisesti ulkopoliitiikan analyysissä, joka on osa kansainvälisen politiikan tieteenalaa. Ulkopoliittiseen päätöksentekoon vaikuttavat tekijät nähdään moninaisina, ja riippuvuuksia tekijöiden ja päätöksenteon välillä tutkitaan sekä mikro- että makrotason analyysissä. Useamman tason analyysi vaatii hyvin poikkitieteellistä tietämystä, ja siksi ulkopoliitiikan analyysi on kiinnostunut esimerkiksi psykologian, sosiologian ja taloustieteen kontribuutioista. (Hudson 2005, 2.) Ulkopoliitiikan analyysille on myös ominaista toimijakeskeinen

---

² “All that occurs between nations and across nations is grounded in *human decisions makers acting singly or in groups.*” (Hudson 2005, 2).

teoretisointi, mikä johtuu inhimilliseen päätöksentekoon perustuvasta pohjasta (Hudson 2005, 2–3). Toimijakeskeinen teoretisointi on vahvasti läsnä myös tässä työssä, kun ulkopoliittista päätöksentekoa lähestytään presidenttien kautta.

Operationaalinen koodi tuo lisäsovellutusta ulkopoliitiikan analyysin mikroperustaan esimerkiksi vallan ja rationaalisuuden konseptien hyödyntämisen kautta. Operationaalinen koodi on neobehavioralistinen lähestymistapa, joka rakentuu behavioralistisen käänteen nostamille menetelmille ja olennaisille huolenaiheille. (Walker 2011c, 80.) Lähestymistavan ymmärtämiseksi on hyödyllistä käsitellä niitä lähtökohtia, joista operationaalinen koodi on saanut alkunsa. Behavioralistinen lähestymistapa alkoi saada jalansijaa politiikan tutkimuksessa, kun poliittisen käyttäytymisen selittämiseksi alettiin tarvita tietoa yksilöiden ja ryhmien uskomuksista ja asenteista. Behavioralistisen käänteen myötä omaksutut rationaalisen valinnan teoriat eivät kuitenkaan osanneet nekään selittää täysin ulkopoliittista päätöksentekoprosessia, minkä erityisesti kylmän sodan loppuminen toi esiin. (Walker 2011a, 22.)

Alkoi nousta tutkimusta, jossa poikettiin perinteisestä rationaalisuuskäsityksestä, minkä seurauksena behavioralistisen kansainvälisen politiikan nähtiin lisäävän tieteenalan selitysvoimaa tarjoamalla sille todennäköisempi, psykologinen perusta (Mintz 2007, 157–158; James 2007, 162). Perinteinen rationaalisuuskäsitys yhdistetään kansainvälisen politiikan biljardipallomalliin, joka olettaa valtioiden olevan homogeenisiä toimijoita, jotka toimivat rationaalisesti järjestelmästä riippuvien, rakenteellisten kriteerien mukaan. Näiden systeemisten rajoitteiden sisällä valtiot ”törmäilevät” kuten biljardipallot. (Walker 2011a, 23). Törmäyksiä puoltava biljardipallomalli perustuu ”ohueen” rationaalisuuteen, jossa johtajat reagoivat valtioiden välisten valtaintressien määrittelemiin tapahtumiin. (Walker 2011a, 23.)

Behavioralistisessa ajattelussa taas nojataan ”sakeaan”³ rationaalisuuteen, jossa johtajat reagoivat muihinkin rajoitteisiin ja kannustimiin. Johtajien kyky käsitellä näitä rajoitteita ja kannustimia on rajallinen heidän oman kognitiivisten rajoitteidensa vuoksi (Jervis 1976). Teoretisointi uskomuksista ja tunteista sijoittuu behavioralistisen kansainvälisen politiikan alle, ja sen mukaan päätöksentekoprosessi on pikemminkin näennäisen rationaalinen (Mintz 2007, 158). Tästä on käytetty myös termiä ”rajoittunut rationaalisuus”, ja sillä viitataan yksilön käytöksen sisäisiin lähteisiin, kuten uskomuksiin ja tunteisiin (Walker 2011c, 70). Tämän rationaalisuuskäsityksen kannattajien mukaan pitäisi pystyä

---

³ ”thick”

selittämään sekä johtajien tekemät ulkopoliittiset päätökset että valtioiden yhteentörmäysten lopputulokset (Walker 2011a, 23). Rajoittunut rationaalisuus antaa liikkumatilaa psykologialle ja korostaa optimaalisten valintojen epätodennäköisyyttä (Forsberg & Pursiainen 2017, 224). Walkerin (2011b, 58) mukaan rajoittunut rationaalisuus tuo mukanaan oletuksen valtionjohtajien ja valtioiden toimien kongruenssista, jolla tarkoitetaan yhteyttä johtajien uskomusjärjestelmien ja ulkopoliitiikan toteuttamisen välillä. Vaikka kongruenssin olemassaoloa ei pyritä todistamaan tämän työn puitteissa, se toimii yhtenä argumenttina valtionpäämiehen merkityksessä ulkopoliitiikan muotoutumisessa.

2.2. Valtionpäämiehen merkitys ulkopoliitiikan muotoutumisessa

Kansainvälisessä politiikassa ja erityisesti ulkopoliitiikan analyysissa on pitkään käyty debattia toimijoiden ja rakenteiden merkityksestä (ks. esim. Hudson & Vore 1995, 209). Usein yksilöiden merkitys kansainvälisessä politiikassa nähdään vähäisenä tai jopa kokonaan merkityksettömänä. Anarkisen järjestelmän vahvuuden, sisäpolitiikan määräävyyden ulkopoliitiikan muotoutumisessa ja institutionaalisten tekijöiden nähdään hukuttavan alleen yksittäisen johtajan merkitys. (Byman & Pollack 2001, 108.) Vaikka tässä työssä nojataan eriäviin argumentteihin ja nostetaan toimijat analyysin keskiöön, tarkoitus ei ole poissulkea rakenteiden merkitystä. Päätöksiä tehdään aina rajoitteiden puitteissa, jolloin toimijat toimivat määritellyissä rakenteissa (Williams 2005, 5–7).

Seuraavaksi käsitellään aiempaa tutkimusta, jossa yksilöiden rooli on tunnistettu ulkopoliitiikan muotoutumisessa. Samassa yhteydessä myös perustellaan, miksi Yhdysvallat ja Venäjä ovat valtioita, joissa yksilöillä on merkitystä ulkopoliitiikassa. Näiden argumenttien kautta rakennetaan pohjaa yksilökeskeisen analyysin merkityksellisyydelle ja sitä kautta perustellaan tämän työn teoreettisia lähtökohtia. Valtionpäämiehen keskeisen roolin ovat tunnistaneet muun muassa Hermann & Hermann (1989, 365), jotka puhuvat johtajan ulkopoliittisten näkemysten ja ulkopoliitiikan muotoutumisen välisestä yhteydestä. Fredrik Doeser (2013, 582) kertoo, kuinka Kanadan ulkopoliitiikka muuttui johtajavetoisesti, kun silloinen ulkoministeri Lloyd Axworthy ajoi inhimillisen turvallisuuden osaksi ulkopoliitiikkaa. Tämä on esimerkki Hermannin (1990, 11) teoretisoimasta johtajavetoisesta muutoksesta ulkopoliitiikassa. Valtionpäämiehen merkityksellisyyttä on perusteltu myös historiankirjoista tuttujen johtajien kautta. Byman & Pollock (2001, 118–128) näkevät Hitlerin merkittävimpänä toisen maailmansodan aiheuttajana, rautakansleri Otto von Bismarckin rauhan ylläpitäjänä Euroopassa sekä Napoleonin kokonaisen maanosan valtatasapainon muuttajana. Vaikka

nämä esimerkit ovat johdettu nykypäivästä eroavista poliittisista järjestelmistä, ne kertovat yksilöiden merkityksestä erityisesti silloin, kun valta on keskittynyt johtajalle (Byman & Pollock 2001, 109).

Tästä näkökulmasta Yhdysvallat ja Venäjä tarjoavat toisistaan melko erilaiset lähtökohdat valtionpäämiehen merkityksen tarkastelulle ulkopoliitikassa. Venäjällä ei ole saavutettu toimivaa demokratiaa, ja maan voi määritellä autoritaariseksi (Schröder 2009, 81). Venäjän perustuslain mukaan presidentti on valtionpäämies, jolla on valta päättää ulkopoliitikan suuntaviivat (Venäjän PL 4. 80 §). Presidentillä on myös lainsäädännön takaama määräysvalta ulkoministeriön toimintaan. Ulkoministeriön asema on rajallinen, sillä sen roolina on toimeenpanna Venäjän presidentinhallinnon valitsemaa politiikkaa. (Cwiek-Karpowicz 2010, 81.) Tärkeimmät ulkopoliittiset päätökset tekee presidentti (Cwiek-Karpowicz 2010, 89; Polikanov & Timmins 2004, 228). Putinilla on siis paljon henkilökohtaista valtaa ulkopoliitikan muotoutumisessa ja siksi voidaan sanoa, että hänellä henkilönä on merkitystä ulkopoliittisten linjausten kannalta (ks. myös Forsberg & Pursiainen 2017, 221).

Yhdysvaltain kohdalla argumentti vaatii enemmän tukea, koska presidentin laajoista valtaoikeuksista huolimatta hän ei ole yksinvaltiainen. Johtajien merkitystä ulkopoliitikan muotoutumisessa ei voi kuitenkaan sulkea pois demokratiassakaan. Aiemmin mainitun Kanada-tapauksen lisäksi Doeser (2013, 583) argumentoi Tanskassa ulkopoliitikan muutoksen olleen silloisen ulkoministerin Uffe Ellemann-Jensenin aikaansaamaa. Aikaisemmin Tanska oli ollut melko passiivinen NATO-jäsen ja kaihtanut Yhdysvaltain johtamia NATO-operaatioita, mutta Ellemann-Jensenin johdolla Tanska lähetti sotalaivan Persianlahden sotaan (Doeser 2013, 587–593). Aiempi tutkimus puhuu siis sen puolesta, että myös demokratiassa valtionpäämies voi saada aikaan muutosta eli hänellä on vaikutusvaltaa ulkopoliitikassa. On toki huomattavaa, että tämä valta on rajallisempaa kuin autoritaarisissa maissa. Yhdysvaltain tapauksessa valta ulkopoliitikan linjaamiseen on presidentin lisäksi kongressilla (Yhdysvaltain PL, 1. 8 §).

Perinteisen, rakenteiden merkityksen puolesta puhuvan näkemyksen mukaan yksilöiden vaihtuminen ei voisi aiheuttaa perustavanlaatuisia muutoksia Yhdysvaltain politiikassa (ks. esim. Kegley & Wittkopf 1999, 22), mutta eriäviäkin näkemyksiä löytyy. Tunnettu esimerkki valtionpäämiehen roolista Yhdysvaltain ulkopoliitikan muotoutumisessa on pohdinta siitä, olisiko Irakin sota käyty, jos Albert Gore olisi valittu presidentiksi George W. Bushin sijaan. Tässä keskustelussa valtionpäämiehen rooli on hyvin korostunut, sillä valloillaan olevan näkemyksen mukaan Irakin sodan selittämiseksi täytyy

ymmärtää Bushin persoonaa, tunteita, uskomuksia ja arvoja (Harvey 2012, 1). Vaikka Harvey (2012, 4) tutkimuksessaan väittää, että Irakin sota olisi toteutunut myös Albert Goren johdolla, myös tähän argumenttiin sisältyvät Albert Goren ominaisuudet johtajana. Harvey'n johtopäätös on kiistelty, mutta yhtä kaikki se on yksi osoitus presidentin merkityksestä Yhdysvaltain ulkopolitiikan muotoutumisessa. Hiljattain virkaan astuneen presidentti Donald Trumpin myötä aihe nousee yhä ajankohtaisemmaksi, ja saatammekin nähdä lisää tieteellistä tutkimusta presidentin vaikutusvallasta Yhdysvaltain ulkopolitiikkaan ja mahdollisuudesta sen muuttamiseen.

2.3. Uskomukset

Operationaalisen koodin avulla paljastetaan poliittisia uskomusjärjestelmiä, joten käsitteen ymmärtämiseksi tarvitaan laajemmin tietämystä uskomuksista ja niistä johdettavista uskomusjärjestelmistä. Uskomuksilla on juurensa episteemisten tai konstruktiivisen teorian parissa (Moravcsik 2003, 203). Uskomuksille on löydettävissä moninaisia merkityksiä, jotka liittyvät niin ihmisen sisäisiin prosesseihin kuin mielen ulkopuoliseen todellisuuteen (Jervis 2006, 642). Uskomukset voidaan ymmärtää laajasti todellisuuden subjektiivisina ilmentyminä (Schafer & Walker 2006a, 4; Tetlock 1998, 876). Renshon (2008, 822) puolestaan viittaa uskomuksiin jonakin, mitä pidämme totena. Tällöin uskomukset voivat olla perustavanlaatuisia olettamuksia siitä, miten maailma toimii (ibid.). Uskomusjärjestelmä taas voidaan määritellä kaavamaisina uskomuksina tai uskomusten yhdistelminä (Herron & Jenkins-Smith 2002, 452). Tässä työssä tutkimuskohteena on operationaalisen koodin avulla erityisesti poliittinen uskomusjärjestelmä, jolla viitataan käsityksestään itsestä ja toisista sekä näiden valtasuhteesta (Schafer & Walker 2006a, 29). Uskomukset ja uskomusjärjestelmät voidaan määritellä myös biologian kautta hermoverkoston kaavojen järjestelminä, jotka ovat ärsykkeiden vahvistamina vakiintuneet ja varastoituneet muistiin (Schafer & Walker 2006a, 29).

Kuten voi huomata, uskomuksilla on löydettävissä moninaisia määritelmiä, ja Peltonen (2014, 488) onkin viitannut uskomusten moninaisuuteen merkityksiin. Uskomuksille on löydettävissä myös läheisiä käsitteitä. Uskomukset on kirjallisuudessa määritelty paljolti käsitysten (*perceptions*) kautta tai myöhemmin ideoiden kautta (ks. esim. Tannenwald & Wohlforth 2005). Myös asenne ja skeema ovat tulevat merkitykseltään lähelle, mutta uskomukset ovat käsitteenä erotettavissa niistä. Larson (1994, 18–19) määrittelee uskomukset kuuluvaksi asenteiden kolmiosaiseen rakenteeseen osana kognitiivista komponenttia, mutta asenteet sisältävät myös käytöksellisen ja affektiivisen komponentin. Tällöin

asenne on uskomuksia laajempi käsite. Skeema taas on uskomuksia inklusiivisempi ja individualistisempi käsite (Larson 1994, 18–19).

Walkerin & Schaferin (2006, 3) mukaan jopa rationaalista valintaa kannattavat teoreetikot ovat alkanet tunnistaa tarpeen uskomusten tutkimiselle. Tetlock (1998, 876) näki jo aiemmin, että uskomuksilla on merkitystä politiikassa, mutta tätä merkitystä ei ollut hänen mukaansa kansainvälisen politiikan suurien teorioiden joukossa juuri käsitelty. Nykyään uskomusten selvitysvoima ja merkityksellisyys tunnistetaan jo useammalla analyysin tasolla, ja niillä on merkitystä niin empiirisesti kuin teoreettisesti (Renshon 2008, 820; mukailen Mintz 2007, 159). Empiirisesti uskomukset ovat merkittäviä, koska ne tarjoavat poliittisille johtajille viitekehyksen sekä uusien että tavanomaisten tilanteiden analyysiin, ja asettavat valtavia tietomääriä jonkinlaiseen järjestykseen (Renshon 2008, 820; George 1980, 57). Teoreettisella tasolla taas uskomuksilla on merkitystä, koska niillä on vaikutusvaltaa kansainvälisessä politiikassa muun muassa siinä, millaisen kansainvälisen järjestelmän toisiaan vahvistavat johtajien uskomukset muodostavat (Renshon 2008, 820; mukailen Wendt 1992).

Renshon argumentoi, kuinka uskomusten tulisi olla analyysin keskiössä joko riippumattomina tai väliintulevina muuttujina (2008, 821). Väliintulevalla muuttujalla Renshon viittaa siihen, kuinka uskomukset sijoittuvat analyysissa ympäristötekijöiden ja ulkopoliittisen käyttäytymisen väliseksi muuttujaksi (ks. myös. Schafer & Walker 2006a, 10). Yksilöillä on taipumus suodattaa uutta tietoa olemassa olevien uskomusten läpi tavalla, joka säilyttää uskomusten konsistenssin (Jervis 1976, 117; 2006, 651). Uskomukset toimivat ensisijaisena suodattimena, jonka kautta muut havainnolliset prosessit toimivat (Renshon 2008, 822). Uskomuksilla on siten valtava merkitys poliittisen päätöksenteon kontekstissa, sillä päättäjät näkevät subjektiivisen todellisuuden, joka suodatetaan heidän oman uskomusjärjestelmänsä läpi (Holsti 1962, 244; mukailen Boulding 1969, 391). On luonnollisesti muistettava, että uskomukset eivät ole ainoa merkityksellinen muuttuja päätöksenteossa, vaan ainoastaan yksi osa hyvin monimutkaista kokonaisuutta. Uskomuksilla voi kuitenkin olla erityisen merkityksellinen rooli päätöksenteossa esimerkiksi tilanteissa, joita määrittävät epävarmuus, monitulkintaisuus ja tiedon heikko laatu tai ristiriitaisuus (Holsti 1976, 30).

2.4. Operationaalinen koodi

Operationaalisen koodin analyysi on maailmanpolitiikan kognitiivisen tutkimuksen saralla klassinen lähestymistapa ulkopolitiikkaan ja kansainvälisiin suhteisiin. (Walker 2006a, 4). Andrew Moravcsik (2003, 198) viittaa operationaaliseen koodiin jopa yksityiskohtaisena teoriana ja rinnastaa sen tässä valossa demokraattisen rauhan teoriaan. Renshon (2008, 821) määrittelee operationaalisen koodin yksilön poliittiseen universumiin kohdistuvien uskomusten osajoukkona. Nämä uskomukset jäsentävät ja järjestävät todellisuutta ja auttavat päätöksentekijöitä suodattamaan ympäristöstään olennaista tietoa. Niillä onkin Renshonin mukaan suunnaton vaikutus siihen, kuinka johtajat tulkitsevat informaatiota, havaitsevat sosiaalisen ympäristönsä ja tekevät päätöksiä. Niillä on *prima facie* merkitys poliittisessa johtajuudessa ja päätöksenteossa. (Renshon 2008, 821.) Schaferin & Walkerin (2005, 29) mukaan operationaalisen koodin lähestymistavassa tutkitaan, mitä yksilö tietää, tuntee ja haluaa suhteessa vallan harjoittamiseen inhimillisissä suhteissa. Tämän avulla operationaalisen koodin analyysi tunnistaa poliittisen uskomusjärjestelmän ja siten uskomukset itsestä, toisesta ja keskinäisestä vuorovaikutuksesta (Renshon 2008, 832). Operationaalisen koodin analyysi soveltuu siis tämän työn tarkoituksiin erinomaisesti.

Vaikka operationaalinen koodi näyttäytyy oivallisena lähestymistapana, on tärkeää tunnustaa myös sen rajoitukset. Ensimmäisen sukupolven operationaalisen koodin analyysia kehittänyt Alexander George myönsi, että operationaalisesta koodista tai uskomusjärjestelmistä johdettavalla tiedolla olisi rajoituksia johtajan toiminnan selittämisessä määrätyissä tilanteissa. Tietämys johtajan yleisistä uskomuksista voisi olla hyödyksi, mutta se ei voisi korvata tilanneanalyysia tai päätöksentekoon vaikuttavien institutionaalisten tekijöiden pohtimista. (George 1969, 199.) Ymmärrys tavasta, jolla johtaja päätyy valitsemaan toimintatavan, ei ole yksiselitteisesti avain ulkopolitiikan selittämiseen. Se kuitenkin auttaa rajaamaan ne vaihtoehdot, joilla toimija ymmärtää eri tilanteet sekä tapoja, joilla toimija tekee rationaalisia arvioita vaihtoehtoisista toimintatavoista. Ymmärrys toimijan uskomuksista auttaa selkeyttämään ne yleiset kriteerit, normit ja vaatimukset, jotka toimija pyrkii toteuttamaan vaihtoehtoja arvioidessaan. (George 1969, 200.) Tässä työssä operationaalinen koodi nähdään päätöksentekoon vaikuttavana mutta ei yksipuolisesti määrävänä tekijänä (mukaillen George 1969, 191.)

Operationaalinen koodi rakentuu instrumentaalisista ja filosofisista uskomuksista (George 1969, 199). Filosofiset uskomukset ovat yleisiä oletuksia poliittisen maailman luonteesta sekä yksilöiden luonteesta, kun taas instrumentaaliset uskomukset ovat kapeampia uskomuksia siitä, millaista keinovalikoimaa toimijan tulisi käyttää (Renshon 2008, 824). Näihin uskomuksiin pääsee käsiksi Alexander Georgen (1969) laatimien kymmenen kysymyksen kautta, jotka löytyvät käännettyinä liitteistä. Georgen operationaalinen koodi keskittyi aiempaa Leitesin (1953) versiota enemmän poliittisen konfliktin luonnetta koskeviin, toisiinsa liittyviin uskomusjoukkoihin (George 1969, 199). Se, että Georgen uskomukset jäsentävät toisiaan ja ovat hierarkkisia, noudattelee kognitiivisen konsistenssin teoriaa, johon palataan seuraavassa kappaleessa.

Nykyaikainen operationaalisen koodin analyysi käyttää sisällönanalyysin *Verbs in Context System* (VICS) -menetelmää, joka on kvantitatiivinen (Schafer & Walker 2006a, 8). Operationaalisen koodin analyysi kuvaa päättäjän uskomusjärjestelmää käyttämällä yhteistä mittaa päätöksenteko- ja oppimisprosessissa tapahtuville asioille. Menetelmän avulla päätöksentekijöiden puheista ja haastatteluista tunnistetaan itsen ja toisen käyttämää valta positiivisten ja negatiivisten pakotteiden muodossa. Näitä ominaisuuksia käytetään VICS-indeksien rakentamiseen keskeisessä asemassa olevista uskomuksista, jotka koskevat itsen ja toisen ystävällistä tai vihamielistä strategista suuntaumusta sekä hallinnan keskittymistä itsen ja toisen suhteessa päättäjän poliittisen universumin sisällä. (Walker 2011b, 58–59.) Menetelmään palataan tarkemmin kappaleessa 4.

2.5. Muutos, uskomukset & operationaalinen koodi

Muutosta uskomuksissa ja operationaalisessa koodissa on viime vuosiin asti tutkittu melko vähän niin sosiaalisen ja kognitiivisen kuin poliittisenkin psykologian alalla (Renshon 2008, 821). Renshonin mukaan muutos on kvantitatiivisessa operationaalisen koodin analyysissä määritelty useimmiten minä tahansa merkittävänä tilastollisena muutoksena. Tällöin on saatu selville, onko muutosta tapahtunut ja kuinka suuri muutos on ollut. (ibid.) Muutosta voi kuitenkin tutkia myös sen laadun kautta. Renshonin (2008, 826) mukaan uskomukset voivat muuttua kahdella tavalla: niitä voidaan joko lujittaa tai ne voivat muuttua päinvastaisiksi. Uskomusten muutos ei kuitenkaan ole kiistaton kysymys. Uskomusten tutkimusta on pitkään hallinnut oletus kognitiivisesta konsistenssista (Renshon 2008, 823). Kognitiivinen konsistenssi on psykologian käsite, joka viittaa taipumukseen ylläpitää olemassa olevia uskomuksia sekä sulauttaa uutta tietoa vanhaan sopivaksi (Jervis 1976, 117). Oletus kognitiivisesta

konsistenssista tuo mukanaan kolme jatko-oletusta: ensinnäkin uskomukset ovat suhteellisen vakaita, toisekseen sisäisesti johdonmukaisia ja keskinäisriippuvaisia sekä kolmanneksi hierarkkisia (Renshon 2008, 832).

Ensimmäinen oletus pohjautuu kognitiivisen konsistenssin teorian oletukseen ydinuskomusten vakaudesta. Ydinuskomukset ovat tärkeitä, perustavanlaatuisia uskomuksia, joilla on muita uskomuksia jäsentävä rooli. Ydinuskomukset nähdään hyvin vastustuskykyisinä muutokselle, kun taas vähemmän tärkeät reunauskomukset ovat alttiimpia muutokselle. (Jervis 1976, 188; Renshon 2008, 824; George 1969, 218.) Operationaaliossa koodissa sekä filosofisten että instrumentaalisten uskomusten ensimmäiset uskomukset ovat muita kategoriansa uskomuksia jäsentäviä (Schafer & Walker 2006a, 33). Ne edustavat siis ydinuskomuksia. Kognitiivisen konsistenssin teorian mukaan yksilöllä on taipumus sulauttaa uutta tietoa tavalla, joka sopii aiempiin uskomuksiin, ydinuskomuksiin (Jervis 1976, 117). Tämän taipumuksen on siis argumentoitu ylläpitävän uskomuksia suhteellisen muuttumattomina. Vaikka Renshon argumentoi muutoksen mahdollisuuden puolesta, ylläpitävälle taipumukselle on tutkimuksissa löydetty puoltavaa näyttöä. Anderson, Lepper ja Ross (1980) antoivat koehenkilöille kuvitteellista tietoa kausaalisuhteista, joiden pohjalta yksilöt muodostivat uskomuksia. Vaikka koehenkilöille kerrottiin tai näytettiin tämän alkuperäisen datan olleen kuvitteellista, he pitäytyivät paljolti virheellisissä uskomuksissaan uudesta tiedosta huolimatta (Anderson, Lepper & Ross 1980, 1040).

Toinen oletus uskomusjärjestelmien sisäisestä johdonmukaisuudesta on Renshonin (2008, 823) mukaan hiljattain kyseenalaistettu. Sen sijaan, että yksilöllä olisi taipumus vähentää ristiriitaisuuksia uskomusten välillä, heidät voitaisiinkin nähdä ”kognitiivisina kitupiikkeinä”, joiden uskomusjärjestelmät ovat sirpaleisia (ibid.). Tämä oletus liittyy olennaisesti ensimmäiseen uskomusten pysyvään luonteesta, sillä uskomusten sisäistä johdonmukaisuutta ylläpidetään samoin mekanismein kuin niiden vakautta (Jervis 1976, 117). Koska vakautta ja johdonmukaisuutta ylläpitävät mekanismit ovat samanlaisia, argumentti uskomusjärjestelmien sirpaleisuudesta on kyseenalaistettavissa samoin näytöin kuin argumentti uskomusten dynaamisuudesta.

Kolmas oletus kognitiivisen konsistenssin teoriassa on uskomusten hierarkkisuus. Uskomusten hierarkkisuudella tarkoitetaan sitä, että jokainen uskomus asettuisi ydinuskomusten ja reunauskomusten jatkumolle (George 1969, 218). Tämä hierarkkisuus toistuu operationaalisen koodin

analyysissa käytettävässä jaottelussa instrumentaalisiin ja filosofisiin uskomuksiin. Georgen tyypittelyssä on viisi instrumentaalista ja viisi filosofista uskomusta, joista molemmista ensimmäiset ovat ydinuskomuksia. Tämä tarkoittaa, että kategorioiden muut uskomukset ovat yhteydessä näihin ensimmäisiin uskomuksiin. (Schafer & Walker 2006a, 33.) Samoin instrumentaaliset uskomukset ovat riippuvaisia filosofisista uskomuksista (George 1969, 205). Tähän oletukseen pohjautuen on rakennettu toinen hypoteesi siitä, että mahdollinen muutos uskomuksissa tapahtuisi instrumentaalisisissa uskomuksissa ja filosofiset uskomukset pysyisivät muuttumattomina. Ydinuskomukset siis jäsentävät muita uskomuksia ja ovat teorian mukaan hyvin vastustuskykyisinä muutokselle, kun taas reunauskomukset ovat alttiimpia muuttumaan. Mikäli ydinuskomuksissa kuitenkin tapahtuisi muutos, kognitiivisen konsistenssin muutos heijastuisi myös kaikkiin muihin uskomuksiin sisäisen konsistenssin ylläpitämiseksi. (George 1969, 218; Jervis 1976, 118.) Renshonin (2008, 827) mukaan tutkimuksissa havaittu muutos ydinuskomuksissa on kuitenkin ollut vain vähäistä eikä suuria muutoksia ole tapahtunut.

Kuten huomataan, kognitiivisen konsistenssin teorialle on löydettävissä niin puoltavia kuin kyseenalaistavia argumentteja, ja myös operationaalisen koodin analyysi on tuottanut molempia tuloksia. Jo laadullista analyysia edustava George (1969, 202) näki, että uskomukset voivat muuttua merkittävästi ajan saatossa. Malici & Malici (2005, 404) taas joutuivat toteamaan pitkittäistutkimuksessaan, että kylmän sodan loppumisella ei ollut havaittavaa vaikutusta Kim Il Sungin operationaaliseen koodiin ja vain vähän vaikutusta Fidel Castron operationaaliseen koodiin. Yksittäisten tapahtumien vaikutuksia tutkittaessa taas on havaittu, että operationaalinen koodi voi muuttua lyhyenkin ajan sisällä (ks. esim. Walker, Schafer & Young 1998; Feng 2005, 660.) Myös uskomusten vakauden puolesta puhuvat tutkijat ovat myöntäneet, että uskomukset voivat muuttua juuri merkittävien tapahtumien seurauksena (Jervis 1976, 218, 262). Myös tälle väitteelle on löydettävissä päinvastainen argumentti – Tetlock (2005, 131–132) päätteli tutkimuksissaan, että ulkoinen shokki toimisikin uskomusten puolustusmekanismina ja muuttamisen sijaan lujittaisi aiempia uskomuksia.

Renshon on lähestynyt uskomusten muuttumista tutkimalla George W. Bushin operationaalista koodia neljänä eri ajanjaksona. Ensimmäinen ajanjakso oli ennen Bushin presidenttiyttä, toinen ennen syyskuun 11. päivän terrori-iskuja, kolmas niiden jälkeen ja neljäs Bushin presidenttikauden lopussa. Nämä ajanjaksot mahdollistavat tarkastelun kolmen eri muuttujan vaikutuksista uskomuksiin:

merkittävä muutos asemassa (Texasin kuvernööristä Yhdysvaltain presidentiksi), traumaattinen shokki (9/11) ja virassa oppiminen. (Renshon 2008, 821.) Viimeinen on ikään kuin kontrollimuuttuja, jonka avulla voidaan tutkia uskomusten pysyvyyttä pitkien ajanjaksojen kuluessa. Lopputuloksena Renshon joutui toteamaan, että Bushin operationaalinen koodi pysyi suhteellisen muuttumattomana myrskyisänkin tarkastelujakson aikana (Renshon 2008, 821.)

Muutos on siis kaiken kaikkiaan hyvin kiistelty kysymys poliittisen psykologian saralla. Tässä työssä pureudutaan kysymykseen lisää ja tutkitaan, onko muutosta havaittavissa sellaisessa tutkimusasetelmassa, jossa mahdollisuudet muutokselle ovat suuret. Kysymys muutoksesta on tärkeä, sillä operationaalisten koodien vakaus on edellytys niiden käyttämiseksi poliittisen ennakkoinnin työkaluna. Renshonin muuttujia mukaillen kaksi kolmesta muuttujasta ovat olennaisia myös tässä työssä. Obaman kohdalla mahdollista muutosta aiemman tutkimuksen ja tämän työn tulosten välillä voisi selittää *merkittävä muutos asemassa*. Aiemman tutkimuksen aikaan Obama oli Yhdysvaltain senaattori, ja Obaman operationaalista koodia tutkinut Walker toteaa itse muutoksen todennäköisyyden olevan erittäin suuri (Walker 2011c, 72). Putin kohdalla taas mahdollisena muuttujana voidaan pitää *virassa oppimista*, sillä aiempi tutkimus on tehty hänen ollessaan hiljattain valtaan noussut presidentti. Tarkastelujakson aikana ei ole tapahtunut sellaista tapahtumaa, jota voisi pitää Obamalle tai Putinille *traumaattisena shokkina*, joten tällä muuttujalla ei liene roolia mahdollisen muutoksen aiheuttajana. Se jätetään siksi tarkastelusta kokonaan pois.

Mikäli tämän työn löydökset Obaman ja Putinin operationaalisesta koodista poikkeavat aiemmista tutkimuksista, muutos kumpuaisi siis mahdollisesti virassa oppimisesta tai muutoksesta asemassa. Kolmas mahdollinen selittävä tekijä on operationaalisen koodin mahdollinen kontekstisidonnaisuus, johon viitattiin jo aiemmin. Työn tärkeä johtopäätös tulee siis olemaan, voidaanko operationaaliset koodit nähdä vakaina ja siten hyödyllisinä työkaluina politiikan ennustamisessa.

3. TULKINTOJA OBAMAN JA PUTININ OPERATIONAALISISTA KOODEISTA

Vaikka ulkopoliittisilla johtajilla on merkitystä ulkopoliitikassa, ja Putin ja Obama ovat olleet suhteellisen pitkäaikaisia, merkittäviä toimijoita maailmanpolitiikassa, aiempi tutkimus molempien presidenttien operationaalisesta koodista on hyvin rajallista. Yhtäältä tämä todistaa tarpeen operationaalisen koodin

lisätutkimukselle, toisaalta taas rajoittaa mahdollisuuksia tehdä johtopäätöksiä operationaalisten koodien vakaudesta. Koska tutkimus operationaalista koodista on ollut vähäistä, tässä taustoituksessa käytetään myös tutkimusta Putinista ja Obamasta johtajina ja rakennetaan heistä siten hieman operationaalista koodia laajempi kuva. Hedelmällisintä olisi vertailla ainoastaan operationaalisia koodeja toisiinsa, mutta liian vähäinen materiaali voisi vaikeuttaa johtopäätösten tekemistä.

Aiempi tutkimus tarjoaa kuitenkin hyvin antoisat lähtökohdat operationaalisten koodien vakauden tarkastelulle siinä mielessä, että vastakkainasettelu aiemman tutkimuksen ja tämän työn välillä on melko suuri. Putinin operationaalista koodia on tutkittu 16 vuotta sitten, kun hän oli juuri noussut presidentiksi. Mikäli operationaaliset koodit eivät ole vakaita, virassa oppimisen tuoma muutos uskomuksissa pitäisi olla jo väistämätöntä. Siksi Dysonin tulokset toimivat analyysissa erinomaisena vertailukohtana sille, onko operationaalisisessa koodissa havaittavissa muutosta, ja tarjoavat välineitä muutoksen aiheuttajan pohtimiselle. Obamaa taas on tutkittu silloin, kun hän on ollut Illinoisin osavaltion senaattori. Verrattuna aiempaan tutkimukseen on siis tapahtunut merkittävä muutos asemassa, koska nykyaineistossa hän on edustettu presidenttinä. Mikäli operationaaliset koodit eivät ole vakaita, merkittävä muutos asemassa olisi väistämättä vaikuttanut uskomuksiin. Asetelma tarjoaakin erinomaiset lähtökohdat tutkimuskysymyksiin vastaamiseksi teoriapohjaan peilaten.

Molempien operationaaliset koodit on esitetty vastauksina Alexander Georgen (1969) kymmeneen kysymykseen (ks. kappale 2.4.). Ensimmäiset viisi kysymystä (P1–P5) heijastelevat filosofisia uskomuksia eli yleisiä oletuksia poliittisen maailman luonteesta. Loput viisi kysymystä (I1–I5) liittyvät instrumentaalisiin uskomuksiin eli siihen, millaista keinovalikoimaa toimijan tulisi käyttää. (Renshon 2008, 824.) Kappaleessa 4.1. eritellään, miten tämä operationaalinen koodi rakennetaan *Verbs in Context System* -menetelmän kautta.

3.1. Barack Obama

Barack Obama nousi Yhdysvaltain presidentiksi vuonna 2009 ja hänen toinen kautensa päättyi 2017. Ainoa⁴ vertailuarvioitu julkaisu Barack Obaman operationaalisesta koodista on kuitenkin ajalta, jolloin hän on ollut Illinoisin osavaltion senaattori. Operationaalinen koodi on rakennettu ainoastaan yhden puheen pohjalta, ja artikkelin kirjoittaja itse on kutsunutkin sitä Obaman operationaaliseksi koodiksi tai ”mielentilaksi” yhdessä tapauksessa, yhdessä hetkessä (Walker 2011c, 72). Tulkinnan perustana ollut puhe pidettiin toukokuussa 2005 ja se käsitteli Yhdysvaltain ja Venäjän suhdetta. Walkerin numeeriset tulokset ovat koottuina sivun 24 taulukkoon.

Obaman päätöksentekoa käsittelevässä kirjallisuudessa korostuu hänen taustansa akateemikkona ja juristina. Häntä kuvaillaan hyvin rauhalliseksi ja rationaaliseksi johtajaksi, joka yrittää pitää tunteet erossa päätöksentekoprosessista (ks. esim. Wayne 2012, 57). Obaman kuvaillaan luottavan kykyynsä tehdä päätöksiä, ja hänet kuvaillaan tietoiseksi omasta älykkyydestään ja kyvykkyydestään. Obaman sanotaan nauttivan poliittisen päätöksenteon tarjoamasta älyllisestä haasteesta sekä tilaisuudesta osoittaa hänen älykkyytensä. (Wayne 2012, 56.) Itsevarma olemus onkin herättänyt myös kriittisiä ääniä, ja Obamaa on kritisoitu liian akateemiseksi ja irtautuneeksi tavallisista kansalaista. Syytökset elitismistä olivat valloillaan erityisesti ensimmäisen vaalikampanjan aikana. (Wayne 2012, 56.) Itsevarmuudestaan huolimatta Obama ei kuitenkaan tukeudu vain itseensä päätöksiä tehdessään, vaan on hyvin avoin eri näkemyksille ja hakee aktiivisesti neuvoja jopa entisiltä vastustajilta (Winter 2011, 1064–1065).

Ennen päätöksen tekemistä hän käy vaihtoehdot läpi perusteellisesti. Lähteiden mukaan Obama saattaa pyytää neuvonantajiaan käymään keskenään debattia tai oikeuttamaan vastakkaista näkemystä kuin nämä ovat puolustamassa. (Winter 2011, 1064; Wayne 2012, 53; 56.) Obaman presidentinvaalikampanjoiden päästrategi ja ensimmäisellä kaudella presidentin neuvonantajana toiminut David Axelrod on kuvaillut Obamaa seuraavasti: ”Hän on hyvin järjestelmällinen lähestyessään päätöksiä. Hän kysyy useita kysymyksiä. Hän uppoutuu vuoropuheluun eri vaihtoehdoista. Ja sitten hän

---

⁴ Ainoa julkaisu ei tarkoita välttämättä absoluuttisesti ainoaa, vaan ainoaa vertaisarvioitua tutkimusta, joka on saatavilla sellaisissa tietokannoissa, johon minulla on pääsy.

tekee päätöksen, eikä enää muistele sitä.”⁵ (PBS, 23.9.2008.) Tämän perusteella ei olekaan yllätys, että Obamaa kuvaillaan sovinnon hierojaksi ja kykeneväksi kompromisseihin. Hän on päätöksenteossaan harkitsevainen ja suunnittelee eteenpäin. (Winter 2011, 1065–1066.) Tämän kaiken kääntöpuolena Obama saattaa kuitenkin olla liiankin harkitsevainen – hänen päätöksentekoprosessiaan on kuvailtu myös hitaaksi (Wayne 2011, 52).

Seuraavaksi tehdään katsaus Walkerin (2011c, 75–77) tulkintaan Obaman operationaalista koodista ajalta, jolloin hän oli vielä Illinoisin senaattori. Tulkintaa täydennetään aiemmalla tutkimuksella Obaman johtajuudesta ja ulkopoliitikasta hänen presidenttikausillaan. Walkerin sanallinen esitys Obaman operationaalista koodista on melko niukka, joten numeeriset tulokset vaativat jonkin verran omaa tulkintaani niiden pukemiseksi sanalliseen muotoon.

P–1. Poliittisen maailman luonne: ystävällinen, kahtalainen, vihamielinen

Walkerin tuloksista ilmenee arvon olleen -0,6. Tämä viittaa Obaman nähneen poliittisen maailman todella vihamielisenä, jolloin sen luonne olisi ollut konfliktuaalinen.

P–2. Mahdollisuudet perusarvojen toteutumiseksi

Arvo on ollut -0,51 eli Obama on ollut todella pessimistinen sen suhteen, voiko poliittisia tavoitteita toteuttaa. Tämä ei kuitenkaan väistämättä tarkoita, että Obama olisi ollut passiivinen toimija, sillä pessimismistään huolimatta hän lähestyi ratkaistavia asioita päämäärätietoisesti (Winter 2011, 1065). Esimerkkinä tästä on Obamacare, jonka läpi ajamiseksi uudistus pilkottiin osiin ja siitä tehtiin vähittäinen prosessi. Valittu strategia perustui historiaan: ainuttakaan sosiaalista uudistusta Amerikan historiassa ei oltu saatu toteutettua vain yhdellä lakimuutoksella. (Carney 2013, 76.)

P–3. Poliittisen tulevaisuuden ennakoitavuus

Arvo on ollut 0,29, mikä viittaa matalaan mahdollisuuteen ennakoida poliittista tulevaisuutta.

---

⁵ “He’s very methodical in how he evaluates decisions. He asks a series of questions. He’ll engage you in dialogue on the options. And then he’ll make a decision. And he doesn’t look back at that decision.” (PBS 2008)

P-4. Kontrolli historialliseen kehitykseen

Vaikka yleensä operationaalisisessa koodissa P-4 koostuu vain yhdestä arvosta, Walker on poikkeuksellisesti käyttänyt kahta arvoa. P-4 koostuu sekä itseän että toiseen kohdistuvien ilmaisujen suhteesta, ja Walker on esittänyt nämä kaksi omina kategorioinaan. Vertailukelpoisuuden vuoksi hyödynnetään siis vain useimmin käytettyä arvoa P-4a. Arvo on ollut 0,64, mikä viittaa korkeaan historialliseen kontrolliin. Obama siis uskoo oman vaikutusvaltansa olemassaoloon ja näkee itsensä tai edustamansa hallinnon vastuussa poliittisessa maailmassa tapahtuvasta toiminnasta.

P-5. Sattuman rooli

Arvo on ollut 0,81, mikä tarkoittaa sattumalla olevan pieni rooli poliittisessa maailmassa.⁶ Tämä on looginen tulos siihen nähden, että Obama uskoo omaan kontrolliinsa.

I-1. Strategian suuntaus

Arvo on ollut 0,64, mikä viittaa hyvin suureen todennäköisyyteen valita yhteistyöhakuinen strategia. Obaman sanotaan olevan rauhallinen ja kurinalainen jopa tavoitellessaan päämääriään ja hänen konsensushakuisuutensa viittaa kykyyn tehdä yhteistyötä (Winter 2011, 1076).

I-2. Taktiikan intensiteetti

Aiemman tuloksen perusteella ei ole yllätys, että I-2 arvo on 0,25. Obama siis toteuttaa paljolti yhteistyöhön perustuvaa strategiaansa myös usein yhteistyöhakuisilla taktiikoilla.

I-3. Suhtautuminen riskeihin

Tässä kohdassa Walkerin tulokset ja persoonallisuusprofiilit Obamasta eroavat jonkin verran. Walkerin operationaalisen koodin analyysin mukaan arvo on ollut 0,69 eli Obama olisi hyvin riskiä sietävä. Kuitenkin Obaman persoonallisuutta käsittelevässä kirjallisuudessa nousee voimakkaasti käsitys siitä,

---

⁶ Tulokselle on kaksi laskutapaa. Ensimmäinen tapa on vähentää P-3 ja P-4 kertolaskun tulos luvusta 1. Tämän tuloksena on 0,19. Toinen tapa on näissä operationaalisen kaavoissa käytetty eli kertoa ainoastaan P-3 ja P-4 tulokset keskenään, ja käyttää muista uskomuksista poikkeavaa sanallisen tulkinnan esitystä. P-5 kohdalla sanallinen esitys on poikkeuksellisesti niin, että mitä suurempi tulos on, sitä pienempi on sattuman rooli (Schafer & Walker 2006a, 34-35).

että Obama pyrkii välttelemään riskiä ja on hyvin varovainen tehdessään päätöksiä (ks. esim. Wayne 2012, 52; Winter 2011, 1065). Todennäköinen selitys näinkin merkittävälle erolle on se, että arviot on saatu hyvin erilaisilla menetelmillä ja aineistoilla. Yksi mahdollinen syy on Obaman muuttunut rooli. Walkerin analyysin aikaan hän oli senaattori ja siten eri asemassa hyväksymään poliittisen toiminnan riskit kuin Yhdysvaltain presidenttinä. Wayne (2012, 53) kuitenkin näkee, että Obama hyväksyy riskejä sellaisessa tilanteessa, jossa hänen poliittiset tavoitteensa ja hidas päätöksentekoprosessi joutuvat törmäyskurssille. Hidas ja varovainen päätöksentekoprosessi jäisi siis tässä kohtaa poliittisen tavoitteiden toteutumisen jalkoihin.

I-4. Toiminnan ajoittamisen tärkeys

I-4a tutkii johtajan valintojen monimuotoisuutta yhteistyöhakuisen ja konfliktuaalisen toiminnan suhteen. I-4b puolestaan tutkii johtajan valintojen monimuotoisuutta sanojen ja tekojen jakauman suhteen. (Schafer & Walker 2006a, 36.)

Arvo I-4a on ollut 0,36, mikä viittaa Obaman olevan jokseenkin joustava valitsemaan niin yhteistyöhakuista kuin konfliktuaalistakin toimintaa. Arvo I-4b on ollut -0,28, mikä viittaa vähäisen joustavuuteen sen suhteen, toteutetaanko strategiaa ja taktiikkaa sanojen vai tekojen kautta.

I-5a Palkita: Arvo on ollut 0,4 eli Obamalla olisi hyvin matala taipumus valita *palkitsemiseen* perustuva taktiikka.

I-5b Luvata: Arvo on ollut 0,4 eli Obamalla olisi hyvin matala taipumus valita *lupauksiin* perustuva taktiikka.

I-5c Vedota: Arvo on ollut 0,74 eli Obamalla olisi korkea taipumus valita vetoamiseen ja tukemiseen perustuva taktiikka. Engbers & Fucilla (2012, 1143) ovat tulleet samaan lopputulokseen ja kertovat Obaman korostavan rationaalista suostuttelua haluamansa lopputuloksen saavuttamiseksi.

I-5d Vastustaa: Arvo on ollut 0,18 eli Obamalla olisi hyvin matala taipumus valita vastustaminen taktiikaksi.

TABLE 4.1 Barack Obama's Operational Code Profile.

Philosophical Beliefs	
P-1. Nature of Political Universe (friendly +1.0/hostile -1.0)	Index = (%Positive Other) minus (%Negative Other)
-.60	$[.00 + .00 + .20] - [.27 + .13 + .40] = -.60$
P-2. Realization of Political Values (optimist+1.0/pessimist -1.0)	Index = (Mean Intensity of Other ÷ 3)
-.51	$[0+0+3-26]/15 = -1.53; 1.53/3 = -.51$
P-3. Predictability of Future (uncertain .00/certain 1.0)	Index = (Md - .166) ÷ .834
.29	$[.40 - .166] ÷ .834 = .234; .234/.834 = .29$
P-4. Historical Control (none .00 to total +1.0)	a. Self Index = (Self Total ÷ Total N)
.64	$P4a = [27/42] = .64; P4d = .64 - .36 = +.28$
	b. Other Index = (Other Total ÷ Total N)
.36	$P4b = (15/42) = .36; P4d = .36 - .64 = -.28$
P-5. Role of Chance (low .00 /high+1.0)	Index = 1 - (Political Future)(Self Historical Control)
.81	$1 - [(.29)(.64)] = 1 - .19 = .81$

Instrumental Beliefs	
I-1. Approach to Goals (Strategy) (cooperate +1.0/conflict -1.0)	Index = (%Positive Self) minus (%Negative Self)
+.64	$[.04 + .04 + .74] - [.18 + .00 + .00] = +.64$
I-2. Pursuit of Goals (Tactics) (cooperate +1.0/conflict -1.0)	Index = (Mean Intensity of Self ÷ 3)
+.25	$[3+2+20-5]/27 = +.74/3 = +.25$
I-3. Risk Orientation (risk averse .00)/risk acceptant +1.0)	Index = (Md - .166) ÷ .834
.69	$[.74 - .166] = .574; .574 ÷ .834 = .69$
I-4. Timing of Action (low flexibility .00/high flexibility 1.0)	a. Coop v. Conf Index = 1 - Abs. Value [%Coop Self - %Conf Self]
.36	$1 - .82 - .18 = 1 - .64 = .36$
	b. Word v. Deed Index = 1 - Abs. Value [%Word Self - %Deed Self]
-.28	$1 - .04 + .74 + .18 + .00 - .04 - .00 = 1 - .86 = .14$
I-5. Utility of Means {infrequent exercise .00/frequent exercise 1.0}	Index = %Self for each category of the exercise of power
	a. Rew = .04 b.Pro = .04 c.App/Supp = .74 d.Opp/Res = .18 e.Thr = .00 f.Pun = .00

---

1 *Obaman operationaalinen koodi (Walker 2011c, 76)*

I-5e Uhkailla ja **I-5f Rangaista** ovat molemmat Walkerin (2011c, 77) tuloksissa 0,00. Walker ei avaa tätä tulosta lainkaan, mutta todennäköisin tulkinta on, että näitä ilmaisuja ei ole esiintynyt puheessa lainkaan. Siten Obamalla ei olisi lainkaan taipumusta tai hyvin matala taipumus valita uhkailuun tai rankaisuun perustuvat taktiikat.

I-5. Keinojen hyödyllisyys

Tässä indeksissä tutkitaan toimijan uskomuksia eri taktiikoiden hyödyllisyydestä (Schafer & Walker 2006a, 37.)

Parhaaksi strategiaksi siis muodostuu palkintoihin ja vetoamiseen perustuva yhteistyö (Walker 2011c, 77; Winter 2011, 1065). Walker (ibid.) kuvailee Obaman johtajuustyylin perustuvan juuri pragmaattiseen yhteistyöhön. Winter (2011, 1066) lisää yhteistyön tapahtuvan poliittisessa maailmassa, joka näyttäytyy Obamalle vaikeana.

3.2. Vladimir Putin

Vladimir Putin nousi Venäjän pääministeriksi vuonna 1999 ja on siitä asti ollut vallassa joko pääministerin tai presidentin roolissa. Vuonna 2012 alkoi hänen kolmas presidenttikautensa. Vaikka Putin on ollut pitkään maailmanpolitiikassa merkittävän valtion päämiehenä, hänen operationaalista koodiaan ei ole juuri tutkittu. Ainoa⁷ tutkimus löytyy 16 vuoden takaa, kun Putin oli noussut ensimmäisen kerran presidentiksi (Dyson 2001).

Putinin presidenttiyden aikana Venäjä on muuttunut entistä herkemäksi puolustamaan intressejään ja kansainvälispoliittista asemaansa (Forsberg, Heller & Wolf 2014, 261). Forsberg (2014, 328) kertoo, että Venäjän kansainvälisen statuksen on nähty kasvavan onnistuneiden sotilaallisten operaatioiden myötä. Tämän perusteella voisi arvioida, että Venäjällä olisi kannustin tehdä sellaisia diplomaattisia tai sotilaallisia interventioita, joissa onnistuminen vaikuttaa todennäköiseltä. Putin ei siis vaikuta halukkaalta ottamaan riskejä. Kuitenkin Sperling (2016, 14) on kuvaillut Putinin ulkopoliittikkaa aggressiiviseksi ja nimennyt maskuliinisuuden osaksi Putinin johtamisstrategiaa. Sakwa (2008, 879)

---

⁷ Ks. viittaus nro 8. Pro graduni esitarkastuksessa tietooni tuli Dysonin & Parentin huhtikuussa 2017 julkaisema artikkeli Putinin operationaalisesta koodista, jota on tutkittu 16 vuoden aikajaksolla VICS-sisällönanalyysin avulla. Tämä artikkeli ei kuitenkaan ollut näkyvissä tai saatavilla Tampereen yliopiston tietokannoissa, ja sen uutuuden vuoksi sitä ei ollut työssä käytetyn tutkimuskirjallisuuden lähdeviitteissäkään. Artikkelin huomioiminen uutena vertailukohtana tässä työssä olisi tarkoittanut suuria muutoksia tilanteessa, jossa työn palauttaminen oli enää muutamien työtuntien päässä. Näistä syistä artikkeli on jätetty kokonaan huomiotta. Dyson & Parent kertovat johtopäätöksensä olevan pitkälti samanlaisia kuin tässä työssä vertailukohtana käyttämässäni Dysonin laadullisessa tutkimuksessa, joten tutkimus ei olisi juurikaan tuonut sisällöllisiä muutoksia nyt käytettyyn vertailukohtaan Putinin operationaalisesta koodista.

kertookin, kuinka Putinin johtajuutta on kuvattu ristiriitaiseksi. Putin on todistanut vanhan järjestelmän heikkoudet eikä ole halunnut palata siihen, mutta on myötämielinen sellaisia perinteisiksi näkemiään arvoja kohtaan, kuten patriotismi, *derzhavnost*⁸, statismi ja vahva valtio (Brzezinski 2008, 177; Hill & Gaddy 2012, 36). Putinin on nähty johtajuudessaan korostavan yhteensovittamisen ja vakauden periaatteita sekä valtion etuoikeuksien vahvistamista (Sakwa 2008, 881; Hill & Gaddy 2012, 58). Putin suosii rationaalista ja teknokraattista päätöksentekoa (Sakwa 2008, 888).

Putin on nähty ensimmäisten presidenttikausiensa aikana olleen taitava sovittamaan yhteen vastakkaisia näkemyksiä ja intressejä (Sakwa 2008, 882). Putin olikin kahden ensimmäisen kautensa aikana todella suosittu. Sperlingin (2016, 17) mukaan Putinin suosiota Venäjällä selittää osaltaan mielikuva siitä, että Putin puolustaa Venäjän intressejä erityisesti Yhdysvaltoja vastaan. Sakwa (2008, 882) ja Brzezinski (2008, 177) puolestaan ovat selittäneet suosiota kyvyllä tunnistaa Venäjää koskevia ongelmia sekä tuoda niihin ratkaisuita. Vaikka nämä ratkaisut mahdollistivat poliittisen järjestelmän vakauden, ne eivät olleet kestäviä ja ne saattoivat olla keskenään ristiriitaisia (Sakwa 2008, 882).

Hill & Gaddy (2012, 35) kuvaavat Putinin persoonallisuuden keskeiseksi osaksi statismia, mutta Sakwan (2008, 884) mukaan Putinin statismi on ristiriitaista. Hänen johtajuudessaan on havaittavissa piirteitä sekä pluralistisesta että keskitetystä⁹ statismista (Sakwa 2008, 884). Pluralistiseen statismiin kuuluu muun muassa näkemys lain pätemisestä kaikkiin samalla tavalla. Pluralistinen statismi edustaa demokraattista statismia, joka puolustaa lainsäädännön toteutumista ja yksilön oikeuksia. (Sakwa 2008, 885.) Käytännössä Putin ei kuitenkaan kahdella ensimmäisellä kaudellaan edistänyt ihmisoikeuksia tai median vapautta, mikä heijastelee keskitettyä statismia (Sakwa 2008, 885). Tällaiseen statismiin kuuluu poliittisen pluralismin heikkeneminen, ja vallan keskittymisestä olikin Putinin kahdella presidenttikaudella useita merkkejä (Sakwa 2008, 885; Brzezinski 2008, 190).

Seuraavaksi tehdään katsaus Dysonin (2001) tulkintaan Putinin operationaalisesta koodista ajalta, jolloin hän oli juuri noussut presidentiksi. Tulkintaa täydennetään aiemmalla tutkimuksella Putinin johtajuudesta ja ulkopolitiikasta. Koska Dyson on tulkinnassaan käyttänyt laadullista operationaalisen

---

⁸ Termillä viitataan ajatteluun Venäjästä suurena valtiomahtina (ks. esim. Sakwa 2008, 881).

⁹ "compacted statism" (Sakwa 2008)

koodin analyysia, analyysissa ei ole numeerista dataa. Parhaat vertailukohtat saisi luonnollisesti vertailemalla kvantitatiivisia tuloksia toisiinsa, mutta koska tässä työssä käytetty menetelmä yhdistää sekä kvantitatiivista että kvalitatiivisia analyysia, tulosten vertailu aiempaan Dysonin tutkimukseen on yhä mahdollista. Aiemmasta Obaman esityksestä poiketen filosofiset ja instrumentaaliset uskomukset on esitetty Georgen kysymysten täsmällisten muotoilujen kautta temaattisen otsikon sijaan. Tämä johtuu siitä, että Dysonin tutkimus on laadullista ja siksi hän on pyrkinyt vastaamaan juuri näihin muotoiluihin.

P-1. *Mikä on poliittisen elämän “välttämätön” luonne? Onko poliittinen maailma pohjimmiltaan harmoninen vai konfliktuaalinen? Mikä on poliittisten vastustajien pohjimmainen luonne?*

Poliittinen elämä on harmonista niin kauan, kun sitä säännellään ja hallinnoidaan lakien, normien ja sääntöjen kautta. Valtion yksi ydintarkoitus on luoda universaaleja sääntöjä, joiden noudattamista se valvoo. Kansainväliset suhteet pohjautuvat instituutioihin, normien ja sopimusten rikkominen vakavaa. Vastustajat ovat niitä, jotka ovat siirtyneet lakien ja sääntöjen ulkopuolelle. Vastustajat leimataan roistoiksi tai terroristeiksi, joita vastaan Venäjä pakottaa normeja tarvittavalla voimankäytöllä. Vastustajia vastaan saa käyttää väkivaltaa. (Dyson 2001, 335.) Vastustajia vastaan käytetystä väkivallasta esimerkki on Tšetšenia, jossa ekstremismi tuli tukahduttaa hinnalla millä hyvänsä. Ekstremistit ovat uhka Venäjälle, koska separatistiset liikkeet olivat tärkeä osa niin Venäjän keisarikunnan kuin Neuvostoliitonkin hajoamista (Hill & Gaddy 2012, 98). Putin näkee maailman vihamielisenä ja kilpailuhenkisenä (Hill & Gaddy 2012, 83).

P-2. *Mitkä ovat näkymät omien perusarvojen ja tavoitteiden toteutumiseksi? Voiko olla optimistinen vai pitääkö tässä suhteessa olla pessimistinen; ja missä suhteessa?*

Tavoitteita voi suunnitella ja saavuttaa tilanteessa, jossa vallitsee aiemmin esitetty normien ja sääntöjen luoma harmonia. Jos ehto ei toteudu, mitä tahansa voi tapahtua. (Dyson 2001, 336.) Putin näkee itsensä ensiarvoisen tärkeänä uudistusten toteuttamisessa Venäjällä. Hillin & Gaddyn (2012, 76)

mukaan Putinin julkilausumaton vaatimus kolmannelle presidenttikaudelleen pyrkiessä tuntui olevan “antakaa minulle 20 vuotta, ettekä enää tunnista Venäjää”.¹⁰

P–3. Onko poliittinen tulevaisuus ennakoitavissa? Millä tapaa ja kuinka pitkälti?

Tulevaisuus on ennakoitavissa siihen mittaankin, missä voi luottaa sääntöihin ja normeihin. Putin olettaa ennustettavuuden olevan kaksisuuntaista: omaan arvaamattomaan toimintaan ei vastata ennakoitavasti. Jos Putin haluaa muiden pelaavan sääntöjen mukaan, myös hänen täytyy tehdä niin tai ainakin näyttäytyä tekevän niin. Putin korostaa omaa luotettavuuttaan, mikä rajoittaa hänen halukkuuttaan lupauksen antamiseen. (Dyson 2001, 337.)

Putin haluaa viimeiseen saakka välttää sosiaalisia mullistuksia ja vallankumouksellisuutta (Hill & Gaddy 2012, 73). Putin kuitenkin korostaa narratiivia, jossa Venäjä valtiona selviää aina kohtaamistaan vaikeuksista (Hill & Gaddy 2012, 79). Putin on survivalisti ja varautuu kaikenlaisiin tilanteisiin (Hill & Gaddy 2012, 92).

P–4. Kuinka paljon “kontrollia” tai “määräysvaltaa” voi olla historiallisten kehitysten yli? Mikä on oma rooli historian siirtämisessä tai muovaamisessa haluttuun suuntaan?

Suoraa kontrollia voi olla hyvin vähän, mutta omaan ympäristöön ja tilanteeseen voi vaikuttaa askel askeleelta ja pala palalta. Putin ei usko äkillisten mullistusten olevan tuottoisia ja hän ei ole millään tapaa vallankumouksellinen. (Dyson 2001, 338.) Putin antaa paljon painoarvoa historialle ja erityisesti sen hyödyllisyydelle politiikan välineenä. Cardiffin & Hillin mukaan Putinille historia on sosiaalinen ja poliittinen organisoiva voima, joka voi muokata ryhmäidentiteettejä ja edistää koalitioiden syntyä. Putinille historia ja sen antamat opetukset vahvistavat valtion palvelemisen tärkeyttä (Hill & Gaddy 2012, 64). Putin näkee omaksi ansiokseen Venäjän siirtämisen Neuvostoliiton jälkeisestä ajasta uuden kehityksen aikaan, jossa Venäjä vakiinnuttaisi sosiaalisen järjestyksensä ja kukoistuksensa tuleviksi vuosikymmeniksi (Hill & Gaddy 2012, 77).

---

¹⁰ “Give me 20 years and you will not recognize Russia.” Lausahdus viittaa entisen pääministerin Pyotr Stolypinin vuoden 1909 kommenttiin “Give the state twenty years of internal and external peace and you will not recognize Russia.” (Cardiff & Hill 2012, 76.)

P–5. Mikä on ”sattuman” rooli inhimillisissä asioissa ja historiallisessa kehityksessä?

Putin rinnastaa sattuman anarkian seurauksiin: sitä voidaan estää tai ainakin merkittävästi vähentää hyvällä suunnittelulla ja vastavuoroisella ennakoitavuudella. Putin suhtautuu myönteisesti vähittäiseen muutokseen ja hyvin suunniteltuun tavoitteiden saavuttamiseen, ja siksi hän suhtautuu kielteisesti sattumanvaraisuuteen. (Dyson 2001, 338.)

I–1. Mikä on paras lähestymistapa valitessa tavoitteita tai päämääriä poliittiselle toiminnalle?

Tavoitteiden ja päämäärien tulee olla saavutettavia sekä mitattavissa. Tämä on yhteydessä Putinin haluun olla ennakoitavissa – hän tekee vain sellaisia lupauksia, jotka hän pystyy pitämään voidakseen olettaa, että myös muut ympäristössä tekevät niin. (Dyson 2001, 339.) Strategisessa suunnittelussa tulee asettaa tavoitteet hierarkkiseen järjestykseen (Hill & Gaddy 2012, 219). Tärkeä päämäärä on Venäjän valtion selviytyminen, ja sen takaamiseksi tarvitaan vakautta ja yhtenäisyyttä (Hill & Gaddy 2012, 104).

I–2. Miten toiminnan päämäärät tavoitetaan tehokkaimmin?

Tehokkain tapa saavuttaa tavoitteita on ”tutkia menneitä tapahtumakulkuja”¹¹, suunnitella askel askeleelta ja toimia odotetun käyttäytymisen normien sisällä (Dyson 2001, 339–340). Strateginen suunnittelu on avainasemassa, ja aina tulee olla varasuunnitelma (Hill & Gaddy 2012, 83, 216). Putinin kunnioittaa lakia ja perusoikeuksia, joten hän arvostaa toimivia instituutioita ja vahvoja tuomioistuimia (Hill & Gaddy 2012, 213, 217–218). Putin asettaa päämäärät ja muilla valtionhallinnossa on vaihteleva määrä vastuuta toteuttaa nämä päämäärät, mutta järjestelmä ei ole täysin toimiva (Hill & Gaddy 2012, 232, 235).

I–3. Miten poliittisen toiminnan riskit lasketaan, kontrolloidaan ja hyväksytään?

Suunnittelun ja menneiden tapahtumakulkujen tarkastelun lisäksi riskiä kontrolloidaan pitämällä matalaa profiilia. Putin on varovainen julkisten lausuntojen ja esiintymisen kanssa. (Dyson 2011, 341.) Putin välttää tekemästä peruuttamattomia sitoumuksia, joihin voi jäädä ansaan asioiden mennessä

---

¹¹ ”Backward-mapping”, oma käänös.

pieleen. Valtiolla ja sen johtajalla tulee aina olla valta harjoittaa jonkinlaista kontrollia. (Hill & Gaddy 2012, 83.)

I-4. Mikä on toiminnan paras "ajoitus" omien intressien edistämiseksi?

Paras ajoitus on ennen suuria vaikeuksia, mutta toiminta ei saa olla niin ennalta ehkäisevää, että toiminta itsessään loisi vaikeudet. Tämä vaatii menneiden tapahtumakulkujen tarkastelua, joka Putinin operationaalille koodille on ominaista. Putin ei pidä myöhästyneestä toiminnasta ja yhdistää epäonnistuneen toiminnan kaukokatseisuuden puuttumiseen. (Dyson 2001, 342.)

I-5. Millainen rooli ja hyöty on erilaisilla keinoilla omien tavoitteiden edistämiseksi?

Tärkeimmät keinot omien tavoitteiden edistämiseksi ovat menneiden tapahtumakulkujen tarkastelu sekä joustavuus. Putinin operationaalinen koodi ei ole yhteensopiva tiukan ideologian ja joustamattoman dogmaattisuuden kanssa. Vasemmistolaisen tai oikeistolaisen katsantokannan puuttuminen takaa vapauden Putinin toiminnassa. Tärkein kriteeri toimintatavan omaksumiseksi on kyseisen toimintatavan mahdollisuus onnistua. (Dyson 2001, 343.)

Dysonin mukaan Putinin operationaalinen koodi paljastaa miehen, jolla on kaksinainen suhtautuminen poliittiseen universumiin. Käyttäytymisen tapa kumpuaa muiden vastavuoroisesta käyttäytymisestä, jolloin myös ovat strategiat voivat olla moninaiset. Vastavuoroinen kohtelu on Putinin silmissä paras tapa kohdella niitä, jotka noudattavat normeja. Normien ulkopuolella toimivat taas ovat vapaata riistaa epätavalliselle tai jopa väkivaltaiselle kohtelulle. (Dyson 2001, 343.)

4. MENETELMÄ JA AINEISTO

Tutkimuksessa käytetään menetelmänä *Verbs in Context System* (VICS) -sisällönanalyysia. Teksti on aina lähtökohtaisesti kvalitatiivista, mutta sisällönanalyysiin liittyy usein myös kvantitatiivista tutkimusta (Krippendorff 2009, 88; Tuomi & Sarajärvi 2009, 91–92). VICS on esimerkki tällaisesta kvantitatiivisesta sisällönanalyysista. VICS-sisällönanalyysin avulla tuotetaan määrällisiä vastauksia Georgen (1969) kymmeneen kysymykseen, jotka paljastavat operationaalisen koodin instrumentaaliset ja filosofiset

uskomukset. Näiden vastausten avulla voidaan analysoida, millaisina Putinin ja Obaman operationaaliset koodit näyttäytyvät. Kvantitatiivinen analyysi mahdollistaa myös vertailun tekemisen aiempiin tutkimuksiin (mukaillen Schafer & Walker 2006a, 9).

Syyrian sisällissota toimii tutkimuksessa kontekstissa, mutta tarkoitus ei ole tehdä tapaustutkimusta. Tapauksen ja kontekstin raja on hämärä (ks. esim. Bamberg et al 2007, 10), mutta tässä tapauksessa konteksti on ymmärrettävissä enemmänkin keinona rajata tutkimusta. Rajautuminen juuri Syyrian tapaukseen on perusteltavissa sillä, operationaaliset koodit saattavat olla kontekstisidonnaisia (mukaillen Walker, Schafer & Young 2003). Syyrian kontekstissa sekä Obama että Putin ovat olleet yhtäaikaista, merkittäviä toimijoita ja heidän roolinsa presidenttinä on ollut muuttumaton tarkastelujakson ajan. Lisäksi kontekstin perusteella tehdään joitakin havaintoja heidän operationaalisisista koodeistaan.

Operationaalisen koodin analyysi on alkanut laadullisella tutkimuksella, jota edustavat operationaalisen koodin historiassa muun muassa Ole Holsti ja Alexander George. Myöhemmin analyysi on siirtynyt määrälliseen analyysiin, jossa käytetään Verbs in Context System (VICS) -sisällönanalyysia. (Renshon 2008, 825). VICS:n kehittivät Walker, Schafer ja Young vuonna 1998 (Renshon 2008, 825). VICS-analyysi toteutetaan *Social Science Automationin* ylläpitämän ProfilerPlus.org -internetsivuston avulla. Sivustolla on selainversio Profiler Plus -ohjelmasta (versio 7.3.2) ja sen *Verbs in Context System for Operational Code* -skeemasta.

VICS-analyysissa keskitytään ”ilmaisuihin” eli verbin sekä siihen liittyvien puheiden osasten muodostamiin kielellisiin komponentteihin (Renshon 2008, 832; Schafer & Walker 2006b, 567). Tällaisia puheiden osia ovat transitiiviverbien tapauksessa subjekti ja objekti sekä intransitiiviverbin tapauksessa subjekti ja predikaatiivi (Schafer & Walker 2006b, 567). Menetelmän voi ajatella toimivan seuraavien kolmen vaiheen kautta (vapaasti mukaillen Schafer & Walker 2006b, 568):

1. *Subjektin määrittäminen itseksi (self) tai toiseksi (other).*

Määrittely tehdään yksinkertaisesti sen perusteella, onko verbin tekijänä puhuja itse vai joku muu. Sellaiset ilmaisut, joissa viitataan itseen, edustavat instrumentaalisia uskomuksia. Lauseet, joissa viitataan toiseen, edustavat filosofisia uskomuksia. (Schafer and Walker 2006a, 32). Määrittelyn

tarkoituksena on tarkentaa, miten toimija näkee omansa ja toisen vallankäytön. (Schafer & Walker 2006a, 31.)

2. Verbin aikamuodon määrittelyminen

Verbit koodataan menneen aikamuodon, presensin ja futuurin mukaan. Seuraavassa vaiheessa verbejä jaotellaan sen mukaan, kuvastavatko ne *sanoja* vai *tekoja*. Kaikki futuurissa olevat verbit koodataan sanoiksi, sillä ne ovat vasta mahdollisia tekoja. (Schafer & Walker 2006b, 568.)

3. Verbikategorian määrittelyminen

Kaikki verbit koodataan joko positiiviseksi tai negatiiviseksi, mutta transitiviverbien kohdalla kategorisointia tehdään tarkemmin, sillä ne ovat analyysin kannalta merkityksellisempiä (Walker 2011c, 72). Ensin tutkitaan, kuvastaako ilmaisu yhteistyöhaluista vai konfliktuaalista sisältöä. Tämä kertoo verbin suunnan, ja se merkitään positiiviseksi (+) tai negatiiviseksi (-). Seuraavaksi tutkitaan verbin intensiteettiä. Intensiteetti esitetään asteikolla miinus kolmesta (-3) plus kolmeen (+3). (Renshon 2008, 832.) Intensiteetin määrittely perustuu kuuteen vallankäytön perusmuotoon, jotka vastaavat seuraavia transitiviverbejä¹²: *rangaista* (-3), *uhkailla* (-2), *vastustaa* (-1), *vedota* (+1), *luvata* (+2), *palkita* (+3) (Schafer & Walker 2006a, 32). Nämä kaikki transitiviverbit kuvaavat valtasuhteita, joissa verbin tekijä saa verbin objektin tekemään jotakin, mitä objekti ei muutoin tekisi (Walker 2011c, 72).

Intensiteettiin liittyy aiemmin mainittu jaottelu sanoihin ja tekoihin. Teoilla kuvataan vallankäyttöä – esimerkiksi “Yhdysvallat on hyökkäämässä Kiinaan” (Renshon 2008, 832). Positiiviset teot koodataan palkitsemiseksi (+3), kun taas negatiiviset teot rankaisemiseksi (-3) (Schafer & Walker 2006b, 568.). Sanat taas kuvaavat lupauksia tai uhkauksia vallankäytöstä – esimerkiksi “Yhdysvallat tuomitsee Kiinan” (Renshon 2008, 832). Positiiviset sanat koodataan joko lupaamiseksi (+2) tai vetoamiseksi (+1), ja negatiiviset sanat puolestaan joko uhkailemiseksi (-2) tai vastustamiseksi (-1). (Schafer & Walker 2006b, 568.) Tämän vaiheen tarkoituksena on paljastaa, miten toimija näkee vallankäytön poliittisessa universumissa (Renshon 2008, 832).

---

¹² Reward, promise, appeal/support, oppose/resist, threaten, punish.

Kaikesta saadusta datasta kerätään lopulta tuloksia esittävä taulukko, ja näiden tulosten avulla vastataan Georgen (1969) esittämiin kysymyksiin operationaalisen koodin paljastamiseksi. Lopputuloksena on tietämys Obaman ja Putinin operationaalisista koodeista (Walker & Schafer 2005, 29). VICS-indeksit perustuvat eri uskomusten todennäköisyyksiin, jotka rakennetaan prosenttiosuuksina johtajien lausunnoista ja joiden oletetaan vaikuttavan valtioiden päätöksiin (Walker 2011c, 72). Seuraavassa osiossa tutustutaan tarkemmin tapaan, jolla VICS tuottaa vastauksia Georgen kysymyksiin paljastaen operationaalisen koodin.

4.1. Miten VICS tuottaa vastauksia

Seuraavaksi eritellään, miten VICS tuottaa kvantitatiivisia vastauksia Alexander Georgen kysymyksiin. Georgen kysymykset löytyvät liitteistä. Koska Georgen kysymykset sellaisenaan ovat perusta laadulliselle tutkimukselle, niistä on kvantitatiivisessa operationaalisen koodin analyysissä hyödynnetty kuhunkin uskomukseen viittaava ydinkysymys. Esimerkiksi ensimmäistä filosofista uskomusta George (1969) lähestyy kysymällä: *Mikä on poliittisen elämän "välttämätön" luonne? Onko poliittinen maailma pohjimmiltaan harmoninen vai konfliktuaalinen? Mikä on poliittisten vastustajien pohjimmainen luonne?* Kvantitatiivisessa operationaalisen koodin analyysissä tämä on työstetty muotoon "Poliittisen maailman luonne: ystävällinen, kahtalainen, vihamielinen" (mukailen (Schafer & Walker 2006a, 33.) Kaikissa kategorioissa on siis Georgen kysymykset tiivistettynä sellaiseen muotoon, johon vastauksena saa numeerisen tuloksen. On huomattava, että yksikään VICS-indeksi ei kuvaa todellisuutta, vaan ainoastaan toimijan *uskomuksia* todellisuudesta (Schafer & Walker 2006a, 34–35). Osiossa esitellään uskomus kerrallaan taustaoletus, johon VICS:n indeksi pohjautuu sekä kaava indeksin laskemiseksi. Kaavat on ymmärtämisen tueksi avattu kirjallisuuden pohjalta sekä sanallisessa että matemaattisessa muodossa. Matemaattisessa muodossa olevat kaavat ovat omia muotoilujani Walkerin & Schaferin (2006a) sanallisesta esityksestä.

VICS-indeksien arvot tulkitaan sanalliseen muotoon. Sellaisille indekseille, joiden vaihteluväli on nolosta yhteen (0–1), sanallinen arvotus menee seuraavasti: 0,00 Hyvin matala; 0,25 Matala; 0,5 Keskiarvoinen; 0,75 Korkea ja 1,0 Hyvin korkea. Indeksille, joiden vaihteluväli on miinus yhdestä plus yhteen (-1–1), sanallinen arvotus menee seuraavasti: -1 *Äärimmäisen*; -0,75 *Hyvin*; -0,5 *Todella*; -0,25 *Jokseenkin*; 0 *Kahtalainen*; 0,25 *Jokseenkin*; 0,5 *Todella*; 0,75 *Hyvin*, 1 *Äärimmäisen*. (Walker 2011c, 75.)

P-1. Poliittisen maailman luonne: ystävällinen, kahtalainen, vihamielinen

Oletus: Vastaus tähän kysymykseen löytyy johtajan käsityksistä liittyen muiden toimijoiden toimintaan ja politiikkaan. Kysymyksestä on johdettavissa yleisempiä uskomuksia siitä, miten poliittinen maailma toimii. (Schafer & Walker 2006a, 33.)

Vastaukseksi VICS rakentaa suhdeluvun muihin toimijoihin kohdistuvien, negatiivisten ja positiivisten ilmaisujen esiintymistiheydestä. Tämän indeksin vaihteluväli on miinus yhdestä (-1) plus yhteen (1), jolloin alhainen luku viittaa vihamielisyyteen ja korkea luku yhteistyökykyyn. Suhdeluku lasketaan vähentämällä negatiivisten ilmaisujen prosenttiosuus positiivisten ilmaisujen prosenttiosuudesta. (Schafer & Walker 2006a, 33.)

$$P-1 = \% (O+) - \% (O-)$$

P-2. Mahdollisuudet perusarvojen toteutumiselle

Oletus: Poliittisen maailman vihamielisenä näkevä johtaja on pessimistinen perusarvojensa toteutumisesta, kun taas maailman yhteistyökykyisenä näkevä on optimistinen siitä. Tähän vaikuttaa edelleen se, kuinka suuren intensiteetin johtaja uskoo liittyvän muiden toimintaan. (Schafer & Walker 2006a, 33.)

Indeksi rakennetaan koodaamalla jokainen verbi sen intensiteetin mukaan vaihteluvälillä miinus kolmesta (-3) plus kolmeen (+3) ja jakamalla tulos koodattujen verbien lukumäärällä. Lopullinen indeksi saa arvoja välillä miinus yhdestä (-1) plus yhteen (1), jossa miinuspuoli edustaa pessimismia ja plussapuoli optimismia. Kaava: muita koskevien ilmaisujen keskiarvoinen intensiteetti jaettuna luvulla 3. (Schafer & Walker 2006a, 33.)

$$P-2 = (\text{keskiarvo } O(-3...3) / 3)$$

P-3. Poliittisen tulevaisuuden ennakoitavuus

Oletus: Epävarmuus on yhtenevä tiettyjen kategorioiden havaintojoukkojen kokonaisvaihtelun jakaumakaavan kanssa. Varmuus puolestaan on yhtenevä kategorijoukon sisällä yhdessä kategoriassa esiintyvän täydellisen yhteneväisyyden jakaumakaavan kanssa. (Schafer & Walker 2006a, 34.)

Siksi VICS käyttää hajontalukua, joka laskee vaihtelun havaintojen jakaumassa, joka esiintyy VICS:n kuudessa verbikategoriassa, kun tekijä puhuu muista toimijoista. Mitä suurempaa on niiden tekojen vaihtelu, jotka tekijä toisiin liittää, sitä vaikeammin ennustettavaa heidän toimintansa on. Jos taas teot pysyvät yhden tai kahden verbikategorian sisällä, toimija näyttäytyy johdonmukaisena ja siten toiminta on ennustettavampaa. Käytettävä hajontaluku on laadullisen vaihtelun indeksi, jonka vaihteluväli on nolasta (0) plus yhteen (1). Alhaiset luvut viittaavat käsitykseen vähäisestä ennakoinnin mahdollisuudesta ja korkeat uskomukseen ennakoinnin mahdollisuudesta. Kaava P-3 indeksin muodostamiseksi on 1 - laadullisen vaihtelun indeksi. (Schafer & Walker 2006a, 34.)

$$P-3 = 1 - IQV$$

P-4. Kontrolli historialliseen kehitykseen

Oletus: Jos puheesta paljastuu uskomus siitä, että subjekti itse on vastuussa suurimmasta osasta poliittisessa maailmassa tapahtuvasta toiminnasta, uskomus omasta kontrollista on olemassa. Jos taas subjekti yhdistää suuren osan toiminnasta muiden toimijoiden aikaansaamaksi, uskomus kontrollista liitetään muihin toimijoihin. Indeksissä siis tutkitaan sekä itseän että muihin kohdistuvia ilmaisuja. (Schafer & Walker 2006a, 34.)

Tuloksen saamiseksi lasketaan itseän liitettyjen tekojen suhde niiden tekojen lukumäärään, jotka subjekti liittää muihin toimijoihin. Indeksien vaihteluväli on nolasta (0) plus yhteen (1), jolloin alhaiset luvut viittaavat käsitykseen muiden kontrollista ja korkeat luvut käsitykseen omasta kontrollista. Kaava P-4 muodostamiseksi on itseän kohdistuvien ilmaisujen määrä jaettuna itseän kohdistuvien ilmaisujen (S) ja muihin kohdistuvien ilmaisujen (O) summalla. (Schafer & Walker 2006a, 34.)

$$P-4 = S / (S + O)$$

P-5. Sattuman rooli

Oletus: Sattuman rooli liittyy olennaisesti kahteen edelliseen filosofiseen uskomukseen. Mitä ennustettavampi todellisuus on ja mitä enemmän kontrollia subjektilla itsellä on, sitä pienempi on sattuman rooli. Indeksini saadaan kertomalla P-3 P-4:llä (P-3 x P-4). Mitä suuremman tuloksen saa, sitä pienempi sattuman rooli on. (Schafer & Walker 2006a, 34-35.)

Indeksin vaihteluväli on nollassa (0) plus yhteen (1). Kaava P-5 muodostamiseksi on P-3: ja P-4:n kertolaskun tulos miinustettuna yhdestä (Schafer & Walker 2006a, 34–35).

$$P-5 = 1 - (P-3 \times P-4)$$

I-1. Strategian suuntaus

Oletus: Mitä enemmän subjekti puhuu määrätystä käyttäytymisestä, sitä enemmän hän määrittelee strategiansa suuntautuvan tähän käyttäytymiseen. Indeksissä tutkitaan P-1:n tapaan yhteistyöhakuisten ja konfliktuaalisten ilmaisujen tasapainoa, mutta erona on vain itsen tai omaan sisäpiiriin kohdistuvien ilmaisujen laskeminen. Indeksin vaihteluväli on miinus yhdestä (-1) plus yhteen (1). Alhainen luku viittaa subjektin näkevän konfliktuaalisen toiminnan hyödyllisenä, kun taas korkeampi luku viittaa uskomukseen yhteistyöhakuisen toiminnan hyödyllisyydestä. (Schafer & Walker 2006aa, 35.)

Kaava I-1 muodostamiseksi on itsen kohdistuvien, konfliktuaalisten (-) ilmaisujen prosenttiosuus vähennettynä itsen kohdistuvien, yhteistyöhakuisten (+) ilmaisujen prosenttiosuudesta (Schafer & Walker 2006aa, 35).

$$I-1 = \% S(+)- \% S(-)$$

Tämän indeksin rajoitteena on, että subjektin tarkkoja tavoitteita ja päämääriä ei voida määrittellä. Se vaatisi kvalitatiivista tutkimusta sellaisella laajuudella, johon VICS ei pysty. (Schafer & Walker 2006a, 35.)

I-2. Taktiikan intensiteetti

Oletus: Samalla logiikalla kuin P-2:ssa, johtajan intensiteettiä koskevat uskomuksen taktiikasta ovat löydettävissä skaalaamalla itsen kohdistuvat verbit intensiteetin mukaan asteikolla miinus kolmesta (-3) plus kolmeen (3). Saatu tulos jaetaan itsen kohdistuvien ilmaisujen lukumäärällä, jolloin tuloksena on puheessa esiintyvä, keskiarvoinen konfliktuaalisen tai yhteistyöhakuisen intensiteetin taso. (Schafer & Walker 2006a, 35–36.)

Indeksin vaihteluväli on miinus yhdestä (-1) plus yhteen (1), jolloin alhaiset tulokset viittaavat uskomukseen vihamielisen taktiikan hyödyllisyydestä ja korkeat tulokset yhteistyöhakuisen taktiikan hyödyllisyydestä. (Schafer & Walker 2006a, 35–36.)

$$I-2 = (\text{keskiarvo } S (-3...+3) / 3)$$

Tämän indeksin rajoitteena on, että subjektin tarkkoja tavoitteita ja päämääriä ei voida määritellä. Se vaatisi kvalitatiivista tutkimusta sellaisella laajuudella, johon VICS ei pysty. (Schafer & Walker 2006a, 35.)

I-3. Suhtautuminen riskeihin

Oletus: Riskitaso on yhteydessä toimijan valintojen hajauttamiseen. Mikäli toiminta on moninaista, yhteen toimintamuotoon liittyvät riskit pienenevät. Toiminnan moninaisuuden puute puolestaan johtaa tilanteeseen, jossa riskit kasvavat, jos valittu toimintamuoto epäonnistuu. (Schafer & Walker 2006a, 36.)

Taktiikan moninaisuuden arvioimiseksi käytetään jälleen laadullisen vaihtelu indeksiä hajontalukuna. Indeksin rakentamiseksi tutkitaan hajontaa itseä koskevissa ilmaisuissa kuudessa eri verbikategoriassa. Indeksin vaihteluväli on nollassa (0) plus yhteen (1), jolloin lähellä nolaa olevissa arvoissa ilmaisuja esiintyy kattavasti kaikissa verbikategorioissa, ja silloin toimija on riskiä välttelevä. Korkeammat arvot viittaavat taktiikan olevan yksipuolisempi, kun ilmaisuja esiintyy vähän eri verbikategorioissa. Tällöin toimija hyväksyy riskit toiminnassa. (Schafer & Walker 2006a, 36.) Kaava indeksin laskemiseksi on 1 miinus laadullisen vaihtelun indeksi.

$$I-3 = 1 - IQV$$

I-4. Toiminnan ajoittamisen tärkeys

Oletus: Instrumentaalisisista uskomuksista 1–3 saatavan toiminnan monimuotoisuuden tasot antavat tietoa tekojen suhteellisesta toistumistiheydestä ja siten toiminnan joustavuudesta. I-4 koostuu kahdesta indeksistä. I-4a tutkii johtajan valintojen monimuotoisuutta yhteistyöhakuisen ja konfliktuaalisen toiminnan suhteen. I-4b puolestaan tutkii johtajan valintojen monimuotoisuutta sanojen ja tekojen jakauman suhteen. (Schafer & Walker 2006a, 36.)

Molempien vaihteluväli on nollassa (0) plus yhteen (1), jolloin korkeammat arvot viittaavat suurempaan joustavuuden tasoon. Kaava I-4a:n laskemiseksi tarvitaan ensin absoluuttinen arvo itseen kohdistuvien, konfliktuaalisten ilmaisuiden prosenttiosuudesta vähennettynä itseen kohdistuvien, yhteistyöhakuisten ilmaisuiden prosenttiosuudesta. Tämä absoluuttinen arvo vähennetään luvusta 1. (Schafer & Walker 2006a, 36.)

$$I-4a = 1 - (\% S(+)) - \% S(-)$$

Mikäli subjektin itseen kohdistuvat ilmaisut jakautuvat täysin tasaisesti yhteistyöhakuisten ja konfliktuaalisten ilmaisujen välillä, sulkujen sisäiseksi arvoksi tulee 0 [0,5 - 0,5 = 0]. Jos taas subjekti käyttää konfliktuaalista retoriikkaa vain itsestään, sulkujen sisäinen tulos olisi 1 [0 - 1 = 1], jolloin monimuotoisuutta ei olisi lainkaan. Kun nämä arvot vähennetään luvusta 1, ylläpidetään indeksin luonnollista suuntaa. Korkeat arvot, kuten ensimmäisessä esimerkissä (1 - |0| = 1), viittaavat yhteistyöhakuisten ja konfliktuaalisten taktiikoiden monimuotoisuuteen. Alhaiset luvut, kuten toisessa esimerkissä (1 - |1| = 0), viittaavat yksipuolisuuteen taktiikoissa. (Schafer & Walker 2006a, 36–37.)

Kaava I-4b:n laskemiseksi tarvitaan ensin absoluuttinen arvo itseen (S) kohdistuvien tekoilmaisujen (D) prosenttiosuudesta vähennettynä itseen (S) kohdistuvien sanailmaisujen (W) prosenttiosuudesta. Tämä absoluuttinen arvo vähennetään luvusta 1. (Schafer & Walker 2006a, 36–37.)

$$I-4b = 1 - (\% S(W)) - \% S(D)$$

Tämä kaava noudattaa samaa logiikkaa kuin I-4a, eli kun nämä arvot vähennetään luvusta 1, ylläpidetään indeksin luonnollista suuntaa. Korkeat arvot viittaavat yhteistyöhakuisten ja konfliktuaalisten taktiikoiden monimuotoisuuteen ja alhaiset luvut viittaavat yksipuolisuuteen taktiikoissa. (Schafer & Walker 2006a, 36–37.)

I-5. Keinojen hyödyllisyys

Oletus: Toimijan uskomukset erilaisten taktiikoiden hyödyntämisestä on löydettävissä tutkimalla VICS:n kuutta verbikategoriaa. Nämä verbikategoriat ovat siis *rangaista, uhkailla, vastustaa, vedota, luvata ja palkita*. Verbikategorioiden pohjalta luodaan niitä vastaavat indeksit. (Schafer & Walker 2006a, 37.)
Indeksit luodaan laskemalla verbikategorian käyttö prosenttilukuna kaikista itseen kohdistuvista

ilmaisusta. Indeksien vaihteluväli on nolasta (0) plus yhteen (1), jolloin alhaiset arvot viittaavat käsitykseen keinon vähäisestä hyödyllisyydestä ja korkeat arvot käsitykseen suuremmasta hyödyllisyydestä. (Schafer & Walker 2006a, 37.)

I-5 Rangaista: Itseen kohdistuvien, *rangaista*-kategoriaan (Pu) koodattujen verbien summa jaettuna kaikkiin itseen kohdistuvien ilmaisujen summalla (Schafer & Walker 2006a, 37).

$$\sum S(Pu) \div \sum S$$

I-5 Uhkailla: Itseen kohdistuvien, *uhkailla*-kategoriaan (T) koodattujen verbien summa jaettuna kaikkiin itseen kohdistuvien ilmaisujen summalla (Schafer & Walker 2006a, 37).

$$\sum S(T) \div \sum S$$

I-5 Vastustaa: Itseen kohdistuvien, *vastustaa*-kategoriaan (Op) koodattujen verbien summa jaettuna kaikkiin itseen kohdistuvien ilmaisujen summalla (Schafer & Walker 2006a, 38).

$$\sum S(Op) \div \sum S$$

I-5 Vedota: Itseen kohdistuvien, *vedota*-kategoriaan (Su) koodattujen verbien summa jaettuna kaikkiin itseen kohdistuvien ilmaisujen summalla (Schafer & Walker 2006a, 38).

$$\sum S(Su) \div \sum S$$

I-5 Luvata: Itseen kohdistuvien, *luvata*-kategoriaan (Pr) koodattujen verbien summa jaettuna kaikkiin itseen kohdistuvien ilmaisujen summalla (Schafer & Walker 2006a, 38).

$$\sum S(Pr) \div \sum S$$

I-5 Palkita: Itseen kohdistuvien, *palkita*-kategoriaan (R) koodattujen verbien summa jaettuna kaikkiin itseen kohdistuvien ilmaisujen summalla (Schafer & Walker 2006a, 38).

$$\sum S(R) \div \sum S$$

4.2. Aineiston esittely

Aineistona tutkimuksessa käytetään puheita sekä virallisia lausuntoja, jotka liittyvät Venäjän ja Yhdysvaltain ulkopoliittikkaan Syyrian konfliktin konteksteissa. Aineisto kerätään vuosilta 2012–2017 ja se koostuu presidenttien julkisista puheista. Aiemmissä tutkimuksissa on todettu, että valmistellut ja spontaanit lausunnot tuottavat hieman erilaisia tuloksia (Renshon 2008, 833). Siksi aineiston ulkopuolelle on rajattu sellaiset osiot, joissa puheen päätteeksi on vastattu toimittajien esittämiin kysymyksiin.

Aineiston tulee luonnollisesti olla sähköisessä muodossa, jotta Profiler Plus pystyy hyödyntämään tekstin (Schafer & Walker 2006a, 42). Automaattisessa koodaamisessa puheiden kielen on oltava sama, joten kaikki aineisto tulee saada englanninkieliseksi. Tulkintavaarojen minimoimiseksi ei käytetä lainkaan venäjänkielistä aineistoa, jonka kolmas osapuoli kääntäisi. Sen sijaan käytetään Kremlin omilla sivuilla julkaistuja englanninkielisiä puheita sekä YK:n julkaisemia puheita, koska nämä voidaan nähdä virallisina käännöksinä. Aineiston tasapainoisuuden vuoksi myös Obaman puheista hyödynnetään ainoastaan Valkoisen talon tai YK:n julkaisut.

Perustavalaatuinen kriteeri aineistolle on, että sen sisällön tulee olla ulkopoliittista. Aineiston sisältö on ulkopoliittista, mikäli 1) subjekti ja objekti ovat laajuudeltaan kansainvälisiä, 2) vuorovaikutus keskittyy poliittiseen kysymykseen, 3) sanat ja teot ovat yhteistyöhakuisia tai konfliktuaalisia sekä 4) itseen ja toiseen yhdistettävät ominaisuudet ovat tunnistettavissa ja voidaan koodata joko positiivisiksi tai negatiivisiksi, ja ovat siten koodattavissa VICS:n kategorioiksi. (Walker, Schafer & Young 1998, 182.) Ehdot ovat pitkälti sovellettavissa sellaisinaan – ainoastaan toinen ehto tarkennetaan niin, että vuorovaikutus keskittyy poliittiseen kysymykseen Syyrian tapauksessa.

Aineistossa on tärkeää sen riittävyys. Walker & Schafer (2006, 45) suosittelevat kymmenen puheen analysointia perustason VIC-analyysia varten, ja tässä työssä puheita molemmilta presidenteiltä on yhdeksän. Koska aineisto on rajattu edelleen koskemaan vain Syyrian tapausta, mahdollisuudet aineiston keräämiseksi ovat olleet rajallisemmat kuin hyödynnettäessä kaikki ulkopoliittinen materiaali. Tästä syystä pidän aineistoa hyvinkin riittävänä pro gradu -työhön. Tärkeämpää aineistossa on, että jokainen puhe sisältää tarpeeksi materiaalia indeksien luomiselle. Mikäli aineisto tuottaa hyvin vähän koodattuja verbejä, indeksien luominen voi olla joko mahdotonta tai ne saattavat olla vääristyneitä.

(Schafer & Walker 2006a, 44.) Siksi Schafer & Walker suosittelivat käytettävien puheiden sisältävän vähintään 15 koodattavaa verbiä, ja tämä vaatimus täyttyy aineistossa.

Koska tässä työssä ei ole tarkoitus vertailla Obaman ja Putinin tuloksia keskenään, aineiston tasapainoisuudella kahden presidentin välillä ei ole kriittistä merkitystä. Todettakoon kuitenkin, että puheita Obamalta on yhdeksän kappaletta ja analysoitavan tekstin sanamäärä on 6 070 sanaa. Putinin puheita puolestaan on vastaavat yhdeksän kappaletta ja analysoitavan tekstin sanamäärä on 7 370 sanaa. Putinin osalta tekstimassa on siis jonkin verran suurempi, mutta tämä ei ole vakava haitta analyysissa, koska sen tarkoituksena ei ole vertailla tuloksia kahden presidentin välillä. Sen sijaan tarkoituksena on kaksien tulosten avulla pohtia operationaalisen koodin vakautta.

Reilu neljän vuoden tarkastelujakso aineistossa on jo aiemmin perusteltu Syyrian tapauksen sekä presidenttikausien kautta. Aikarajaus on suhteellisen ongelmaton, sillä Putinin ja Obaman roolit ovat tänä aikana pysyneet muuttumattomina, toisin sanoen he ovat molemmat olleet presidenttejä. Operationaalisen koodin tutkimuksessa ei ole löydetty merkittävää todistusaineistoa sille, että uskomuksissa tapahtuisi merkittävää muuttumista ”virassa oppimisen” myötä (ks. esim. Renshon 2008, 841). Siksi ensimmäisenä hypoteesina on, että operationaaliset koodit ovat pysyneet suhteellisen muuttumattomina tämän ajan. Mikäli analyysin tulokset kuitenkin poikkeavat aiemmasta tutkimuksesta, tämä oletus on syytä kyseenalaistaa ja siirtyä toiseen hypoteesiin sekä pohtia, ovatko operationaaliset koodit todella niin vakaita kuin on oletettu.

4.3. Menetelmän ja aineiston rajoitukset

Sekä menetelmään että aineistoon liittyy luonnollisesti rajoituksia ja mahdollisia ongelmia. Tietokoneohjelman avulla tehtyyn sisällönanalyysiin sisältyy mahdollisia kompastuskiviä, joiden välttämiseksi täytyy tehdä töitä. Krippendorff varoittaa, että primaariaineiston oikolukeminen tulee tehdä todella huolella, sillä käytettävä ohjelmisto ei välttämättä osaa tehdä automaattisia tekstinkorjauksia. Ohjelmisto ei myöskään välttämättä osaa tulkita sanojen lauseopillisia tarkoituksia tai homonyymeja oikein. (Krippendorff 2009, 238.) Esimerkkinä englannin kielessä on sana *bear*¹³, jolla

---

¹³ Bear (verbi): esim. kantaa, kannattaa, sietää, kääntyy, tuottaa, synnyttää. Bear (substantiivi): esim. karhu, pörssikeinottelija. (MOT-sanakirja).

on lukuisia merkityksiä niin verbinä kuin substantiivina. Koska VICS-analyysissa tutkitaan juuri verbejä, niiden todellisen merkityksen ymmärtäminen lauseyhteydessä on tärkeää virheellisten johtopäätösten välttämiseksi.

On huomattava, että eri tutkimuksissa on havaittu vaihteleva määrä korrelaatiota ihmisen ja tietokoneen tekemien sisällönanalyyysien välillä. Joissakin tutkimuksissa tulokset ihmisen ja tietokoneen tekemästä sisällönanalyyysista vaihtelevat merkittävästi, joissakin taas on huomattavia yhtäläisyyksiä. (Krippendorff 2013, 20.) Tässä työssä kvantitatiivisen sisällönanalyyysin rajoite huomioidaan tekemällä laadullisia nostoja aineistosta. Tekemällä laadullisia nostoja eli käsittelemällä aineistoa manuaalisesti saadaan myös rajattua pois riskiä kulttuurisidonnaisten tai piiloviestien ohittamisesta.

Automaattisen koodauksen rajoituksena on sen armottomuus – koodauksessa tehty virhe toistuu koko prosessin ajan. Tutkimuksen voi toteuttaa myös manuaalisesti, mutta siihen liittyy valtava määrä mekaanista työtä, jolloin se on vaivalloista ja aikaa vievää. Automaattisen koodaamisen puolesta on löydettävissä myös puoltavia argumentteja: Krippendorff muistuttaa, että mekaanisessa koodauksessa tulee ymmärtää säännöt aukottomasti sekä soveltaa niitä johdonmukaisesti koko analyysin ajan. Toistuvassa analyysissa ei ole aina mahdollista ylläpitää johdonmukaisuutta, ja siksi automaattinen verbien koodaaminen voi tuottaa puhtaampia tuloksia. (Krippendorff 2009, 128.)

Puheiden käyttäminen aineistona tuo mukanaan huomioita, jotka täytyy nähdä aineiston ja myöhemmin myös analyysin rajoituksina. Puheet eivät ole välttämättä henkilön itsensä kirjoittamia ja ne ovat ehkä suunniteltu määrättyjä tarkoituksia varten (McDermott 2004, 34). Tästä näkökulmasta täytyy kyseenalaistaa puheiden soveltuvuus poliittisten uskomusten tutkimiseen. Kuitenkin uskomusjärjestelmien tutkiminen puheiden kautta on Schaferin & Walkerin (2006, 29) mukaan yksi harvoista keinoista päästä käsiksi uskomusjärjestelmien sisältöihin ja suhteisiin. Siksi puheiden käyttäminen aineistona on hyvinkin perusteltua ja myös yksi harvoista keinoista päästä käsiksi ulkopoliittisten johtajien ajatuksiin. Lisäksi se, että puheet ovat muiden kuin henkilön itsensä kirjoittamia, ei tarkoita, että puhe olisi täysin irrallinen henkilöstä itsestään. Esimerkiksi Obama on myös presidenttiaikanaan luonnostellut ja muokannut puheitaan (Wayne 2012, 52).

Toinen vaihtoehto aineiston keräämiseksi olisi haastattelututkimus, mutta valitettavasti kahden suurvallon presidentin haastattelu ei ole realistinen toteutustapa pro gradu -tutkielmassa.

Tulevaisuudessa mahdollista voisi teorian tasolla olla myös psykologisten kuvantamismenetelmien hyödyntäminen. Tällä hetkellä puheiden tutkiminen on kuitenkin poliittisen psykologian yleisin ratkaisu, sillä suoraa pääsyä tutkimuskohteiden psykologisiin ominaisuuksiin harvoin on (Schafer & Walker 2006a, 26).

5. AINEISTON ANALYYSI

Analyysissa on tarkoitus teoriapohjan ja menetelmän avulla saada rakennettua Obaman ja Putinin operationaaliset koodit Syyrian tapauksessa. Analyysissa saadaan siis vastaus ensimmäiseen tutkimuskysymykseen siitä, millaisina Obama ja Putinin operationaaliset koodit näyttävät Syyrian kontekstissa. Kaikki filosofiset ja instrumentaaliset uskomukset käydään läpi ja niitä verrataan aiempaan tutkimukseen. Näiden tulosten avulla pohditaan seuraavassa pohdintakappaleessa, toteutuivatko tutkimuksen alussa esitetyt hypoteesit. Analyysi- ja pohdintakappaleet vastaavat yhdessä toiseen tutkimuskysymykseen siitä, onko muutosta tapahtunut.

Ennen varsinaista analyysia aineisto tulee käsitellä niin, että sen ulkopuolelle rajataan sellainen materiaali, joka vääristäisi analyysin tuloksia. Seuraavaksi on eritelty neljä vaihetta, joilla aineisto käsitellään sekä menetelmän reunaehtojen että Profiler Plus -ohjelman tarpeiden mukaiseksi.

1. Kontekstuaalinen tieto rajataan pois aineistosta. Tällaista tietoa ovat esimerkiksi kysymykset lehdistöltä ja ei-poliittiset kommentit, joita ei haluta koodata. Kontekstuaaliseen tietoon kuuluvat puhujan nimi sekä puheen päivämäärä säilytetään kuitenkin aineistossa. (Schafer & Walker 2006a, 42.) Mahdolliset puheisiin sisältyvät, muiden ihmisten lainaukset rajataan kokonaan pois aineistosta, koska VICS ei osaisi tehdä erottelua niiden ja Putinin sekä Obaman omien sanojen välille.

2. Kaikki, mikä ei suoraan liity Syyrian kriisiin tai Venäjän ja Yhdysvaltain ulkopolitiikkaan Syyriassa, jätetään aineiston ulkopuolelle. Operationaaliset koodit voivat olla aihealueesta riippuvaisia (mukaillen Walker, Schafer & Young 2003), joten ottamalla analyysin piiriin ainoastaan Syyriaan kontekstissa esiintyvät ilmaisut saadaan tutkimuskysymysten kannalta relevantti aineisto.

3. Sellaiset pronominit ja muut itseen liittyvät ilmaisut, jotka Profiler Plus koodaisi "toiseksi", muutetaan soveltuviksi itseen kohdistuviksi ilmaisuiksi. Esimerkiksi Putinin lausuma virke "Venäjä haluaa rauhaa"

muutettaisiin muotoon ”me haluamme rauhaa” niin, että ohjelma tunnistaa itseän kohdistuvat ilmaisut oikein. Toinen vaihtoehto olisi luoda Profiler Plus -ohjelman pöytäkoneversiolla sanalistoja, jotka kuvaavat itseä (Schafer & Walker 2006a, 42). Tässä työssä muutokset tehdään kuitenkin manuaalisesti, sillä ensinnäkään tätä mahdollisuutta ei selainversiossa ole käytössä ja toisekseen on luonnollista tehdä muutokset samalla, kun tekee edellä mainitut vaiheet 1 ja 2.

4. *Käsittelyt puheet yhdistetään ja syötetään yhtenä tiedostona ohjelman analysoitavaksi.* Analyysin pohjana siis käytetään kahta eri tekstitiedostoa, joista ensimmäinen sisältää kaiken analysoitavan tekstimassan Obaman osalta ja toinen kaiken analysoitavan tekstimassan Putinin osalta.

Käsittelyt tekstitiedostot syötetään yksi kerrallaan Profiler Plus -ohjelmaan, joka laskee jokaisesta valmiit arvot operationaalisen koodin luokkia P-1, P-2, I-1 sekä 1-2 varten. Muita luokkia varten ohjelma erittelee, montako kertaa puheissa esiintyy ilmaisuja itseän ja toiseen kohdistuvassa verbikategoriassa. Kuten aiemmin on tuotu esiin, verbikategorioidella viitataan verbin intensiteettiin, joka esitetään asteikolla miinus kolmesta (-3) plus kolmeen (+3) (Renshon 2008, 832). Intensiteetin määrittely perustuu kuuteen vallankäytön perusmuotoon, jotka vastaavat seuraavia transitiiviverbejä¹⁴: *rangaista* (-3), *uhkailla* (-2), *vastustaa* (-1), *vedota* (+1), *luvata* (+2), *palkita* (+3) (Schafer & Walker 2006a, 32).

C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R
self punis	self threa	self oppo	self appe	self prom	self rewar	other pun	other thre	other opp	other app	other pro	other rew	I1	I2	P1	P2
28	10	11	23	8	13	79	8	21	51	4	32	-0.0538	-0.1326	-0.1077	-0.2034

2 Esimerkki VICS:n tulosteesta

Profiler Plus ei anna kaikissa kategorioissa valmiita tuloksia vaan ainoastaan arvot, joiden pohjalta operationaalinen koodi muodostetaan kaavojen avulla. Näiden kaavojen logiikka on esitetty kappaleessa 4.1. Kaavojen oikeellisuus on siis ensiarvoisen tärkeässä asemassa. Otin yhteyttä Profiler

¹⁴ Reward, promise, appeal/support, oppose/resist, threaten, punish.

Plus- ohjelman tarjonneeseen Social Science Automationiin, ja yksi menetelmän kehittäjästä, professori Michael Young antoi käyttööni valmiit kaavat sisältävän Excel-taulukon. Profiler Plus -ohjelman syöte on siis näiden kaavojen avulla muutettu operationaalisen koodin numeerisiksi arvoiksi.

Saaduista numeerista arvoista tehdään sanallinen tulkinta, joka riippuu indeksin vaihteluvälistä. Sellaisille indekseille, joiden vaihteluväli on nolasta yhteen (0–1), sanallinen arvotus menee seuraavasti: 0,00 *Hyvin matala*; 0,25 *Matala*; 0,5 *Keskiarvoinen*; 0,75 *Korkea* ja 1,0 *Hyvin korkea*. Indeksille, joiden vaihteluväli on miinus yhdestä plus yhteen (-1–1), sanallinen arvotus menee seuraavasti: -1 *Äärimmäisen*; -0,75 *Hyvin*; -0,5 *Todella*; -0,25 *Jokseenkin*; 0 *Kahtalainen*; 0,25 *Jokseenkin*; 0,5 *Todella*; 0,75 *Hyvin*, 1 *Äärimmäisen*. (Walker 2011c, 75.)

Koska kappaleessa 4.1. on jo avattu ne oletukset, joihin VICS perustuu, ei analyysissä enää puututa tähän toimintalogiikkaan. Seuraavissa alakappaleissa eritellään siis ainoastaan, mitä tuloksia menetelmällä on saatu ja mitä ne tarkoittavat. Kappaleessa 5.1. avataan Obaman operationaalinen koodi ja peilataan sitä aiempaan tutkimukseen. Kappaleessa 5.2. käsitellään samalla tavalla Putinin operationaalinen koodi. Tuloksia vedetään yhteen kappaleen 6 pohdintaluvussa, jossa tarkastellaan analyysikappaletta yleisemmällä tasolla.

5.1. Obaman operationaalinen koodi

Taulukossa ovat kaavojen avulla käsitellyt Profiler Plus -ohjelman antamat tulokset eli operationaalisen koodin numeerinen esitys. Tulokset on saatu Profiler Plus -ohjelmaversiolla 7.3.2. käyttäen skeemaa Verbs in Context System. Tulokset on pyöristetty kahden desimaalin tarkkuudella.

Tulokset, Barack Obama										
<i>I-1</i>	<i>I-2</i>	<i>I-3</i>	<i>I-4a</i>	<i>I-4b</i>	<i>I-5 Punish</i>	<i>I-5 Threaten</i>	<i>I-5 Oppose</i>	<i>I-5 Appeal</i>	<i>I-5 Promise</i>	<i>I-5 Reward</i>
-0,05	-0,13	-0,23	0,95	0,88	0,3	0,11	0,12	0,25	0,09	0,14
<i>P-1</i>	<i>P-2</i>	<i>P-3</i>	<i>P-4</i>	<i>P-5</i>	<i>Tulokset saatu Profiler Plus -versiolla 7.3.2 käyttäen skeemaa Verbs in Context System.</i>					
-0,11	-0,2	0,27	0,48	0,87						

3 Obaman operationaalinen koodi

P-1. Poliittisen maailman luonne: kahtalainen luonne

Arvo -0,11 viittaa siihen, Obama näkee poliittisen maailman kahtalaisena tai jopa *jokseenkin* vihamielisenä. Poliittisessa maailmassa on siis sekä vihamielisyyttä ja kilpailua että kykyä yhteistyöhön ilman, että jompikumpi hyvin voimakkaasti dominoi. Arvo on kuitenkin kallellaan negatiiviseen suuntaan, mikä viittaisi Obaman näkevän vihamielisyyden olevan hieman vallitsevampi kuin yhteistyön ja harmonian.

Walkerin (2011) tutkimuksessa sama arvo on ollut -0,6. Tämä viittaa Obaman nähneen poliittisen maailman vihamielisyyden leimaamana ja todella paljon konfliktien määrittelemänä. Ero on siis selkeästi olemassa, sillä Walkerin tutkimuksessa poliittinen maailma on näyttäytynyt vihamielisenä, kun taas tässä tutkimuksessa Obaman operationaalinen koodi paljastaa sekä harmonian että konfliktin määrittelemän poliittisen maailman. Tässä indeksissä on siis tapahtunut muutosta.

Yksi mahdollinen selittäjä tälle eroavaisuudelle löytyy eroavaisuuksista kontekstissa. Walkerin aineistona käyttämä puhe käsitteli Yhdysvaltain ja Venäjän kahdenvälisiä suhteita, kun taas Syyriasta puhuessa Obama on tavannut käyttää retoriikkaa, joka korostaa yhteisiä uhkia ja yhteisiä ratkaisuja näihin uhkiin. Operationaalisten koodien mahdollinen kontekstisidonnaisuus olikin yksi tärkeimmistä syistä, miksi tämän tutkimuksen aineisto rajattiin koskemaan ainoastaan Syyrian kriisiä. Joihinkin teorialähteisiin nojaten tällä ei kuitenkaan olisi pitänyt olla merkitystä niin kauan, kun aineisto käsittelee ulkopoliitiikkaa. Tästä näkökulmasta tuloksen olisi pitänyt siis olla samanlainen riippumatta siitä, puhuiko Obama Venäjä-suhteesta vai Yhdysvaltain Syyrian-politiikasta.

P-2. Mahdollisuudet perusarvojen toteutumiselle: jokseenkin pessimistinen

Koska edellisessä kohdassa Obaman operationaalinen koodi viittaa kahtalaiseen uskomukseen maailman luonteesta, myös perusarvojen toteutumisessa pitäisi näkyä vaihteluvälin keskivaiheille asettuva tai hieman negatiiviselle puolelle asettuva arvo (ks. esim. Schafer & Walker 2006a, 33). Arvo -0,20 on tämän oletuksen suuntainen, mutta esittää Obaman maailmankatsomuksen kuitenkin aavistuksen pessimistisempänä kuin edellisestä arvosta olisi voinut päätellä. Hieman negatiivinen arvo tarkoittaa, että ulkopoliittisten tavoitteiden toteutuminen näyttäytyy vaikeana ainakin Syyrian tapauksessa. Arvo -0,20 viittaa Obaman olevan *jokseenkin* pessimistinen näiden tavoitteiden toteutumisesta.

Walkerin (2011c) tutkimuksessa Obama on ollut pessimistisempi sen suhteen, voiko poliittisia tavoitteita toteuttaa. Arvo -0,51 on viitannut siihen, että Obama olisi ollut *todella* pessimistinen poliittisten tavoitteiden toteutumisesta. Ero ei ole kuitenkaan niin merkittävä, että sitä voisi kutsua varsinaiseksi muutokseksi, sillä Obaman lähtökohta on ollut joka tapauksessa pessimistinen. Muutosta ei siis tulkita tapahtuneen.

P-3. Poliittisen tulevaisuuden ennakoitavuus: matala ennakoitavuus

Koska tässä indeksissä vaihteluväli on nolasta yhteen, arvojen sanallinen tulkinta on hieman erilainen kuin uskomuksissa P-1 ja P-2. Arvo 0,27 on *matala* ja viittaa siihen, että Obama ei pidä poliittista tulevaisuutta juurikaan ennakoitavissa olevana. Walker (2011c) tuli omassa tutkimuksessaan samaan tulokseen. Hänen tuloksissaan indeksin P-3 arvo oli 0,29. Tässä indeksissä ei siis tapahtunut minkäänlaista muutosta.

P-4. Kontrolli historialliseen kehitykseen: keskiarvoinen kontrolli

Arvo 0,48 viittaa *keskiarvoiseen*. Obama siis uskoo oman kontrollinsa olemassaoloon ja linkittää poliittisessa maailmassa tapahtuvaa toimintaa oman hallintonsa aikaansaamaksi. Keskiarvoisuus kuitenkin viittaa siihen, että Obama näkee myös muilla toimijoilla olevan määräysvaltaa. Lisäksi tämä kontrolli on jakautunut suhteellisen tasaisesti Yhdysvaltain ja muiden toimijoiden välille Obaman silmissä.

Walkerin (2011c) tutkimuksessa arvo on ollut 0,64, mikä viittaa *korkeahkoon* historialliseen kontrolliin. Obama on siis jo senaattoriaikanaan uskonut oman vaikutusvaltansa olemassaoloon ja nähnyt edustamansa hallinnon saavuttavan asioita poliittisessa maailmassa. Walkerin (2011c) tutkimuksessa Obaman uskomus omasta kontrollissa suhteessa muihin toimijoihin on ollut hieman suurempi kuin omassa tuloksissani. Ero on kuitenkin niin pieni, että muutosta ei voi tulkita tapahtuneen.

P-5. Sattuman rooli: hyvin matala

Arvoksi on saatu 0,87, joka loogisesti viittaisi hyvin korkeaan sattuman rooliin. Tämä ei kuitenkaan ole täysin yksiselitteinen tulos, sillä arvolle on kaksi laskentatapaa. Ensimmäinen tapa on vähentää P-3 ja P-4 kertolaskun tulos luvusta 1. Tämän tuloksena on 0,13. Toinen tapa on näissä operationaalisen kaavoissa käytetty eli kertoa ainoastaan P-3 ja P-4 tulokset keskenään, ja käyttää muista uskomuksista

poikkeavaa sanallisen tulkinnan esitystä. P-5 kohdalla sanallinen esitys on poikkeuksellisesti niin, että mitä suurempi tulos on, sitä pienempi on sattuman rooli (Schafer & Walker 2006a, 34–35).

Sattuman rooli on siis hyvin matala. Tämä tarkoittaa Obaman uskovan, että sattumalla on vähäinen merkitys inhimillisissä asioissa ja historiallisessa kehityksessä. Tämä on hyvin looginen tulos siihen nähden, että Obama uskoo omaan kontrolliinsa poliittisessa maailmassa. Usko sattuman pieneen rooliin ei kiistä aiempaa tulosta siitä, että Obama on jokseenkin pessimistinen poliittisten päämäärien toteutumisesta. Jälleen Walkerin (2011c) tulokset ovat samanlaiset, sillä hänen tutkimuksessaan arvo on ollut 0,81. Muutosta ei ole tapahtunut.

Kokonaisuutena Obaman filosofiset uskomukset ovat pysyneet suhteellisen muuttumattomina verrattuna hänen senaattoriaikaansa. Hän näkee poliittisen maailman, joka on sekä yhteistyön että vihamielisyyden sävyttämä. Hän on jokseenkin pessimistinen, voiko omia poliittisia päämääriä saavuttaa ja pitää tulevaisuutta vaikeasti ennakoitavana. Obama uskoo omaan määräysvaltaansa poliittisessa maailmassa suhteessa muihin toimijoihin, ja näkee sattuman roolin hyvin pienenä poliittisessa maailmassa. Filosofisista uskomuksista rakentuu melko samanlainen kuva kuin Walkerin tutkimuksessa, sillä ainoastaan näkemys poliittisen maailman luonteesta on muuttunut hieman.

Seuraavaksi tarkastellaan instrumentaalisia uskomuksia.

I-1. Strategian suuntaus: kahtalainen strategia

Arvo -0,05 viittaa vahvaan tasapainoon sen välillä, näkeekö Obama hyödyllisenä konfliktuaalisen vai yhteistyöhakuisen toiminnan. Obaman uskomukset ovat siis *kahtalaiset*: hän on viitannut aineistossa sekä konfliktuaaliseen että yhteistyöhakuisen käytökseen, ja tämän perusteella myös hänen strategiansa oletetaan edustavan molempia keinoja. Tämän perusteella Obama ei rajaa kumpaakaan keinoa pois, vaan sekä yhteistyö että voimakeinot ovat mahdollisia lähestymistapoja poliittisten tavoitteiden saavuttamisessa.

Tässä uskomuksessa saadaan myös jonkin verran eroa Walkerin (2011c) tuloksiin. Hän on esittänyt arvoksi 0,64, mikä viittaa hyvin suureen todennäköisyyteen valita yhteistyöhakuinen strategia. Tämä on jo suhteellisen merkittävä muutos, sillä selkeä yhteistyöhakuisen strategian suosiminen on muuttunut

sekä yhteistyöhakuisuuden että aggression hyödyntämiseen. Yhteistyö ei siis näiden tulosten perusteella olisikaan enää Obaman ensisijainen keino saavuttaa poliittisia tavoitteita.

I-2. Taktiikan intensiteetti: kahtalainen suunta

Arvoksi saatu -0,13 jatkaa edellisen tuloksen *kahtalaista* suuntaa, mutta painottaa taktiikkaa aavistuksen vihamielisyyden suuntaan. Tulos sekä yhteistyöhakuisen että konfliktuaalisen taktiikan käytöstä on luonteva suhteutettuna edellä esitettyyn kahtalaiseen strategiaan. Koska Obama on strategisesti valmis sekä yhteistyöhön että konfliktiin, taktiikat luonnollisesti heijastelevat tätä strategiaa. Negatiivinen arvo viittaa siihen, että Obama pitää konfliktuaalista taktiikkaa hieman yhteistyöhakuista taktiikkaa hyödyllisempänä. Arvo on kuitenkin vielä hyvin lähellä neutraalia, ja siksi yhteistyöhakuisenkaan taktiikan hyödyllisyys ei ole vielä millään tavalla poissuljettu. Toiminnan päämäärät saavutettaisiin tehokkaimmin siis hyödyntämällä molempia taktiikoita.

Koska strategian valinnassa oli havaittavissa muutosta Walkerin (2011c) ja omien tulosteni välillä, luontevasti muutosta on tapahtunut myös taktiikan valinnassa. Walkerin (2011c) tutkimuksessa arvoksi on saatu 0,25. Obaman taktiikka on siis ollut *jokseenkin* yhteistyöhakuinen, mutta vielä suhteellisen lähellä kahtalaista taktiikkaa. Vaikka arvojen välillä on eroa, se jää melko pieneksi. Strategian ja taktiikoiden välillä on siis hieman hajontaa siinä mielessä, onko muutosta tapahtunut vai ei. Tämä on selitettävissä sillä, että molemmissa tuloksissa taktiikat olivat strategiaa lievempiä.

I-3. Suhtautuminen riskeihin: matala valmius ottaa riskejä

Koska tulos on -0,23, Obaman valmius ottaa riskiä on *matala*. Hänen voisi jopa tulkita kaihtavan riskiä poliittisessa toiminnassa. Tämä on hyvin erilainen tulos kuin Walkerilla (2011c), joka sai arvoksi 0,69. Tämän mukaan Obama olisi ollut valmis hyväksymään paljonkin riskejä. Walkerin tulos ei kuitenkaan sopinut Obaman persoonallisuutta käsittelevien akateemikkojen näkemyksiin, sillä useiden lähteiden mukaan Obama yrittäisi päätöksenteossa välttää riskejä (ks. esim. Wayne 2012, 52; Winter 2011, 1065). Vaikka ero on merkittävä, sitä ei voi aukottomasti julistaa muutokseksi operationaalisessa koodissa. Yksi mahdollinen selitys toki on Obaman muuttunut rooli, jolloin muutoksesta voisi puhua muutoksena operationaalisessa koodissa. Senaattorina hän on ollut erilaisessa asemassa ottaa riskejä ja hyväksyä ne osaksi poliittista toimintaa kuin ollessaan Yhdysvaltain presidentti. Toinen selitys on valitettavasti kyseenalaistaa Walkerin alkuperäinen tulos. Se ei istu yhteen muun aiemman tutkimuskirjallisuuden

kanssa, ja siten täytyy kysyä, onko se vain aineiston tuottama sattuma. Koska vastausta on melko mahdotonta antaa, I-3 jää tuloksettomaksi sen suhteen, onko muutosta tapahtunut vai ei.

I-4. Toiminnan ajoittamisen tärkeys: hyvin korkea joustavuus

Tämä indeksi on jaettu kahteen omaan arvoon, jotka yhdessä antavat tietoa tekojen suhteellisesta toistumistiheydestä ja siten toiminnan joustavuudesta. I-4a käsittelee johtajan valintojen monimuotoisuutta yhteistyöhakuisen ja konfliktuaalisen toiminnan suhteen. (Schafer & Walker 2006a, 36.) Arvo 0,95 on *hyvin korkea*, mikä tarkoittaa valintojen yhteistyöhakuisen ja konfliktuaalisen toiminnan suhteen olevan hyvin monimuotoista. Obama tekee siis päätöksiä joustavasti ja pyrkii ajoittamaan toiminnan tilanteeseen sopivaksi sen sijaan, että luottaisi aina yhteen taktiikkaan.

I-4b tutkii valintojen monimuotoisuutta tekojen ja sanojen jakauman suhteen (Schafer & Walker 2006a, 36). Arvo 0,88 on sekin *hyvin korkea* ja tarkoittaa sanojen ja tekojen monipuolista jakaumaa. Yhdysvaltain ulkopoliittikkaa rakennetaan puheissa sekä sanojen että puheiden kautta. Tämä tarkoittaa, että Obaman puheessa esiintyy monipuolisesti tekoja kuten ”Yhdysvallat on hyökännyt Isisiä vastaan” tai sanoja kuten ”Yhdysvallat tuomitsee Syyrian hallinnon”. Näissä tuloksissa on eroja verrattuna arvoihin, jotka Walker (2011c) on tutkimuksissaan saanut. Hänellä I-4a arvo on ollut 0,36, mikä viittaa Obaman olleen jonkin verran joustava valitsemaan niin yhteistyöhakuista kuin konfliktuaalistakin toimintaa. Arvo I-4b on puolestaan ollut -0,28, mikä viittaa vähäisen joustavuuteen sen suhteen, toteutetaanko strategiaa ja taktiikkaa sanojen vai tekojen kautta. Aineiston perusteella on siis pääteltävissä, että Obama olisi muuttunut toiminnassaan joustavammaksi ja hänen valintojensa jakauma olisi monipuolistunut. Näissä uskomuksissa voidaan tulkita tapahtuneen muutosta.

I-5. Keinojen hyödyllisyys: hyvin matala tai matala

Aineiston perusteella näyttää siltä, että Obama ei näe ainuttakaan VICS-analyysissä kategorisoitua taktiikkaa suureksi hyödyksi omien tavoitteiden edistämiseksi. Sen sijaan kaikkien taktiikoiden hyödyllisyys näyttäisi olevan *hyvin matala* tai *matala*. Ainutkaan taktiikoista ei siis ole erityisen hyödyllinen Obaman harjoittamassa ulkopoliitikassa, mutta ei toki täysin merkityksetönkään.

I-5 Rangaista: 0,3 viittaa *matalaan* hyödyllisyyteen omien tavoitteiden edistämiseksi. Rangaista oli kuitenkin aineistoissa suurimpaan rooliin noussut taktiikkaa, sillä kaikkien muiden taktiikoiden arvo oli

tätäkin matalampi. Walkerin (2011c) analyysissä arvona oli 0,00, mikä viittaisi siihen, ettei rankaisuun liittyviä ilmaisuja esiintynyt hänen aineistossa lainkaan. Uudesta tuloksesta voisi päätellä, että Obama on sittemmin tunnistanut rankaisemisen osaksi taktiikkavalikoimaa ja siten taipumus nähdä rankaiseminen hyödyllisenä taktiikkana on noussut. Uudessa analyysissä rankaiseminen oli jopa Obaman hyödyllisimpänä pitämä taktiikka, vaikka aiemmin hän ei ollut antanut sen hyödyllisyydelle lainkaan painoarvoa. Tämän perusteella voi varovaisesti päätellä muutosta tapahtuneen.

I-5 Uhkaila: 0,11 viittaa *hyvin matalaan* hyödyllisyyteen omien tavoitteiden edistämiseksi. Walkerin (2011c) analyysissä arvona oli myös tässä taktiikassa 0,00, mikä viittaisi siihen, ettei rankaisuus liittyviä ilmaisuja esiintynyt hänen aineistossa lainkaan. Tästä voi tehdä saman päätelmän kuin rankaisemisen kohdalla: Obama on sittemmin tunnistanut rankaisemisen osaksi taktiikkavalikoimaa ja siten taipumus nähdä rankaiseminen hyödyllisenä taktiikkana on noussut hieman.

I-5 Vastustaa 0,12 viittaa *hyvin matalaan* hyödyllisyyteen omien tavoitteiden edistämiseksi. Tässä ei ole tapahtunut muutosta, sillä Walkerin (2011c) tuloksena on 0,18. Vastustaminen taktiikkana on siis säilyttänyt asemansa taktiikkana, jota Obama ei näe kovin hyödyllisenä.

I-5 Vedota 0,25 viittaa *matalaan* hyödyllisyyteen omien tavoitteiden edistämiseksi. Kuitenkin vetoaminen näyttäytyy toiseksi suosituimpana taktiikkana aineiston perusteella. Walkerin (2011c) tulosten mukaan Obamalla on ollut korkea taipumus valita vetoamiseen ja tukemiseen perustuva taktiikka, sillä kategorian arvo on ollut 0,74. Vaikka numeerinen arvo on muuttunut, kokonaiskuvassa vetoaminen on yhä yksi Obaman hyödyllisimpinä näkemistä taktiikoista. Siksi ei voi kiistattomasti sanoa, onko todella tapahtunut muutosta.

I-5 Luvata 0,09 viittaa *hyvin matalaan* hyödyllisyyteen omien tavoitteiden edistämiseksi. Jo Walkerin (2011c) mukaan Obamalla on ollut matalahko taipumus valita lupauksiin perustuva taktiikka, sillä kategorian tulos on ollut 0,4. Tässä on kuitenkin tapahtunut jonkin verran muutosta. Vaikuttaisi, että presidenttinä Obama ei ole kokenut lupauksiin perustuvaa taktiikkaa yhtä hyödyllisenä kuin aiemmin.

I-5 Palkita 0,14 viittaa *hyvin matalaan* hyödyllisyyteen omien tavoitteiden edistämiseksi. Myös tässä tilanne on myös pysynyt suhteellisen samana, sillä Walkerin (2011c) tuloksissa arvo on ollut 0,4. Muutosta ei siis voi sanoa juurikaan tapahtuneen.

Obaman instrumentaaliset uskomukset istuvat hyvin yhteen filosofisten uskomusten kanssa. Koska hän näkee poliittisen maailman kahtalaisena, myös tavoitteiden saavuttaminen sekä yhteistyön että aggression kautta on luontevaa. Tässä uskomuksessa on myös tapahtunut muutosta verrattuna Walkerin (2011) tulkitaan, jonka mukaan selkeästi ensisijaisempi keino tavoitteiden saavuttamiseksi oli yhteistyö. Uuteen kahtalaiseen strategiaan istuu myös tulos kahtalaisista taktiikoista. Obama käyttää näitä taktiikoita hyvin joustavasti ja ajoittaa ne tilanteeseen sopivaksi. Tässä toiminnan joustavuudessa ja monipuolisuudessa oli tapahtunut muutosta verrattuna Walkerin tuloksiin, joiden mukaan hän käytti taktiikoita huomattavasti yksipuolisemmin. Tavoitteiden saavuttamiseksi Obama ei ole valmis ottamaan riskiä. Tämä tulos oli merkittävästi erilainen kuin Walkerin, jonka mukaan Obama olisi sietänyt paljonkin riskiä. Walkerin alkuperäistä tulosta pitää kuitenkin tarkastella kriittisesti, sillä se on poikkeava verrattuna Obaman persoonallisuutta käsittelevään kirjallisuuteen.

Jonkin verran muutosta on tapahtunut, siinä millainen taipumus Obamalla on valita VICS-analyyssissa kategorisoidut taktiikat *rangaista, uhkailla, vastustaa, vedota, luvata ja palkita*. Ainutkaan näistä taktiikoista ei ollut ylivoimaisen hyödyllinen hänen silmissään, mutta taipumus valita *rankaisemiseen* ja *vetoamiseen* perustuva taktiikka oli korkeampi kuin senaattoriaikaan verrattuna. Nämä kaksi taktiikkaa olivat keinovalikoimasta hänelle hyödyllisimmät, kun aikaisemmin hyödyllisimpinä ovat näyttäneet *lupaaminen* ja *palkitseminen*. Vaikka vetoaminen oli molemmissa operationaalisen koodin analyyseissa yksi merkittävimpiä taktiikoita, sen esiintymisessä aineistossa oli tapahtunut numeerisella tasolla muutosta. Aiemmin Obamalla on ollut korkea taipumus valita vetoamiseen perustuva taktiikka, kun enää hänellä on vain matala taipumus valita se. Kokonaiskuvassa taktiikoiden valinnassa on tapahtunut muutosta siihen suuntaan, että sekä yhteistyöhaluisiksi koetut että aggressiivisemmat taktiikat ovat keskenään melko samanarvoisia. Tämä sopii yhteen kahtalaiseen uskomukseen parhaan strategian ja taktiikan valinnasta.

Obaman operationaalinen koodi siis rakentaa kuvan kahtalaisessa poliittisessä maailmassa toimivasta johtajasta, joka on valmis valitsemaan sekä yhteistyöhakuisen että vihamielisen strategian poliittisten tavoitteidensa saavuttamiseksi. Niiden saavuttamiseksi hänellä on melko yhtäläinen taipumus valita mikä tahansa taktiikka, mutta tästä joukosta tärkeimmiksi taktiikoiksi nousivat rankaiseminen ja vetoaminen. Tavoitteiden saavuttaminen ei ole kuitenkaan itseisarvo, sillä poliittinen maailma on vaikeasti ennustettava. Omalla toiminnalla ei siis pysty vaikuttamaan kaikkeen, ja kontrolli itsen ja

muiden toimijoiden välillä on melko tasapainossa. Obamalla on kuitenkin valmius joustaa ja toteuttaa taktiikoita monipuolisesti, jotta saisi toteutettua poliittiset tavoitteensa.

5.2. Putinin operationaalinen koodi

Taulukossa ovat kaavojen avulla käsitellyt Profiler Plus -ohjelman antamat tulokset eli operationaalisen koodin numeerinen esitys. Tulokset on saatu Profiler Plus -ohjelmaversiolla 7.3.2. käyttäen skeemaa Verbs in Context System. Tulokset on pyöristetty kahden desimaalin tarkkuudella.

Tulokset, Vladimir Putin										
I-1	I-2	I-3	I-4a	I-4b	I-5 Punish	I-5 Threaten	I-5 Oppose	I-5 Appeal	I-5 Promise	I-5 Reward
0,37	0,17	-0,48	0,63	0,61	0,12	0,04	0,16	0,43	0,07	0,18
P-1	P-2	P-3	P-4	P-5						
0,07	-0,03	0,22	0,33	0,93	Tulokset saatu Profiler Plus -versiolla 7.3.2 käyttäen skeemaa Verbs in Context System.					

4 Putinin operationaalinen koodi

P-1. Poliittisen maailman luonne: kahtalainen

Arvo 0,07 viittaa siihen, että myös Putin näkee poliittisen maailman kahtalaisena. Poliittisessa maailmassa on siis sekä vihamielisyyttä ja kilpailua että kykyä yhteistyöhön ilman, että jompikumpi hyvin voimakkaasti dominoi. Poliittisen maailman luonne on molempien värittävä. Nämä tulokset ovat hyvin yhtenevät Dysonin (2001) tuloksin kanssa Putinin operationaalisesta koodista. Hänen mukaansa poliittinen maailma on harmonista silloin, kun sitä säännellään normien ja sääntöjen kautta. Lain ulkopuolella taas poliittinen maailma on kaoottinen ja väkivaltaa suosiva. (ibid., 335.) Tässä ei ole tapahtunut siis muutosta.

P-2. Mahdollisuudet perusarvojen toteutumiseksi: kahtalainen näkemys

Koska tämän aineiston perusteella Putinin näkemys poliittisesta maailmasta on hyvin kahtalainen, hänen voisi olettaa hänen suhtautuvan neutraalisti mahdollisuuksiin toteuttaa omia tavoitteita. Indeksien tulos -0,03 vahvistaa tämän oletuksen. Putin näyttää suhtautuvan *kahtalaisesti* omien poliittisten tavoitteiden toteuttamiseen Syyriassa. Tämä sopii yhteen Dysonin (2001, 336) tutkimuksen kanssa, sillä Dysonin mukaan tavoitteet olisivat olleet suunniteltavissa ja saavutettavissa, mikäli vallitsisi

normien ja sääntöjen luoma harmonia (ibid.). Tavoitteiden toteutuminen on siis Dysonin mukaan ehdollista, mikä sopii myös Putinin kahtalaiseen näkemykseen tavoitteiden toteutumisesta.

P-3. Poliittisen tulevaisuuden ennakoitavuus: matala ennakoitavuus

Indeksin tulos on 0,22. Matala arvo viittaa siihen, että Putin ei pidä poliittista tulevaisuutta juurikaan ennakoitavissa olevana. Tässä indeksissä operationaalisen koodin mahdollinen kontekstisidonnaisuus nousee jälleen varsinaisen muutoksen pohtimisen tielle. Aiemman tutkimuksen mukaan Putin on nähnyt poliittisen tulevaisuuden ennakoitavissa olevana, mutta vain siihen mittaan asti kuin sääntöihin ja normeihin voi luottaa (Dyson 2001, 337). Tästä ei voi siis päätellä, onko tapahtunut muutosta, vaan ainoastaan spekuloida kontekstin merkitystä operationaaliselle koodille. Koska konfliktitilassa olevassa Syyriassa säännöt ja normit eivät päde, matala arvo poliittisen tulevaisuuden ennakoitavuudessa vaikuttaa loogiselta seuraukselta.

P-4. Kontrolli historialliseen kehitykseen: matalahko

Tulos 0,33 osuu arvona jonnekin *matalan* ja *keskiarvoisen* väliin. Putin siis uskoo oman kontrollinsa olemassaoloon, mutta näkee kontrollin jakautuvan enemmän muille toimijoille. Dyson (2001, 338) on tunnistanut myös Putinin uskovan omaan kontrolliinsa, mutta ei ole pitänyt taipumusta kovin voimakkaana. Uskomuksissa ei ole siis tapahtunut muutosta.

P-5. Sattuman rooli: hyvin matala

Tulos 0,93 viittaa siihen, että Putin näkisi sattuman roolin hyvin matalana. Tämä tulos on todennettavissa indeksin laskentatapaa mukaillen laskutoimituksella $1 - (0,28 \times 0,33)$. Myös Dysonin (2001, 339) esityksessä sattuma on ollut hillittävissä suunnittelulla ja ennakoitavuudella niin, että välttää anarkiaa. Koska Syyrian kontekstissa anarkiaa ei voi hillitä suunnittelulla ja ennakoivalla toiminnalla, sattuman roolin olisi voinut olettaa kasvaneen. Tämä kontekstisidonnaisuus ei kuitenkaan näytä heijastuneen muutoksena uskomuksessa.

Putinin filosofiset uskomukset ovat pysyneet melko muuttumattomina verrattuna aikaan, jolloin hän nousi ensimmäisen kerran presidentiksi. Hän näkee yhä poliittisen maailman, joka on sekä yhteistyön että vihamielisyyden sävyttämä. Hän suhtautuu kahtalaisesti siihen, voiko omia poliittisia päämääriä saavuttaa ja pitää tulevaisuutta vaikeasti ennakoitavana. Putin näkee kuitenkin oman kontrollinsa

olemassaolon, ja pitää sattuman roolia poliittisessa maailmassa hyvin pienenä. Tämä Putinin näkemä kontrolli ei kuitenkaan jakaudu tasaisesti, vaan Putin yhdistää kontrollin hieman enemmän muihin toimijoihin kuin itseensä. Kaiken kaikkiaan filosofiset uskomukset ovat pitkälti yhteneviä Dysonin tutkimuksen kanssa. Vaikka työn tarkoitus ei ole vertailla Obaman ja Putinin operationaalisia koodeja keskenään, todettakoon silti, että heidän poliittinen maailmankuvansa on filosofisten uskomusten perusteella hyvin samanlainen.

Seuraavaksi tarkastellaan Putinin instrumentaalisia uskomuksia.

I-1. Strategian suuntaus: jokseenkin yhteistyöhakuinen

Tulos 0,37 viittaa siihen, että Putin olisi *jokseenkin* yhteistyöhakuinen toteuttaessaan omia tavoitteitaan ja päämääriään. Koska hän näkee poliittisen maailman kahtalaisena, olisi ollut oletettavaa, että myös strategia olisi ollut selkeästi kahtalainen. Sen sijaan se tuntuu painottuvan enemmän yhteistyöhakuisuuteen, vaikka ei vielä rajaakaan pois aggression mahdollisuutta. Jokseenkin yhteistyöhakuinen strategia on yhtenevää Dysonin (2001, 339) tulkinnan kanssa, sillä Dyson painottaa tässä uskomuksessa ennakoitavuutta ja vastavuoroisuutta rajaamatta pois kumpaakaan strategiaa, yhteistyöhakuista tai konfliktuaalista. Uskomuksessa ei voi tulkita tapahtuneen muutosta.

I-2. Taktiikan intensiteetti: kahtalainen

0,17 viittaa *kahtalaiseen* taktiikkavalikoimaan, jossa yhteistyöhakuisuus on hieman konfliktuaalisuutta parempana koettu taktiikka. Lievästä yhteistyöhakuisesta painotuksesta huolimatta aggressiokaan ei ole taktisesti poissuljettua, jos sen avulla päämäärät saavutetaan tehokkaammin. Tämä on jälleen yhtenevää Dysonin (2001, 339–340) tulkinnan kanssa, sillä hän korosti parhaana taktiikkana odotettua käyttäytymistä normien sisällä. Tämä tarkoittaa omien tuloksieni mukaisesti, että vastavuoroisuus on mahdollista niin yhteistyöhakuisen kuin konfliktuaalisen taktiikan muodossa. Tärkein kriteeri toimintatavan omaksumiseksi onkin Dysonin (2001, 343) mukaan tämän toimintatavan mahdollisuus onnistua. Muutosta ei voi tulkita tapahtuneen.

I-3. Suhtautuminen riskeihin: matala valmius ottaa riskejä

Tulos -0,48 viittaa Putinin välttelevän riskejä poliittisessa toiminnassaan. Dysonin (2001, 341) tulokset viittaavat samaan taipumukseen välttää riskejä. Riskejä kontrolloidaan suunnittelulla ja menneiden tapahtumakulkujen tarkastelulla (ibid.). Muutosta ei voi tulkita tapahtuneen.

I-4. Toiminnan ajoittamisen tärkeys: korkea joustavuus

Tämä indeksi on jaettu kahteen omaan arvoon, jotka yhdessä antavat tietoa tekojen suhteellisesta toistumistiheydestä ja siten toiminnan joustavuudesta. I-4a käsittelee johtajan valintojen monimuotoisuutta yhteistyöhakuisen ja konfliktuaalisen toiminnan suhteen. (Schafer & Walker 2006a, 36.) Arvo 0,63 on *korkea*, mikä tarkoittaa valintojen yhteistyöhakuisen ja konfliktuaalisen toiminnan suhteen olevan monimuotoista. Putin tekee siis päätöksiä melko joustavasti ja pyrkii ajoittamaan toiminnan tilanteeseen sopivaksi. I-4b tutkii valintojen monimuotoisuutta tekojen ja sanojen jakauman suhteen (Schafer & Walker 2006a, 36). Arvo 0,61 on sekin *korkea* ja tarkoittaa sanojen ja tekojen monipuolista jakaumaa. Venäjän ulkopoliittikkaa rakennetaan puheissa sekä tekojen että puheiden kautta. Tämä tarkoittaa, että Putin on käyttänyt aineistossa monipuolisesti tekoihin viittaavia ilmaisuja kuten ”Venäjä tukee Syyrian hallintoa” että sanoihin viittaavia, kuten ”Venäjä varoittaa Yhdysvaltoja”.

Dysonin (2001, 342) laadullisessa tutkimuksessa uskomusta on lähestytty melko eri tavalla kuin määrällisessä VICS-analyysissä. Dyson on tulkinnut kysymyksen toiminnan ”ajoittamisen” melko kirjaimellisesti ja kertoo Putinin välttävän liian ennaltaehkäisevää tai myöhästynyttä toimintaa menneiden tapahtumakulkujen tarkastelulla (ibid.). Eri lähestymistavasta johtuen omat tulokseni ja Dysonin tulokset eivät ole vertailukelpoisia, joten muutoksen mahdollisuutta ei ole hedelmällistä pohtia tässä uskomuksessa.

I-5. Keinojen hyödyllisyys: hyvin matalia, yksi poikkeus

Aineiston perusteella näyttää siltä, että Putin näkee VICS-analyysissä kategorisoiduista taktiikoista suhteellisen hyödylliseksi ainoastaan yhden. Kaikki muut taktiikat ovat hyödyllisyydeltään *hyvin matalia*.

I-5 Rangaista: 0,12 viittaa *hyvin matalaan* hyödyllisyyteen omien tavoitteiden edistämiseksi.

I-5 Uhkailla: 0,04 viittaa *hyvin matalaan* hyödyllisyyteen omien tavoitteiden edistämiseksi.

I-5 Vastustaa 0,16 viittaa *hyvin matalaan* hyödyllisyyteen omien tavoitteiden edistämiseksi.

I-5 Vedota 0,43 viittaa *keskiarvoiseen* hyödyllisyyteen omien tavoitteiden edistämiseksi.

I-5 Luvata 0,07 viittaa *hyvin matalaan* hyödyllisyyteen omien tavoitteiden edistämiseksi. Tämä sopii yhteen Dysonin (2001, 339) tutkimuksen kanssa, sillä hänen mukaansa Putin välttää sellaisten lupauksen antamista, joita hän ei pysty varmasti pitämään.

I-5 Palkita 0,18 viittaa *hyvin matalaan* hyödyllisyyteen omien tavoitteiden edistämiseksi.

Myös Putinin instrumentaaliset uskomukset istuvat hyvin yhteen filosofisten uskomusten kanssa. Koska hän näkee poliittisen maailman kahtalaisena, myös tavoitteiden saavuttaminen sekä yhteistyön että aggression kautta on luontevaa. Jokseenkin Putin painottaa strategiassaan yhteistyöhakuisuutta, mutta ei vielä rajaa vihamielistä strategiaakaan pois. Tämä istuu yhteen Putinin kahtalaisten taktiikoiden kanssa. Näitä taktiikoita hän käyttää hyvin joustavasti ja kykenee ajoittamaan toimintaansa tilanteeseen sopivaksi. Toiminnassaan Putin pyrkii välttämään riskejä. Nämä kaikki uskomukset ovat pitkälti samanlaisia kuin Dysonin tutkimuksessa on tuotu ilmi.

Koska Dysonin tutkimus on ollut laadullinen, ei ole olemassa vertailudataa siitä, millainen taktiikka Putinilla on taipumus valita VICS-analyysin kategorioista. Tämän analyysin perusteella Putinilla on jonkin verran taipumus valita *vetoamiseen* perustuva taktiikkaa. Kaikkien muiden hyödyllisyys oli hyvin matala, ja *uhkailun* ja *lupaamisen* erityisen matala. Vähäinen taipumus valita lupauksiin perustuva taktiikka on yhtenevää Dysonin tutkimuksen kanssa. Taktiikoiden kokonaisuutta tarkastellessa Putin on siis valmis valitsemaan niin yhteistyöhakuisia kuin aggressiivisiä taktiikoita, mikä heijastuu hänen filosofisissakin uskomuksissaan. Suurin taipumus valita vetoamiseen perustuva taktiikka istuu hänen jokseenkin yhteistyöhaluiseen strategiaansa.

Putinin operationaalinen koodi siis rakentaa kuvan kahtalaisessa poliittisessä maailmassa toimivasta johtajasta, joka on valmis valitsemaan sekä yhteistyöhakuisen että vihamielisen strategian poliittisten tavoitteidensa saavuttamiseksi. Hän kuitenkin suosii jonkin verran yhteistyöhakuista strategiaa, mikä heijastuu myös taipumuksessa valita vetoamiseen perustuva taktiikka. Putin on kuitenkin hyvin joustava taktiikoidensa valitsemisessa, ja hän toteuttaa niitä monipuolisesti saadakseen tavoitteensa toteutettua. Tavoitteiden saavuttaminen ei ole kuitenkaan itsestäänselvyys, sillä poliittinen maailma on

vaikeasti ennustettava. Sen lisäksi muilla toimijoilla näyttää Putinin silmissä olevan hieman enemmän kontrollia poliittisten tapahtumien yli kuin hänellä itsellään.

6. POHDINTA

Analyysissa siis vastattiin ensimmäiseen tutkimuskysymykseen rakentamalla teorian, menetelmän ja aineiston avulla Putinin ja Obaman operationaaliset koodit Syyrian kontekstissa. Analyysissa myös pohjustettiin toiseen tutkimuskysymykseen vastaamista vertaamalla operationaalisia koodeja aiempaan tutkimukseen. Tässä kappaleessa jatketaan toisen tutkimuskysymyksen parissa ja pohditaan, onko operationaalisissa koodeissa tapahtunut muutosta. Tämän pohdinnan tukena käytetään työn alussa esitettyjä hypoteeseja muutoksesta operationaalisessa koodissa. Viimeiseksi mahdolliselle muutokselle yritetään löytää selityksiä teoriapohjaan tukeutuen. Tarkoituksena ei kuitenkaan ole varsinaisesti selittää muutoksia, vaan pikemminkin aiemman tutkimuksen tarjoamien selitysvaihtoehtojen pohjalta pohtia, ovatko operationaaliset koodit vakaita. Muutos operationaalisissa koodeissa on merkittävä kysymys, koska operationaalisten koodien hyödyllisyys poliittisen toiminnan ennustamisessa perustuu niiden vakauteen. Hypoteesien pohtimisen jälkeen työn tuloksia tarkastellaan kriittisesti ja pohditaan, millaisia rajoituksia analyysiin ja pohdintaan liittyy. Tämä on työn viimeinen kappale ennen loppupäätelmiin siirtymistä.

6.1. Hypoteesit

Hypoteesit on laadittu mukaillen Renshonin (2008, 828) tutkimusta, jossa ei havaittu merkittävää muutosta presidentti George Bushin operationaalisessa koodissa. Työn alussa esitetyt hypoteesit olivat siis seuraavat:

1) *Obaman ja Putinin operationaalisissa koodeissa ei ole havaittavissa muutosta.* Todennetaan vertaamalla aiempaan tutkimukseen.

2) *Mikäli ensimmäinen hypoteesi ei toteudu ja muutosta tapahtuu, muutos on instrumentaalisissa uskomuksissa ja filosofiset uskomukset pysyvät muuttumattomina.* Todennetaan vertaamalla aiempaan tutkimukseen.

Jos muutosta havaitaan, mahdollisia syitä sille pohditaan aiempaan teoriakirjallisuuteen nojautuen. Lähtökohdaksi otetaan, että muutokset juontavat juurensa joko 1) kontekstisidonnaisuudesta, 2) merkittävästä muutoksesta asemassa (Obaman kohdalla) tai 3) virassa oppimisesta (Putinin kohdalla).

Seuraavaksi siis pohditaan, onko operationaalisissa koodeissa havaittavissa muutosta ja mikäli on, paikantuuko se filosofisiin vai instrumentaalisiin uskomuksiin. Pohdinnan tukena käytetään havainnollistavaa taulukkoa, jossa rinnakkain ovat omat tulokseni Obaman ja Putinin operationaalisista koodeista sekä Walkerin ja Dysonin tulkinnot.

USKOMUS	OBAMA	OBAMA 2005	PUTIN	PUTIN 2001
P-1	-0,11	-0,6	0,07	x
P-2	-0,2	-0,51	-0,03	x
P-3	0,27	0,29	0,22	muutos?
P-4	0,48	0,64	0,33	x
P-5	0,87	0,81	0,93	x
I-1	-0,05	0,64	0,37	x
I-2	-0,13	0,25	0,17	x
I-3	-0,23	0,69*	-0,48	x
I-4a	0,95	0,36	0,63	*
I-4b	0,88	-0,28	0,61	*
I-5a	0,3	0	0,12	*
I-5b	0,11	0	0,04	x
I-5c	0,12	0,18	0,16	*
I-5d	0,25	0,74	0,43	*
I-5e	0,09	0,4	0,07	*
I-5f	0,14	0,4	0,18	*

5 Taulukko työn tuloksista ja aiemman tutkimuksen tuloksista

Taulukossa on merkitty punaisella kaikki ne kohdat, joiden pohjalta muutoksen mahdollisuutta lähestytään. Koska Putinin tuloksissa ei ole kaksia numeerisia arvoja, joita verrata keskenään, tulokset on ilmoitettu kolmella eri symbolilla. "x" merkitsee, että tulokset ovat olleet keskenään samanlaisia. "*" tarkoittaa, että Dysonin työstä ei ole saatu vertailukelpoista tulosta. Sama "*" esiintyy myös Walkerin tuloksissa Obaman instrumentaalisen uskomuksen 3 kohdalla, sillä tulos vaikuttaa kyseenalaiselta. Viimeinen merkki on punaisella fontilla oleva "muutos?", jonka kohdalla muutoksen mahdollisuutta pohditaan.

Ensimmäinen hypoteesi siis oli, että uskomuksissa ei tapahtuisi muutosta. Kuten taulukosta ja aiemmin esitetystä tuloksista on havaittavissa, muutoksen mahdollisuutta ei voi suorilta käsin hylätä. Koska Obaman operationaalinen koodi on esitetty numeerisesti, tuloksia vertailemalla eroja tulee selkeästi esiin. Tarvitaan kuitenkin myös sanallista esitystä sen pohtimiseen, minkä voi määritellä muutokseksi. Muutos on tässä ymmärretty tilanteessa, jossa uskomus on muuttunut joko lievemmäksi, kärjistynyt tai vaihtanut kokonaan suuntaa. Numeerinen ero ei siis vielä paljasta kaikkea, vaan pitää pohtia laajemmin, mitä ero tuloksessa tarkoittaa uskomuksen sanallisen tulkinnan kannalta.

Numeerisista tuloksista on tunnistettavissa kuusi Obaman uskomusta, joita tulee tarkastella lähemmin sekä yksi Putinin uskomus. Obaman uskomuksessa P-1 koskien poliittisen maailman luonnetta on siis tapahtunut muutos arvosta -0,6 arvoon -0,11. Sanallisesti tämä tarkoittaa, että Obama on aiemmin nähnyt poliittisen maailman todella vihamielisenä, kun nykyään se näyttäytyisi kahtalaisena eli sekä vihamielisyyden että yhteistyön värittämänä. Ero on selkeä. Se myös heijastuu koko operationaaliseen koodin siinä mielessä, että tästä uskomuksesta on johdettavissa yleisempiä uskomuksia siitä, miten poliittinen maailma toimii (ks. esim. Schafer & Walker 2006a, 33). Tästä näkökulmasta on todettava, että suhteessa Walkerin tutkimukseen, uskomuksessa on tapahtunut sellaista muutosta, joka näyttäytyisi muutoksena koko operationaalisessa koodissa.

Toinen mahdollisesti muuttunut uskomus oli I-1 koskien parasta strategiaa saavuttaa tavoitteet. Aiemmin arvo on ollut 0,64 eli Obamalla on ollut todella suuri taipumus valita yhteistyöhakuinen strategia. Omien tulosteni perusteella arvo olisi -0,05 eli Obamalla olisikin taipumus valita niin yhteistyöhakuinen kuin aggressioon perustuva strategia. Tässäkin ero näyttäytyy hyvin selkeänä, sillä yhteistyön suosiminen on vaihtunut kahtalaiseen strategiaan. I-1 on myös sellainen uskomus, josta on johdettavissa yleisempiä uskomuksia, joten sen muuttuminen voisi heijastua muutoksena koko

operationaalisessa koodissa. Jälleen on todettavissa muutos omissa tuloksissani verrattuna Walkerin tutkimukseen.

Uskomuksissa I-4a ja I-4b oli myös selkeä ero omien tulosteni ja aiemman tutkimuksen välillä. Omissa tuloksissani arvot ovat olleet 0,95 ja 0,88 eli hyvin korkeita. Korkeat arvot viittaavat siihen, että Obama olisi hyvin joustava ja monipuolinen toiminnan toteuttamisessa. Aiemmat tulokset puolestaan ovat olleet 0,36 ja -0,28, jotka viittaavat huomattavasti vähäisempään joustavuuteen ja monipuolisuuteen. Uskomus I-4b on jopa vaihtanut kokonaan suuntaa, sillä uusien tulosten arvo on positiivinen. Näiden tulosten perusteella Obama olisi nykyään merkittävästi joustavampi päätöksenteossaan, ja toteuttaisi toimintaa huomattavasti monipuolisemmin sekä sanojen että tekojen kautta kuin Walkerin tulosten perusteella.

Samoin eroa oli syntynyt siinä, millaisia taktiikoita Obama suosisi tavoitteidensa saavuttamiseksi. Muutosta voi pohtia erityisesti I-5a:n eli rankaisevan taktiikan ja I-5d:n eli vetoavan taktiikan kohdalla. Aiemman tutkimuksen perusteella Obamalla ei ollut lainkaan taipumusta valita rankaisemiseen perustuvaa taktiikkaa, ja arvo oli siten 0. Omissa tuloksissani arvo on ollut 0,3 eli Obama olisi ainakin tunnistanut rankaisemisen hyödyllisyyden ja ottanut sen osaksi taktiikkavalikoimaansa. Kuitenkin sen hyödyllisyys tavoitteiden edistämässä on edelleen ollut vain matala. Erosta huolimatta ei siis voi puhua muutoksesta uskomuksessa, sillä Obama ei edelleenkään anna painoarvoa rankaisevalle taktiikalle.

Vetoamisen kohdalla oma tulokseni on ollut 0,25 ja aiemmassa tutkimuksessa 0,74. Ero on siis melko suuri, sillä tämän työn tulosten perusteella Obamalla olisi vain matala taipumus valita vetoamiseen perustuva taktiikka, kun taas aiemmin taipumus olisi ollut korkea. Jos asiaa tarkastelee tästä näkökulmasta, muutosta on tapahtunut. Kun taas katsoo kaikkia taktiikoita kokonaisuutena ja laittaa ne arvojärjestykseen, havaitaan, että omissa tuloksissanikin vetoaminen on silti yksi hyödyllisimpiä taktiikoita Obamalle. Tämä on yhtenevää aiemman tutkimuksen kanssa ja siksi muutosta ei voi todeta tapahtuneen. Tuloksissa olevista eroista huolimatta Obaman taktiikkaan liittyvissä uskomuksissa ei ole siis tapahtunut varsinaisesti muutosta.

Putinin kohdalla muutosta pohditaan uskomuksessa P-3 koskien tulevaisuuden ennustavuutta. P-3 arvo on ollut 0,22 eli Putin on nähnyt vain pienen mahdollisuuden ennakoita poliittista tulevaisuutta.

Aiemman tutkimuksen mukaan Putin taas olisi uskonut siihen, että poliittista tulevaisuutta voi ennakoida tiettyjen rajoitusten puitteissa. Tulkintojen välille on siis tehtävissä eroa, mutta ongelmana on juurikin niiden tulkinnanvaraisuus. Koska Putinin aiemmasta operationaalisesta koodista ei ole olemassa numeerista dataa, absoluuttisia vertailukohtia ei ole olemassa. Dyson ei määrittele, *kuinka suuri mahdollisuus* on ennakoida poliittista tulevaisuutta. Siksi on mahdotonta sanoa, onko muutosta tapahtunut.

Ovatko operationaaliset koodit siis pysyneet muuttumattomina vai eivät? Putinin kohdalla kysymykseen on vaikeaa antaa yksioikoista vastausta, sillä vastaus on paljon sidoksissa omaan tulkintaan. Hänen operationaalisisessa koodissaan on siis vähintään tulkintaeroja verrattuna aiempaan esitykseen, mutta todellinen muutos on kyseenalaistettavissa. Suurin osa omista tuloksistani vastasi Dysonin laadullista esitystä Putinin operationaalisesta koodista. Koska ratkaisevaa todistusaineistoa ei ole, Putinin osalta hypoteesi täytyy vahvistaa: operationaalinen koodi on pysynyt muuttumattomana verrattuna 16 vuoden takaiseen analyysiin. Obaman kohdalla eroavaisuuksien lähestyminen on helpompaa, sillä numeerisissa tuloksissa muutos ei ole yhtä tulkinnanvaraista. Vaikka kaikki numeeriset muutokset eivät olleet automaattisesti muutosta, myös todellista muutosta oli tapahtunut. Muutokset tapahtuivat vielä sellaisissa uskomuksissa, joiden olisi pitänyt olla muita vastustuskykyisempiä muutokselle. Siksi Obaman kohdalla ensimmäinen hypoteesi ei toteutunut: operationaalinen koodi ei ole pysynyt muuttumattomana. Tämän johtopäätöksen kohdalla täytyy kuitenkin ottaa huomioon tutkimuksen rajoitukset. Koska Walkerin alkuperäinen tutkimus ei täyty operationaalisen koodin menetelmällisiä vaatimuksia, tätä havaintoa muutoksesta ei voi yleistää. Operationaalisen koodin muutos on tapahtunut siis ainoastaan suhteessa Walkerin esitykseen.

Nämä rajoitukset huomioiden todetaan, että Obaman operationaalinen koodi ei pysynyt muuttumattomana. Siksi siirrytään tutkimukseni toiseen hypoteesiin. Sen mukaan mahdollinen muutos olisi tapahtunut instrumentaalisissa uskomuksissa ja teorian mukaan vakaammat filosofiset uskomukset olisivat pysyneet muuttumattomina. Pohdinnassa tultiin siihen tulokseen, että Obaman operationaalisisessa koodissa muutosta on tapahtunut kolmessa uskomuksessa: P-1 koskien poliittisen maailman luonnetta, I-1 koskien parasta strategiaa ja I-4 koskien toiminnan ajoitusta. Näistä kaksi viimeistä ovat instrumentaalisia uskomuksia ja ensimmäinen filosofinen uskomus. Uskomuksiin liittyvän teorian mukaan osa uskomuksista olisi vastustuskykyisempiä muutokselle kuin toiset. Tällaiset

muutokset ovat ydinuskomuksia, joilla on muita uskomuksia jäsentävä rooli. P–1 ja I–1 ovat tällaisia uskomuksia, jotka jäsentävät kaikkia muita filosofisia ja instrumentaalisia uskomuksia, eli niiden pitäisi olla vakaampia kuin muut. Silti juuri nämä uskomukset ovat muuttuneet. Lisäksi P–1 on filosofinen uskomus, jonka hypoteesin mukaan pitäisi pysyä muuttumattomana. Muutosta on siis tapahtunut juuri sellaisissa uskomuksissa, jotka hypoteesin mukaan olisivat olleet vakaimpia.

Viimeinen hypoteesi liittyi pohdintaan siitä, mistä mahdollinen muutos juontuu. Putinin operationaalisisessa koodissa muutos olisi aiemman tutkimuksen mukaan johtunut virassa oppimisesta. Muutosta operationaalisisessa koodissa ei kuitenkaan tapahtunut, joten virassa oppiminen ei tämän tutkimuksen valossa näytä operationaaliseen koodin vaikuttavana muuttujana. Toinen mahdollinen selitys olisi kontekstisidonnaisuus, sillä tällä kertaa operationaalinen koodi rakennettiin vain Syyrian kontekstissa. Vaikka operationaalisisessa koodissa ei kokonaisuudessa havaittu muutosta, muutamaa yksittäistä uskomusta tarkasteltaessa havaittiin eroja, jotka voisi tulkita liittyväksi kontekstisidonnaisuuteen. Tärkein näistä liittyi siihen, että Putin ei pidä poliittista tulevaisuutta kovinkaan paljon ennakoitavana, kun taas Dysonin tulkinnan mukaan Putin voisi ennakoida poliittista tulevaisuutta. Ennakoitavuus oli kuitenkin Dysonin mukaan ehdollista sille, voiko tilanteessa luottaa sääntöihin ja normeihin (Dyson 2001, 337). Putinin vähäinen usko poliittisen tulevaisuuden ennakoimiseen voisi olla sidoksissa konfliktitilassa olevan Syyrian kontekstiin, kun säännöt ja normit eivät päde samalla tavalla kuin toimivassa yhteiskunnassa.

Obaman kohdalla mahdollisen muutoksen oletettiin juontuvan joko samasta kontekstisidonnaisuudesta tai merkittävästä muutoksesta asemassa. Operationaalisisessa koodissa havaittiinkin muutosta siinä, että Obama näki poliittisen maailman aiempaa kahtalaisena (P–1) sekä suosi myös kahtalaisempaa strategiaa (I–1) ja tämän johdosta myös oli joustavampi toiminnan suunnittelussa (I–4). Selitysten löytäminen näille muutoksille ei kuitenkaan ole yksioikoista. On vaikeaa selittää, miksi Obama näkisi poliittisen maailman enemmän yhteistyön värittämänä Syyrian kontekstin vuoksi. Kontekstin vuoksi olisi taas ymmärrettävää, että Obama on aiempaa valmiimpi valitsemaan myös aggressiivisemmän strategian ja joustavampi soveltamaan sitä toiminnassaan. Kontekstisidonnaisuus ei kuitenkaan näytä selittävän näitä kaikkia kolmea muutosta. Periaatteessa merkittävä muutos asemassa voisi selittää ne kaikki: maailmankuvan, strategian ja toiminnan muuttuminen sekä harmonian että konfliktin tunnustavaksi voivat olla yhteydessä siihen, että

presidenttinä hänen täytyy tehdä monimutkaisempia päätöksiä monimutkaisemmalla kentällä kuin senaattorina. Asemassa tapahtuneen muutoksen olisi kuitenkin kuvitellut muuttavan sitä, kuinka optimistinen hän on poliittisten tavoitteiden toteutumisesta, sillä presidenttinä hänellä on enemmän vaikutusvaltaa kansainvälisen politiikan areenalla kuin senaattorina. Tässä uskomuksessa (P-2) ei kuitenkaan tapahtunut merkittävää muutosta.

6.2. Analyysin rajoitukset

Kappaleessa 4.3. on erikseen tuotu esiin menetelmän ja aineiston rajoitukset. Tässä kappaleessa ei lähdetä toistamaan niitä, vaan keskitytään ainoastaan analyysissä esiin tulleisiin rajoituksiin. Hyvin tärkeä käsiteltävä rajoitus liittyy aiempaan tutkimukseen Obaman ja Putinin operationaalista koodista ja siihen, kuinka vertailukelpoista materiaali on omien tulosteni kanssa. Obaman operationaalinen koodi perustuu hyvin suppeaan aineistoon – ainoastaan yhteen puheeseen, mikä ei täytä Schaferin & Walkerin (2006a, 44) suosittelemaa kymmeneen puheen minimiaineistoa. Walker (2011c, 72) on itsekin todennut tämän rajoitteen ja muistuttaa analyysin olleen vain tilannekatsaus. Tämän analyysin käyttäminen vertailuun ei siis ole ihanteellista, mutta se on ainoa käytettävissä oleva materiaali. Se antaa vähintään viitteellistä vertailukohtaa, ja sen rajallisuus on huomioitu analyysia tehdessä.

Hyvin samanlainen rajoitus liittyy Dysonin (2001) analyysiin Putinin operationaalisesta koodista. Vaikka tämä operationaalinen koodi on rakennettu kattavasta aineistosta, se on toteutettu laadullisin menetelmin. Laadullisessa operationaalisen koodin analyysissä vastataan Alexander Georgen tarkkoihin kysymyksiin, joita määrällisessä operationaalisen koodin analyysissä hyödynnetään pikemminkin temaattisina kategorioina. Vaikka molemmilla analyysitavoilla saadaan paljastettua operationaaliset koodit, nämä tulokset eivät ole täysin verrannollisia toisiinsa. Tämä näkyy siinä, että joitakin omia tuloksiani Putinin uskomusta ei voi verrata aiempaan tutkimukseen, koska niille ei ole suoraa vastinetta Dysonin analyysissä. Jälleen täytyy todeta, että vaikka vertailu laadullisen ja määrällisen analyysin välillä ei ole ihanteellista, tämä on ainoa mahdollinen toteutustapa tutkimukselle, jossa halutaan käyttää aiempaa tieteellistä tutkimusta vertauskohtana. Tämä rajoite on myös huomioitu analyysissä harkitsemalla, millaisia eroavaisuuksia voi kutsua muutoksesta.

7. LOPPUPÄÄTELMÄT

Työn tavoitteena oli siis tuottaa tieteenalalle niin sisällöllistä kuin teoreettistakin arvoa tutkimalla ulkopoliittista päätöksentekoa poliittisen psykologian kautta. Tavoitteiksi asetettiin presidentti Barack Obaman ja presidentti Vladimir Putinin operationaalisten koodien paljastaminen Syyrian kriisin kontekstissa. Operationaalisten koodien on epäilty olevan kontekstisidonnaisia, ja aineisto rajattiin siksi koskemaan yhtä ulkopoliittista kokonaisuutta. Syyrian kriisi tarjosi kontekstin, jossa Obama ja Putin ovat olleet merkittäviä toimijoita ja yhtä aikaa virassa. Toinen tavoite oli tutkia operationaalisten koodien vakautta vertaamalla omia tuloksia aiempaan tutkimukseen sekä pohtia tarkemmin mahdollista muutosta.

Syyria tarjosi hyvin mielenkiintoisen kontekstin Obaman ja Putinin operationaalisten koodien tutkimiselle. Paitsi että Syyrian kriisi toimi tärkeänä aineiston rajauksena keinona, sen avulla voi myös peilata operationaalisia koodeja Syyriassa toteutettuun politiikkaan. Kuten johdannossa tuli esiin, Obaman strategiaa Syyriassa on leimannut kahtiajako. Obaman jyrkistä sanankäänteistä ja ilmaiskujen aloittamisesta huolimatta myös yritykset ratkaisun saavuttamiseen pehmeämmin keinoin ovat korostuneet. Tämä on yhtenevää työni tulosten kanssa, sillä Obaman strategisissa valinnoissa vallitsee vahva tasapaino. Obama on valmis valitsemaan sekä konfliktuaalisen että pehmeämmän strategian saavuttaakseen poliittisia tavoitteitaan. Putinin osalta kiinnostavaksi Syyrian kontekstissa nousi puolestaan kysymys riskistä. Omien tulosteni perusteella Putin näyttää kaihtavan riskiä poliittisia päätöksiä tehdessään. Olisikin kiinnostavaa pohtia tarkemmin, onko osallistuminen Syyrian kriisiin ollut Putinin silmissä riskinottoa vai välttämätön lopputulos. Putinin lausunnot Syyriaan viitaten siitä, kuinka välttämättömään taisteluun kannattaa lähteä ennen vastustajaansa, viittaisivat hänen nähneen Venäjän roolin Syyriassa väistämättömänä. Tästä näkökulmasta Venäjän läsnäolo Syyriassa ei ole ollut Putinille poliittinen riski, mikä tukee tuloksiani hänen operationaalisesta koodistaan.

Tutkimuskysymykset siis olivat, millaisina Putinin ja Obaman operationaaliset koodit näyttäytyvät Syyrian kontekstissa ja onko Putinin ja Obaman operationaalisissa koodeissa havaittavissa muutosta aiempiin tulkintoihin verrattuna. Ensimmäiseen tutkimuskysymykseen vastattiin aineiston analyysissa rakentamalla ensimmäiset kvantitatiiviset esitykset Obaman ja Putinin operationaalisista koodeista niin, että ne täyttävät menetelmälle asetetut kriteerit. Obaman operationaalinen koodi paljasti

kahtalaisessa poliittisessa maailmassa toimivan johtajan, joka on valmis valitsemaan sekä yhteistyöhakuisen että vihamielisen strategian poliittisten tavoitteidensa saavuttamiseksi. Tavoitteidensa saavuttamiseksi hän on taipuvainen valitsemaan rankaisemiseen tai vetoamiseen perustuvan taktiikan. Obamalla on kuitenkin valmius joustaa ja toteuttaa taktiikoita monipuolisesti, jotta saisi toteutettua poliittiset tavoitteensa. Monipuolisista taktiikoista huolimatta poliittisten tavoitteiden saavuttaminen on epävarmaa, sillä poliittinen maailma on Obaman silmissä vaikeasti ennustettava. Putinin operationaalinen koodi näyttää hyvin samanlaisena kuin Obaman, sillä myös hän on kahtalaisessa poliittisessa maailmassa toimiva johtaja, joka on valmis valitsemaan sekä yhteistyöhakuisen että vihamielisen strategian poliittisten tavoitteidensa saavuttamiseksi. Hän kuitenkin suosii jonkin verran yhteistyöhakuista strategiaa, mikä heijastuu myös taipumuksessa valita vetoamiseen perustuva taktiikka. Putin on myös hyvin joustava taktiikoidensa valitsemisessa ja hän toteuttaa niitä monipuolisesti saadakseen tavoitteensa toteutettua. Poliittinen maailma näyttää myös Putinille vaikeasti ennustettavana, vaikka hän näkee sattumalla olevan vain pienen roolin. Sen lisäksi muilla toimijoilla näyttää Putinin silmissä olevan hieman enemmän kontrollia poliittisten tapahtumien yli kuin hänellä itsellään. Tämä tekee poliittisten tavoitteiden saavuttamisesta epävarmaa.

Vaikka työn tarkoituksena ei ollutkaan vertailla operationaalisia koodeja, tutkimusasetelma tarjoaa silti mahdollisuuden vertailuun. Huomionarvoista on, että verratessa Putinin ja Obaman operationaalisia koodeja toisiinsa niiden yhtäläisyydet korostuvat. Ainakin Syyrian kontekstissa molemmat näkevät toimivansa sekä yhteistyön että konfliktin värittämässä maailmassa, jossa valitut strategiat heijastavat näitä molempia taipumuksia. He ovat molemmat myös valmiita joustamaan toiminnassaan, jotta saavat poliittiset tavoitteensa toteutettua. Kuitenkin molemmat ovat joissain määrin pessimistejä sen suhteen, voiko omia tavoitteita saavuttaa epävarmuuden hallitsemassa poliittisessa maailmassa. On todella kiinnostavaa, että operationaaliset koodit näyttävät näin samanlaisina kontekstissa, joka on aiheuttanut maiden välille kitkaa. Tämän perusteella voisi epäillä, että Obamalla ja Putinilla olisi poliittisten maailmankuviensa perusteella mahdollisuus saavuttaa yhteinen näkemys kriisin ratkaisusta. Syyrian tapauksessa tällaista konsensusta ei syntynyt, vaan eroavat näkemykset aiheuttivat jännitteitä maiden välille.

Pohdintaa voisi viedä pidemmälle ja analysoida useiden operationaalisten koodien tutkimuksia mukailen, mitä tulokseni tarkoittavat laajemmassa kansainvälisen politiikan kontekstissa. Tässä

kyseinen konteksti voisi olla esimerkiksi Yhdysvalta–Venäjä-suhteet. Tällaiseen pohdintaan liittyy nähdäkseni ongelmia. Vaikka operationaalisilla koodeilla on selitysvoimaa ulkopoliittisessa päätöksenteossa, kahden suurvallan suhteiden selittäminen ainoastaan niiden voimalla ei ole tarkoituksenmukaista. Uskomukset eivät määrää yksin päätöksenteon muotoutumista, ja omat havaintoni tukevat tätä väitettä. Siitä huolimatta, että Yhdysvaltain ja Venäjän presidenttien operationaaliset koodit näyttäytyvät paljolti samankaltaisina, yhteistyö terrorismin torjumiseksi Syyriassa on ollut ongelmallista. Operationaalisten koodien yhtäläisyydet saattavat heijastua samankaltaisina näkemyksinä terrorismiin tai Isisin torjumiseen, mutta eivät yhteisenä näkemyksensä Syyrian kriisin ratkaisemiseksi. Siksi omat havaintoni tukevat sitä, että operationaaliselle koodille ei ole tarkoituksenmukaista pyrkiä yksin selittämään näin laajoja kokonaisuuksia. Operationaaliset koodit ovat ainoastaan yksi, vaikkakin merkittävä osa ulkopoliittisen päätöksenteon selittämistä.

Operationaalisen koodin selitysvoima on paljon suhteessa sen vakauteen. Mikäli operationaaliset koodit ovat kontekstisidonnaisia tai alttiita muutokselle, niitä ei voi luotettavasti käyttää osana poliittisen päätöksenteon ennustamista. Muutos on ollut kiistanalainen kysymys operationaalisessa koodissa, mutta monessa tutkimuksessa on lopulta päädytty julistamaan operationaaliset koodit vakaiksi. Siksi alkuperäisenä hypoteesinani oli, että *Obaman ja Putinin operationaalisisa koodeissa ei olisi havaittavissa muutosta*. Lopputuloksena saatiin kahtalaiset tulokset. Putinin operationaalinen koodi pysyi suhteellisen muuttumattomana verrattuna 16 vuoden takaiseen tulkintaan, eli hypoteesi näytti toteutuvan. Obaman operationaalisisa koodissa kuitenkin havaittiin muutoksia suhteessa Walkerin analyysiin, eli hypoteesi ei toteutunut.

Koska ensimmäinen hypoteesi ei toteutunut Obaman kohdalla, täytyi tarkastella toista hypoteesia siitä, *mikäli muutosta tapahtuu, muutos on instrumentaalisisa uskomuksissa ja filosofiset uskomukset pysyvät muuttumattomina*. Toisin kuin hypoteesissa oletettiin, yksi havaituista muutoksista Obaman operationaalisisa koodissa sijoittui nimenomaan filosofisiin uskomuksiin. Lisäksi kolmesta muuttuneesta uskomuksesta kaksi olivat sellaisia uskomuksia, jotka jäsensivät kategoriansa muita uskomuksia. Nämä uskomukset ovat kognitiivisen konsistenssin teorian mukaan vakaimpia ja vähiten alttiita muutokselle. Tulos on siis melko yllättävä ja osoittaa, että pysyvinä pidetyt uskomukset eivät välttämättä näyttäydäkään kaikissa tilanteissa muuttumattomina.

Viimeisenä työssä oletettiin, että mahdolliset muutokset juontaisivat juurensa joko 1) kontekstisidonnaisuudesta, 2) merkittävästä muutoksesta asemassa (Obaman kohdalla) tai 3) virassa oppimisesta (Putinin kohdalla). Vaikka työn tarkoituksena ei ollutkaan osoittaa muutoksen syitä, tutkimusasetelma mahdollisti näiden muuttujien pohtimisen. Kontekstisidonnaisuus on huomioitu jo tutkimuksen asettelussa, sillä Obaman ja Putinin operationaaliset koodit ovat sidottuja Syrian kontekstiin. Tällä ei kuitenkaan näyttänyt olevan juuri merkitystä. Joissakin Putinin uskomuksissa kontekstisidonnaisuutta saattoi spekuloida, mutta vahvaa näyttöä ei saatu. Myöskään Obaman kohdalla muutokset eivät olleet täysin yhdistettävissä kontekstisidonnaisuuteen. Koska Obaman kohdalla kontekstisidonnaisuus ei ollut riittävä selitys, seuraava tarkasteltava muuttuja oli merkittävä muutos asemassa. Tämäkään muuttuja ei tarjonnut aukottomalta tuntuvaa selitystä muutoksiin Obaman operationaalisessa koodissa. Muutokset eivät vastanneet ennako-oletusta siitä, missä uskomuksissa aseman tuoman muutoksen pitäisi näkyä. Kontekstisidonnaisuutta tai aseman muutosta ei kuitenkaan ole mahdollista sulkea pois muutoksen aiheuttajina operationaalisessa koodissa, joten jatkotutkimus aiheesta olisi todella suotavaa. Kolmas muuttuja oli virassa oppiminen, joka koski ainoastaan Putinia. Koska Putinin operationaalinen koodi pysyi suhteellisen muuttumattomana, tämän muuttujan roolia ei ollut tarvetta pohtia.

Obaman operationaalisessa koodissa siis havaittiin muutosta, jota ei yksiselitteisesti voi selittää kontekstisidonnaisuudella tai muutoksella asemassa. Yksi mahdollinen selitys tälle havainnolle kumpuaa tutkimuksen rajoituksista. Koska Obaman operationaalisen koodin vertailukohtana toimi aiempi tutkimus, joka oli toteutettu vain yhden puheen perusteella, se ei ole täysin vertailukelpoinen omien tulosteni kanssa. Havaittu muutos saattaa siis juontua eroista aineistoissa, kun tutkimuskriteerit täyttävää aineistoani verrattiin huomattavasti kapeampaan otokseen. Huomionarvoista kuitenkin on, että vertailukohtana toimivan aineiston puutteista huolimatta monet uskomukset olivat muuttumattomia. Mikäli aineistot olisivat täysin vertailukelvottomia, muutoksia ja poikkeamia olisi todennäköisesti esiintynyt enemmän. Aidon muutoksen mahdollisuus ei siis ole kokonaan poissuljettu.

Kysymys kuuluukin yhä, ovatko operationaaliset koodit vakaita vai eivät? Operationaalisen koodin analyysi on aiemmin tuottanut niin niiden vakautta tukevia kuin kyseenalaistaviakin argumentteja. Operationaalisen koodin muuttumattomuus ajan saatossa on siten ollut kiistanalainen kysymys. Myös tässä työssä tultiin kahtalaisiin johtopäätöksiin. Siinä missä Putinin operationaalinen koodi näyttäytyi

pitkälti samanlaisena kuin 16 vuotta sitten, Obaman operationaalisisessa koodissa oli tapahtunut jonkin verran muutosta verrattuna aiempaan tutkimukseen. Muutos oli myös paikannettavissa sellaisiin uskomuksiin, jotka hypoteesin ja kognitiivisen konsistenssin teorian mukaan olisivat olleet vakaimpia. Tästä näkökulmasta omat tulokseni tukevat niitä aiempia tutkimuksia, joissa on kiistetty ajatus operationaalisten koodien vakaudesta kaikissa tilanteissa. Läpinäkyvyyden nimissä täytyy kuitenkin tunnustaa ne rajoitukset, jotka vertailukohtana käytettyyn aiempaan tutkimukseen liittyy. Näiden rajoitusten takia havaintoni tapahtuneesta muutoksesta ei ole kiistaton. Siksi johtopäätöksenikin täytyy rajata siihen, että muutos Obaman operationaalisisessa koodissa on havaittavissa nimenomaan suhteessa tähän aiempaan tutkimukseen, eikä se sellaisenaan ole yleistettävissä koko operationaalisen koodin kritiikiksi.

Tulokseni toimivat kuitenkin tienviittana kohti operationaalisen koodin vakauden kyseenalaistamista. Työni tärkeä anti jatkotutkimukselle ovat VICS-menetelmän kriteerejä noudattaen luodut operationaaliset koodit. Tämä on merkittävää, sillä ne ovat vertailukelpoisia tulevaisuudessa tehtävien kvantitatiivisten operationaalisen koodin analyysien kanssa. On kuitenkin huomattava, että suoraan tämän työn pohjalta esimerkiksi jatkotutkimus ANOVA:lla tai OLS-regressioanalyysillä ei olisi mahdollinen, sillä ne molemmat vaatisivat laajemman aineiston. Vertailukelpoisten tulosten ansiosta ei kohdattaisi samanlaisia rajoituksia kuin tässä työssä. Johtopäätöksiä voisi siis vetää rohkeammin ilman, että havaitut muutokset joutuisi jättämään huomiotta haastavan vertailuaineiston vuoksi. Kansainvälisen politiikan tieteenalalla on selkeää tilausta tutkimukselle, jossa tutkitaan useamman kerran samojen valtionpäämiesten operationaalisia koodeja. Tämä on nähdäkseen ainoa keino saada lisää ymmärrystä siitä, ovatko operationaaliset koodit todella vakaita vai eivät. Tämän työn tulokset voisivatkin toimia ensimmäisenä vertailupisteenä tässä pyrkimyksessä.

Jos operationaaliset koodit osoittautuvat epävakaiksi, myös niiden hyödyllisyys poliittisen päätöksenteon tutkimuksessa täytyy kyseenalaistaa. Niiden minkäänlainen selitysvoima inhimilliseen päätöksentekoon näyttäytyy heikkona, ellei mekanismeista uskomusten muuttumiseen ymmärretä. Tieteenalalle tärkeää olisi tehdä jatkotutkimusta siitä, millaisissa oloissa operationaaliset koodit muuttuvat. Toinen tärkeä jatkotutkimuksen aihe on se, miten muutos operationaalisisessa koodissa suhteutuu toteutettuun politiikkaan. Uusimmissa tutkimuksissa on todettu, että merkittävätkään muutokset perustavanlaatuisissa uskomuksissa eivät ole välttämättä heijastuneet muutoksena

politiikassa. Tarvitaankin lisää ymmärrystä siitä, mikä operationaalisen koodin suhde toteutettuun politiikkaan on, ja miten muutokset uskomuksissa heijastuvat toimintaan.

Kysymys operationaalisen koodin vakaudesta ei ole edelleenkään täysin ratkaistu. Useissa tutkimuksissa on aluksi oletettu, että operationaalisisissa koodeissa tapahtuu muutosta, ja lopulta näiden tutkimusten tulokset ovat puhuneet alkuperäistä oletustaan vastaan. Tässä työssä kävi päinvastoin. Siinä missä Putinin muuttumaton operationaalinen koodi vahvisti ensimmäisen hypoteesini uskomusten ja operationaalisen koodin muuttumattomuudesta, havainto muutoksesta Obaman operationaalisisessa asetti sen kyseenalaiseksi. Vaikka Obaman operationaalisen koodin voi todeta muuttuneen suhteessa aiempaan tulkintaan, tutkimuksen rajoitteiden vuoksi ei saatu tarpeeksi vankkaa dataa operationaalisen koodin vakauden kyseenalaistamiseksi. Havaintoni toimii pikemminkin yhtenä virstanpylväänä pitkällä tiellä, joka pitää vielä kulkea, ennen kuin operationaaliset koodit todistetaan joko vakaiksi tai alttiiksi muutoksille.

LÄHTEET

PRIMAARIAINEISTO

Presidentti Obaman julkiset puheet vuosilta 2012–2016 liittyen terrorismiin ja sen torjumiseen Syyrian kontekstissa. Julkaisupaikkoina joko Valkoisen talon tai YK:n nettisivut.

Obama, Barack (2013a), *Statement by the President on Syria*. 31.8.2013. Saatavissa <<https://www.whitehouse.gov/the-press-office/2013/08/31/statement-president-syria>>, luettu 25.11.2016.

Obama, Barack (2013b), *Remarks by the President in Address to the Nation on Syria*. 10.9.2013. Saatavissa <<https://www.whitehouse.gov/the-press-office/2013/09/10/remarks-president-address-nation-syria>>, luettu 25.11.2016.

Obama, Barack (2013c), *Statement by the President on U.S.-Russian Agreement on Framework for Elimination of Syrian Chemical Weapons 14.9.2013*. Saatavissa <<https://www.whitehouse.gov/the-press-office/2013/09/14/statement-president-us-russian-agreement-framework-elimination-syrian-ch>>, luettu 4.11.2016.

Obama, Barack (2015a), *puhe YK:n yleiskokouksessa 28.9.2015*. Saatavilla <<https://www.whitehouse.gov/the-press-office/2015/09/28/remarks-president-obama-united-nations-general-assembly>>, luettu 4.11.2016.

Obama, Barack (2015b), *Remarks by the President in Address to the Nation on the San Bernardino Terror Attack and the War on ISIS 6.12.2015*. Saatavissa <<https://whitehouse.gov/the-press-office/2015/12/06/address-nation-president>>, luettu 4.11.2016.

Obama, Barack (2015c), *Remarks by the President on the Military Campaign to Destroy ISIL 14.12.2015*. Saatavissa <<https://obamawhitehouse.archives.gov/the-press-office/2015/12/14/remarks-president-military-campaign-destroy-isil>>, luettu 7.2.2017.

Obama, Barack (2016a), *Remarks of President Barack Obama as Delivered Weekly Address 26.3.2016*. Saatavissa <<https://obamawhitehouse.archives.gov/the-press-office/2016/03/26/weekly-address-defeating-isil>>, luettu 7.2.2017.

Obama, Barack (2016b), *Remarks by the President After Counter-ISIL Meeting 14.6.2016*. Saatavissa <<https://obamawhitehouse.archives.gov/the-press-office/2016/06/14/remarks-president-after-counter-isil-meeting>>, luettu 7.2.2017.

Obama, Barack (2016b), *puhe YK:n yleiskokouksessa 20.9.2016*, Saatavilla <<https://www.whitehouse.gov/the-press-office/2016/09/20/address-president-obama-71st-session-united-nations-general-assembly>>, luettu 7.2.2017.

Presidentti Putinin julkiset puheet vuosilta 2012–2016 liittyen terrorismiin ja sen torjumiseen Syyrian kontekstissa. Julkaisupaikkoina joko Kremlin tai YK:n nettisivut.

Putin, Vladimir (2013), *The Syrian Alternative* 11.9.2013. Saatavilla <<http://en.kremlin.ru/events/president/news/19205>>, luettu 4.11.2016. Julkaistu alun perin New York Timesissa, <<http://www.nytimes.com/2013/09/12/opinion/putin-plea-for-caution-from-russia-on-syria.html>>.

Putin, Vladimir (2014a), *puhe YK:n turvallisuusneuvoston kokouksessa* 20.10.2014. Saatavissa <<http://en.kremlin.ru/catalog/keywords/7/events/47045>>, luettu 16.9.2015.

Putin, Vladimir (2014b), *puhe Valdai-konferenssissa Sotšissa* 24.10.2014. Saatavissa <<http://en.kremlin.ru/events/president/news/46860>>, luettu 16.9.2015.

Putin, Vladimir (2015a), *puhe CSTO-kokouksessa* 15.9.2015. Saatavissa <<http://en.kremlin.ru/events/president/news/50291>>, luettu 6.12.2016.

Putin, Vladimir (2015b), *puhe YK:n yleiskokouksessa* 28.9.2015. Saatavissa <<http://en.kremlin.ru/events/president/news/50385>>, luettu 30.9.2015.

Putin, Vladimir (2015c), *tapaaminen presidentti Bashar ala I Assadin kanssa* 21.10.2015. Saatavissa <<http://en.kremlin.ru/events/president/news/50533>>, luettu 4.12.2016.

Putin, Vladimir (2015d), *puhe Valdai-konferenssissa Sotšissa* 22.10.2015. Saatavissa <<http://en.kremlin.ru/events/president/news/50548>>, luettu 2.11.2016.

Putin, Vladimir (2015e), *Presidential Address to the Federal Assembly* 3.12.2015. Saatavissa <<http://en.kremlin.ru/events/president/news/50864>>, luettu 2.11.2016.

Putin, Vladimir (2016b), *puhe Valdai-konferenssissa Sotšissa* 27.10.2016. Saatavissa <<http://en.kremlin.ru/events/president/news/53151>>, luettu 2.11.2016.

SEKUNDAARIAINEISTO

Abboud, Samer Nassif (2016), *Syria*. Cambridge, UK: Polity.

Anderson, Craig; Lepper, Mark & Lee Ross (1980), "Perseverance of social theories: The role of explanation in the persistence of discredited information." *Journal of Personality and Social Psychology*, 39:6, 1037–1049.

Averre, Derek & Lance Davies (2015), "Russia, humanitarian intervention and the Responsibility to Protect: the case of Syria". *International Affairs*, 91:4, 813–834.

Bamberg, Jarkko; Laine, Markus & Pekka Jokinen (2007), *Tapaustutkimuksen taito*. Helsinki: Gaudeamus.

- Bodansky, Yossef (2015), "Russia, Syria, and the West: Finally at the Crossroads?" *Defense and Foreign Affairs Strategic Policy*, 43:9, 4–16.
- Boulding, Kenneth (1965), "National Images and International System". Teoksessa Rosenau, James (toim.), *International Politics and Foreign Policy: a Reader in Research and Theory*, 391–398. New York: Free Press, 3. painos.
- Brzezinski, Zbigniew (2008), "Putin's Choice". Teoksessa Lennon, Alexander; Kozlowski, Amanda & Franco Algieri (toim.), *Global Powers in the 21st Century: Strategies and Relations*, 175–200. Cambridge: MIT Press.
- Byman, Daniel & Kenneth Pollack (2001), "Let Us Now Praise Great Men: Bringing the Statesman Back". *International Security*, 25:4, 107–146.
- Carney, Thomas (2013), *Barack Obama: the Fulfillment of an American Dream*. New York: Nova Science Publishers.
- Cwiek-Karpowicz, Jaroslaw (2010), "Who Makes Decisions? Foreign Policy-shaping Mechanisms in Russia". *The Polish Quarterly of International Affairs*, 19:3, 69–90.
- Doeser, Fredrik (2013), "Leader-driven foreign-policy change: Denmark and the Persian Gulf War". *International Political Science Review*, 34:5, 582–597.
- Dyson, Stephen Benedict (2001), "Drawing policy implications from the 'Operational Code' of a 'new' political actor: Russian President Vladimir Putin". *Policy Sciences*, 34: 3–4, 3249–346.
- Engbers, Trent & Louis Fucilla (2012), "Transforming Leadership & the Obama Presidency". *Social Science Quarterly*, 93:5, 1128–1145.
- Feng, Huiyun (2005), "The operational code of Mao Zedong: Defensive or offensive realist?" *Security Studies*, 14:4, 637–662.
- Forsberg, Tuomas (2014), "Status conflicts between Russia and the West: Perceptions and emotional biases". *Communist and Post-Communist Studies*, 47: 3–4, 323–331.
- Forsberg, Tuomas; Heller, Regina & Reinhard Wolf (2014), "Status and emotions in Russian foreign policy". *Communist and Post-Communist Studies*, 47: 3–4, 261–268.
- Forsberg, Tuomas & Christer Pursiainen (2017), "The Psychological Dimension of Russian Foreign Policy: Putin and the Annexation of Crimea". *Global Society*, 31:2, 220–244.
- George, Alexander (1969), "'The Operational Code': a Neglected Approach to the Study of Political Leaders and Decision-Making". *International Studies Quarterly*, 13:2, 190–222.
- George, Alexander (1980). *Presidential decision making in foreign policy: The effective use of information and advice*. Boulder, CO: Westview.

- Harvey, Frank (2012), "President Al Gore and the 2003 Iraq War: a Counterfactual Test of Conventional 'Wisdom". *Canadian Journal of Political Science*, 45:1, 1–32.
- Hermann, Charles (1990), "Changing course: When governments choose to redirect foreign policy." *International Studies Quarterly*, 34:1, 3–21.
- Hermann, Margaret & Charles Hermann (1989), "Who Makes Foreign Policy Decisions and How: An Empirical Inquiry". *International Studies Quarterly*, 33:4, 361–388.
- Herron, Kerry & Hank Jenkins-Smith (2002), "US Perceptions of Nuclear Security in the Wake of the Cold War: Comparing Public and Elite Belief Systems". *International Studies Quarterly*, 46:4, 451–479.
- Hill, Fiona & Clifford Gaddy (2012), *Mr. Putin: operative in the Kremlin*. Washington D.C.: Brookings Institution Press.
- Holsti, Ole (1962), "The Belief System and National Images: a Case Study". *Journal of Conflict Resolution*, 6:3, 244–252.
- Holsti, Ole (1976), "Cognitive Process Approaches to Decision-Making. Foreign Policy Actors Viewed Psychologically". *The American Behavioral Scientist*, 20:1, 23–44.
- Hudson, Valerie & Christopher Vore (1995), "Foreign Policy Analysis Yesterday, Today and Tomorrow". *Mershon International Studies Review*, 39:2, 209–238.
- Hudson, Valerie M. (2005), "Foreign Policy Analysis: Actor-Specific Theory and the Ground of International Relations". *Foreign Policy Analysis*, 1, 1–30.
- James, Patrick (2007), "Behavioral IR: Practical Suggestions". *International Studies Review*. 9:1, 162–165.
- Jervis, Robert (1976), *Perception and Misperception in International Politics*. New Jersey: Princeton University Press.
- Jervis, Robert (1989), "Political Psychology: Some Challenges and Opportunities". *Political Psychology*, 10, 481–493.
- Jervis, Robert (2006), "Understanding Beliefs". *Political Psychology*, 27:5, 641–663.
- Kegley, Charles W. Jr. & Eugene R. Wittkopf (1999), *American Foreign Policy – Pattern and Process*. New York: St. Martin's Press.
- Krippendorff, Klaus (2013), *Content Analysis: an Introduction to its Methodology*. 3. painos. Los Angeles: Sage.
- Larson, Deborah (1994), "The role of belief systems and schemas in foreign policy decision making." *Political Psychology*, 15:1, 17–33.

Leites, Nathan (1953), *A Study of Bolshevism*. Illinois: The Free Press.

Lennon, Alexander & Amanda Kozlowski (2014), *Global Powers in the 21st Century*. Cambridge: MIT Press.

Malici, Akan (2011), "Alliances and Their Microfoundations. France and Britain in the 9/11 Era". Teoksessa Walker, Stephen; Malici, Akan & Mark Schafer (toim.), *Rethinking Foreign Policy Analysis. States, Leaders and the Microfoundations of Behavioral International Relations*. New York: Routledge.

Malici, Akan & Johnna Malici (2005), "The operational codes of Fidel Castro and Kim Il Sung: The last cold warriors?" *Political Psychology*, 26:3, 387–412.

McDermott, Rose (2004), *Political Psychology in International Relations*. Michigan: University of Michigan Press, Ann Arbor.

Mercer, Jonathan (2005), "Rationality and Psychology in International Relations". *International Organization*, 59:1, 77–106.

Mintz, Alex (2007), "Why Behavioral IR?" *International Studies Review*. 9:1, 157–162.

Mintz, Alex & Carly Wayne (2016), *The Polythink Syndrome : U. S. Foreign Policy Decisions on 9/11, Afghanistan, Iraq, Iran, Syria, and ISIS*. Stanford: Stanford University Press.

Moravcsik, Andrew (2003), "Liberal International Relations Theory". Teoksessa Elman, Colin & Miriam Fendius Elman (toim.), *Progress in International Relations Theory*, 149–204. Cambridge: MIT Press.

New York Times (2015), *Obama Will Send Forces to Syria to Help Fight the Islamic State*. Uutinen. 30.10.2015. Saatavissa: <<https://www.nytimes.com/2015/10/31/world/obama-will-send-forces-to-syria-to-help-fight-the-islamic-state.html>>, luettu 6.10.2016.

New York Times (2016), *U.S. to Send 200 More Troops to Syria in ISIS Fight*. Uutinen. 10.12.2016. Saatavissa <<https://www.nytimes.com/2016/12/10/us/politics/us-adds-200-troops-syria-isis.html>>, luettu 1.1.2017.

Notte, Hanna (2016), "Russia in Chechnya and Syria: Pursuit of Strategic Goals". *Middle East Policy*, 23:1, 59–74.

Obama, Barack (2012), *Remarks by the President to the White House Press Corps*. Puhe. 20.8.2012. Saatavissa <<https://www.whitehouse.gov/the-press-office/2012/08/20/remarks-president-white-house-press-corps>>, luettu 2.12.2016.

OPCW (2013), *Framework for Elimination of Syrian Chemical Weapons*. Saatavissa <https://www.opcw.org/fileadmin/OPCW/EC/M-33/ecm33nat01_e_.pdf>, luettu 2.12.2016.

PBS (2008), *Confidence, Openness Mark Obama's Decision-Making Style*. Uutinen. 23.9.2008. Saatavissa <http://www.pbs.org/newshour/bb/politics-july-dec08-obamacloseup_09-23/>, luettu 17.10.2017.

Peltonen, Hannes (2014), "In or Out? International Community Membership: Beliefs, Behaviour, Contextuality and Principles". *Cambridge Review of International Affairs*, 27:3, 475–494.

Polikanov, Dmitry & Graham Timmins (2004), "Russian foreign policy under Putin". Teoksessa Ross, Cameron (toim.), *Russian politics under Putin*, 223–235. Manchester: Manchester University Press.

Renshon, Jonathan (2008), "Stability and Change in Belief Systems: The Operational Code of George W. Bush". *Journal of Conflict Resolution*, 52:6, 820–849.

Reuters (2016), *Obama sends more Special Forces to Syria in fight against IS*. Uutinen. 25.4.2016. Saatavissa <<https://www.reuters.com/article/us-mideast-crisis-usa-syria/obama-sends-more-special-forces-to-syria-in-fight-against-is-idUSKCN0XLOZE>>, luettu 30.4.2016.

Sakwa, Richard (2008), "Putin's Leadership: Character and Consequences". *Europe–Asia Studies*, 60:6, 879–897.

Schafer, Mark & Stephen Walker (2006a), "Belief Systems as Causal Mechanisms in World Politics: an Overview of Operational Code". Teoksessa Schafer, Mark & Stephen Walker (toim.), *Beliefs and Leadership in World Politics: Methods and Applications of Operational Code Analysis*. New York: Palgrave Macmillan.

Schafer, Mark & Stephen Walker (2006b), "Democratic Leaders and the Democratic Peace: The Operational Codes of Tony Blair and Bill Clinton". *International Studies Quarterly*, 50:3, 561–583.

Schröder, Hans-Henning (2009), "What Kind of Political Regime Does Russia Have?" Teoksessa Casula, Philipp & Jeronim Perovic (toim.), *Identities and Politics During the Putin Presidency*, 67–81. Stuttgart: *ibidem*-Verlag.

Sharp, Jeremy & Christopher Blanchard (2013a), "Armed Conflict in Syria: Background and U.S. Response". Teoksessa Mota, Trent (toim.), *The Syria Problem*, 1–69. New York: Nova Science Publishers.

Sharp, Jeremy & Christopher Blanchard (2013b), "Possible Intervention in Syria: Issues for Congress". Teoksessa Mota, Trent (toim.), *The Syria Problem*, 70–134. New York: Nova Science Publishers.

Sperling, Valerie (2016), "Putin's Macho Personality Cult". *Communist and Post-Communist Studies*, 49:1, 13–23.

Syrian Network for Human Rights (2016), *139 Chemical attacks in Syria after Security Council Resolution 2118*. Tiedote. 21.8.2016. Saatavissa <<http://sn4hr.org/blog/2016/08/21/25931/>>, luettu 2.12.2016.

Syrian Observatory for Human Rights (2016). *About 10000 person have been killed by the Russian warplanes in the first year of their massacres in Syria*. Tiedote. 30.9.2016. Saatavissa <<http://www.syriahr.com/en/?p=51553>>, luettu 6.12.2016.

Tannenwald, Nina and William C Wohlforth (2005), "Introduction: the role of ideas and the end of the Cold War", *Journal of Cold War Studies*, 7:2, 3–12.

Tetlock, Philip (1998), "Social Psychology and World Politics". Teoksessa Fiske, Susan; Gilbert, Daniel & Gardner Lindzey (toim.), *Handbook of Social Psychology* (4th ed.). New York: McGraw-Hill.

Tetlock, Philip (2005), *Expert political judgment: How good is it? How can we know?* Princeton, NJ: Princeton University Press.

Tuomi, Jouni & Anneli Sarajärvi (2009), *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. Helsinki: Tammi.

Venäjän perustuslaki 12.12.1993.

Venäjän puolustusministeriö (2015). 3.10.2015. *Russian air grouping continues making precise attacks at the ISIS terrorists from the Hmeymim airbase*. Saatavissa <http://eng.mil.ru/en/news_page/country/more.htm?id=12059527@egNews>, luettu 7.10.2015.

Walker, Stephen (2003), "Operational Code Analysis as a Scientific Research Programme". Teoksessa Elman, Colin & Miriam Fendius Elman (toim.), *Progress in International Relations Theory*, 245–276. Cambridge: MIT Press.

Walker, Stephen (2011a), "Macropolitics and Foreign Policy Decisions". Teoksessa Walker, Stephen; Malici, Akan & Mark Schafer (toim.), *Rethinking Foreign Policy Analysis. States, Leaders and the Microfoundations of Behavioral International Relations*. New York: Routledge.

Walker, Stephen (2011b), "Micropolitics and Foreign Policy Decisions". Teoksessa Walker, Stephen; Malici, Akan & Mark Schafer (toim.), *Rethinking Foreign Policy Analysis. States, Leaders and the Microfoundations of Behavioral International Relations*. New York: Routledge.

Walker, Stephen (2011c), "Quantum Politics and Operational Code Analysis". Teoksessa Walker, Stephen; Malici, Akan & Mark Schafer (toim.), *Rethinking Foreign Policy Analysis. States, Leaders and the Microfoundations of Behavioral International Relations*. New York: Routledge.

Walker, Stephen (2011d), "Anticipating attacks from the operational codes of terrorist groups". *Dynamics of Asymmetric Conflict*, 4:2, 135–143.

Walker, Stephen; Schafer, Mark & Michael Young (1998), "Systematic Procedures for Operational Code Analysis: Measuring and Modeling Jimmy Carter's Operational Code". *International Studies Quarterly*, 42:1, 175–190.

Wayne, Stephen (2012), *Personality and Politics: Obama for and against himself*. Washington, D.C.: CQ Press.

Wendt, Alexander (1992), "Anarchy is what states make of it: the social construction of power politics." *International Organization*, 46:2, 391–425.

Williams, Paul (2005), *British Foreign Policy Under New Labour 1997–2005*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.

Winter, David (2011), "Philosopher-King or Polarizing Politician? A Personality Profile of Barack Obama". *Political Psychology*, 32:6, 1059–1081.

YK:n pakolaisjärjestö UNHCR (2016), *Syria Regional Refugee Response*, päivitetty 7.11.2016. Saatavissa <<http://data.unhcr.org/syrianrefugees/regional.php>>, luettu 29.11.2016.

YK (2011). *Russia and China veto draft Security Council resolution on Syria*. 4.10.2011. Saatavissa <<http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=39935>>, luettu 30.11.2016.

Yhdysvaltain perustuslaki 4.3.1789.

LIITTEET

Operationaalisen koodin kysymykset Alexander Georgen (1969) mukaan. Suomennot ovat omiani.

Filosofiset uskomukset operationaalisessa koodissa:

P-1. Mikä on poliittisen elämän “välttämätön” luonne? Onko poliittinen maailma pohjimmiltaan harmoninen vai konfliktuaalinen? Mikä on poliittisten vastustajien pohjimmainen luonne?

P-2. Mitkä ovat näkymät omien perusarvojen ja tavoitteiden toteutumiselle? Voiko olla optimistinen vai pitääkö tässä suhteessa olla pessimistinen; ja missä suhteessa?

P-3. Onko poliittinen tulevaisuus ennakoitavissa? Millä tapaa ja kuinka pitkälti?

P-4. Kuinka paljon “kontrollia” tai “määräysvaltaa” voi olla historiallisten kehitysten yli? Mikä on oma rooli historian siirtämisessä tai muovaamisessa haluttuun suuntaan?

P-5. Mikä on “sattuman” rooli inhimillisissä asioissa ja historiallisessa kehityksessä?

Instrumentaaliset uskomukset operationaalisessa koodissa:

I-1. Mikä on paras lähestymistapa valitessa tavoitteita tai päämääriä poliittiselle toiminnalle?

I-2. Miten toiminnan päämäärät tavoitetaan tehokkaimmin?

I-3. Miten poliittisen toiminnan riskit lasketaan, kontrolloidaan ja hyväksytään?

I-4. Mikä on toiminnan paras “ajointus” omien intressien edistämiseksi?

I-5. Millainen rooli ja hyöty on erilaisilla keinoilla omien tavoitteiden edistämiseksi?